

Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

Nevyšlapanou cestou

OBSAH

1	Identifikační údaje	4
2	Charakteristika školy	5
2.1	Velikost a úplnost školy	5
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4	Charakteristika žáků	5
2.5	Dlouhodobé projekty	6
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	6
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
3.1	Zaměření školy	7
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.3	Strategie naplňování klíčových kompetencí	9
3.4	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.5	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	15
3.6	Začlenění průřezových témat	17
4	Učební plán	20
5	Učební osnovy	23
5.1	Jazyk a jazykové komunikace	23
5.1.1	Český jazyk a literatura – 1. stupeň	24
5.1.2	Český jazyk a literatura – 2. stupeň	38
5.1.2	Cizí jazyk-Anglický jazyk – 1. stupeň	54
5.1.2	Cizí jazyk-Anglický jazyk – 2. stupeň	64
5.1.3	Konverzace v anglickém jazyce	78
5.1.4	Seminář z anglického jazyka	82
5.1.5	Německý jazyk–2.stupeň	94
5.2	Matematika a její aplikace	109
5.2.1	Matematika – 1. stupeň	109
5.2.2	Matematika – 2. stupeň	120
5.3	Informační a komunikační technologie	130
5.3.1	Informační a komunikační technologie–1.stupeň	133
5.3.2	Informační a komunikační technologie–2. stupeň	134
5.4	Člověk a jeho svět	135
5.4.1	Prvouka	137
5.4.2	Přírodověda	149
5.4.3	Vlastivěda	158
5.5	Člověk a společnost	165
5.5.1	Dějepis	165

5.5.2 Výchova k občanství	177
5.6 Člověk a příroda	191
5.6.1 Fyzika.....	192
5.6.2 Chemie	201
5.6.3 Přírodopis	207
5.6.4 Zeměpis	216
5.7 Umění a kultura	227
5.7.1 Hudební výchova – 1. stupeň.....	227
5.7.2 Hudební výchova – 2. stupeň.....	235
5.7.3 Výtvarná výchova – 1. stupeň.....	240
5.7.4 Výtvarná výchova – 2. stupeň.....	251
5.8 Člověk a zdraví.....	260
5.8.1 Tělesná výchova – 1. stupeň	260
5.8.2 Tělesná výchova – 2. stupeň	272
5.8.3 Dopravní a zdravotní výchova	277
5.8.4 Výchova ke zdraví	281
5.9 Člověk a svět práce.....	290
5.9.1 Pracovní činnosti – 1. stupeň	290
5.9.2 Pracovní činnosti – 2. stupeň	300
5.9.3 Svět práce.....	310
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy.....	313
6.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou	313
6.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	315
6.3 Podklady pro hodnocení a klasifikaci.....	316
6.4 Evidence klasifikace	316
6.5 Klasifikace po absenci	317
6.7 Autoevaluace školy.....	317

1 Identifikační údaje

Nevyšlapanou cestou

Základní škola Stříbrná Skalice

Na Městečku 69

281 67 Stříbrná Skalice

www.zssskalice.cz

příspěvková organizace

IČO: 70925259

Zřizovatel:

Obec Stříbrná Skalice

Sázavská 323

281 67 Stříbrná Skalice

IČO: 00235750

e-mail: obec@stribrnaskalice.cz

tel.: 321 693 131

Ředitelka školy:

PaedDr. Jana Bittnerová

e-mail: bittnerova@zssskalice.cz

tel: 321 693 103

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Škola má ve vsi stotřicetiletou tradici. Od 1.1.2007 jsme byli přeřazeni z okresu Kolín do okresu Praha-východ. Školu v současné době navštěvuje 230 žáků, kteří jsou ze spádové oblasti: Stříbrná Skalice, Hradové Střimelice, Kostelní Střimelice, Hradec, Svojetice, Louňovice, Tehov a Štíhllice. Škola je plně organizovanou školou, žáci jsou rozděleni do devíti ročníků v jedenácti třídách. Škola v současné době musí žádat o výjimku z počtu žáků.

2.2 Vybavení školy

Ve škole je 11 učeben, které jsou vybaveny učitelskými počítači nebo notebooky. Ve většině tříd používají počítače s připojením na internet i žáci. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny interaktivní technikou, ve všech třídách jsou multifunkční tabule s dataprojektorem a reproduktory. Všichni učitelé prvního stupně mají ve svých třídách tiskárnu s kopírkou a skenerem. Žáci prvního stupně mohou využít jedno z pěti oddělení školní družiny. Ve škole se nachází ředitelna, sborovna a kabinety vyučujících, které jsou vybaveny počítači. Ze staré kotelny vznikla nová učebna dílen. V rámci dotačního titulu „Zahrady v přírodním stylu“ byla zmodernizována školní zahrada pro využití nejen na výuku, ale i pro školní družinu. O přestávkách mohou žáci využívat odpočinkové koutky na chodbách. K pohybovým aktivitám je využívána sokolovna a hřiště TJ Meteor Stříbrná Skalice. Žáci se stravují v jídelně při MŠ Stříbrná Skalice.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 27 členů – učitelů, asistentek pedagoga a vychovatelek ve školní družině. Na škole působí výchovná poradkyně, speciální pedagog, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ICT, koordinátor EVVO a metodik individuálního vzdělávání.

2.4 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti ze spádové oblasti školy. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků s SPU. Od začátku válečného konfliktu na Ukrajině jsme také do běžných tříd úspěšně integrovali ukrajinské žáky.

2.5 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do projektů Les ve škole, Ovoce a mléko do škol, Recyklohraní a Člověče, RECYKLUJ! Každoročně se účastníme akcí Čistá řeka Sázava, Uklidíme Česko a sázení jabloňové aleje. K pravidelným akcím patří přednášky NEPZ, ukázky sokolníka, Dětský den, Mikulášská nadílka, vánoční besídka, Kino na kolečkách, na prvním stupni návštěvy dopravního hřiště. Naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitnění výuky a zlepšení prostředí školy. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Účastníme se také kulturně-historických, přírodovědných a zeměpisných exkurzí. Pro třídy prvního stupně pořádáme plavecký výcvik a pro žáky druhého stupně lyžařský výcvik.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a konání třídních schůzek. Pro veřejnost pořádá škola besídka ke Dni matek, na Velikonoce a na Vánoce, na konci června školní akademii. Úzce spolupracujeme s obcí, s MŠ (pořádáme vystoupení pro MŠ, vítání občánků). Zúčastňujeme se řady divadelních představení. Dobrá je i spolupráce s Obecní knihovnou ve Stříbrné Skalici.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

ŠVP „Nevyšlapanou cestou“ vyjadřuje základní myšlenku, jak přistupovat k učení, aby bylo co nejvíce efektivní (strategie učení) a vzbudilo zájem žáků o celoživotní vzdělávání. Program je orientován směrem k žákovi. Cílem je respektovat jeho osobní maximum i individuální potřeby a stimulovat ho k práci na hranici osobních možností. Rozvíjet talent, schopnosti a tvořivý přístup k práci. Vychovávat ho k respektu k druhým, chápání rozmanitosti v nejširším slova smyslu.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Prioritním cílem výchovně vzdělávací činnosti a aktivit školy je rozvoj osobnosti zdravě sebevědomého žáka, který dokáže:

- smysluplně a efektivně používat získané poznatky a dovednosti
- spolupracovat, hledat, objevovat, pracovat s chybou
- plánovat a organizovat svou práci
- sám zhodnotit výsledky své práce a přijmout hodnocení od ostatních
- účinně komunikovat se svým okolím doma i v zahraničí
- využívat moderní informační technologie
- vyjádřit a zdůvodnit svoje názory
- respektovat názory a postoje ostatních
- být vnímavý a citlivý k lidem, okolí a životnímu prostředí
- být tolerantní k lidem, kulturám...
- přijmout zodpovědnost za sebe, za druhé, za životní prostředí
- pečovat o své psychické, fyzické a emoční zdraví
- na základě svých schopností a možností zvolit svou další profesní orientaci

Uvědomujeme si:

- že množství poznatků ve světě neustále roste, proto není pro žáky důležité naučené množství informací, ale jejich vzájemná propojenost a použitelnost pro život
- že vědomosti nejsou cílem, ale prostředkem rozvoje osobnosti žáka
- potřebu neoddělitelného propojení vzdělání a výchovy (charakterové vlastnosti, spolupráce, jednání, sebepoznání...)

Jak toho chceme dosáhnout:

- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a její využívání
- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- pro budoucí život v EU je nezbytná výuka cizích jazyků – na naší škole se vyučuje anglický a německý jazyk
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel – zejména pravidel školního řádu, pravidel vzájemného soužití mezi lidmi, k ochraně svého prostředí i přírody
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny
- chceme se starat o žáky se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním
  - žáci s vývojovými poruchami jsou zařazeni do reedukační péče, s dětmi pracují vyškolení pedagogové
  - hodiny jsou zařazeny 1x týdně, vyučující s dětmi pracuje samostatně nebo v malých skupinách po vyučování
  - je sepsán individuální vzdělávací plán, který obsahuje závěry z vyšetření PPP a je konzultován se zákonnými zástupci jednotlivých žáků

- při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy
- máme zavedené doučování žáků se slabším prospěchem

Zaměřujeme se i na nadané žáky

- umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou, je jim dán prostor pro hlubší zkoumání problému
- intenzivně připravujeme žáky na přijímací řízení na SŠ
- své nadání mohou žáci rozvíjet v zájmových kroužcích pořádaných školou a ve školní družině
- dáváme jim možnost vyniknout v různých soutěžích, kulturních akcích a výstavkách školních prací
- chceme vést žáky k toleranci, ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- žáky vedeme k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Obsah učiva lze měnit dle potřeb žáků a požadavku učitele daného předmětu. Navrhované změny v ŠVP budou prozkoušeny a následně prodiskutovány na pedagogických radách. Navrhované, prozkoušené a schválené změny budou následně zapracovány do ŠVP.

3.3 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplňuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- rozvíjí své podnikatelské myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, do které se souhlasem zákonných zástupců doporučujeme žáky k vyšetření. V současné době máme 1 učitele – speciálního pedagoga.

Na škole jsou vzděláváni žáci se specifickými poruchami učení, s poruchami pozornosti, poruchami chování. Škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků i s jiným zdravotním postižením. Tito žáci se zapojují do všech činností a aktivit školy.

Škola umožňuje individuální integraci žáků do jednotlivých ročníků školy. Pro individuálně integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme individuální vzdělávací plány, konzultované s pedagogicko-psychologickou poradnou, či speciálně pedagogickým centrem, podle kterých ve škole pracujeme. Individuální vzdělávací plány upravují obsah, formy a podmínky vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Na sestavení individuálního vzdělávacího plánu se podílejí třídní učitel, výchovný poradce, PPP, SPC, rodiče, případně další odborníci (lékaři apod.). Individuální vzdělávací plán schvaluje ředitel školy. Zákonní zástupci jsou o výuce průběžně informováni.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že žáci se ve svých individuálních potřebách a možnostech liší. Pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je možné upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je také možné přizpůsobit i výběr učiva.

Máme zkušenosti (neustále nové zkušenosti získáváme) se vzděláváním žáků se specifickými poruchami učení, s ADHD s poruchami pozornosti, se smyslovým postižením, narušenou komunikační schopností a žáků s poruchou autistického spektra. Zvláště u těchto žáků je důsledně dbáno na individuální přístup ve vyučování. Dle potřeby bývá těmto žákům nabídnuta individuální výuka, nebo je ve třídě přidělen asistent pedagoga.

Prostředky, které škola využívá při práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- vzdělávání pedagogů školy v této problematice
- spolupráce se školním poradenským týmem
- úzká spolupráce s PPP
- spolupráce se zákonnými zástupci
- integrace – individuální vzdělávací plány
- odpovídající metody a formy práce
- prevence specifických poruch učení, včasné odhalení

Podmínky vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- Uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky.
- Všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků.

- Při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost.
- Při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám.
- V odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin.
- Formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP), spolupráci s ostatními školami.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Pro žáky mimořádně nadané a žáky se zvýšeným zájmem o vzdělávání vytváříme ve škole vhodné podmínky.

Důležitou součástí naší pedagogické práce je včasné rozpoznání a podchycení talentu a zájmu žáků a navázání spolupráce se zákonnými zástupci a jejich získání pro podporu rozvoje talentu i v domácích podmínkách.

Do výuky zařazujeme různé projekty. Usilujeme o to, aby učení bylo pro žáky zajímavé, dynamické, aby byli žáci nuceni hledat cesty k řešení problému, aby docházelo k rozvíjení myšlení, aby se žáci učili pracovat v týmu a domlouvat se spolu, navzájem se respektovat, společně plánovat, vyhodnocovat, při nezdaru hledat efektivnější cestu a při zdaru ocenění.

Naším cílem je co nejefektivnější zapojení talentovaného žáka do procesu učení, rozvíjení osobnosti žáků i ve volném čase a postupné vybavování žáků kompetencemi, aby vlastní talent mohli rozvíjet i v dalším období svého vzdělávání.

K tomu jim můžeme nabídnout pestrou škálu zájmových kroužků – výtvarný, taneční, turistický, počítačový, hudební, moderní chovatel, ruční práce, kroužek zábavné logiky a deskových her, šachy, zdravotní tělesná výchova, sportovní – nohejbal, čtenářský klub ve školní družině a klub komunikace v cizím jazyce ve školní družině.

Prostředky, které škola využívá při práci s dětmi mimořádně nadanými:

- vyhledávání žáků mimořádně nadaných – systematické sledování žáků při školní práci
- rozhovory s žáky a jejich zákonnými zástupci
- spolupráce s PPP
- zadávání specifických úkolů
- vnitřní diferenciaci ve třídě

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata a jejich tematické okruhy jsou do Školního vzdělávacího programu začleněny formou integrace do jednotlivých předmětů.

Průřezová témata a jejich tematické okruhy	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, AJ PRV, PČ	ČJ, AJ PRV, PČ	ČJ, AJ PRV, PČ	ČJ	ČJ	ČJ, Aj, D, Vko, Z, VkJ, Pp, VV, F	ČJ, Aj, D, Z, Vko, F, VkJ, VV	ČJ, Aj, D, SP, Z, M, CH, Vko, F, VV	ČJ, Aj, D, Z, M, CH, Vko, F, VV
Sebepoznání a sebepojetí	PČ		M	AJ, PŘ	AJ, PŘ	D, Vko, Z, VkJ, VV, F, TV	AJ, D, Z, Vko, F, VkJ, VV, TV	D, SP, Z, Vko, Pp, VV, TV	D, Z, Vko, F, VV, TV
Seberegulace a sebeorganizace	PČ, TV, PRV	PČ, TV	AJ, PRV, PČ, TV, DaZV	PŘ, PČ, TV	AJ, PŘ, PČ, TV	Vko, F, VkJ, ICT, VV, TV	Vko, F, VkJ, VV, TV	M, Pp, CH, Vko, F, VV	M, CH, F, Vko, TV, VV
Psychohygiena	PČ	PČ	M, PČ	PŘ, PČ	PŘ, PČ	Vko, VkJ	Vko, VkJ	Vko, Pp	
Kreativita		ČJ	ČJ, PČ	ČJ, M	ČJ, AJ, M, PČ	AJ, F, VkJ, VV, ICT	Vko, VkJ, HV, F, VV	Vko, F, VV	F, VV
Poznávání lidí			AJ, PČ, PRV, DaZV		AJ	ČJ, D, Vko, Z, VkJ, F, AJ, VV	AJ, D, Vko, Z, VkJ, F, VV	D, Vko, Z, F, VV	D, Vko, Z, F, VV
Mezilidské vztahy	ČJ, M, TV	ČJ, M, TV	ČJ, TV, DaZV	AJ, PČ, TV	AJ, TV	D, F, Vko, Z, VkJ, HV, TV, VV	D, Z, VkoVkJ, Pp, HV, VV, F, TV	D, Vko, Z, F, Pp, VV, TV	D, Vko, Z, F, VV, TV
Komunikace	ČJ, PRV, PČ, TV	ČJ, PRV, PČ, TV	ČJ, AJ, PRV, PČ, TV, DaZV	ČJ, AJ, PČ, TV	ČJ, AJ, ICT, PČ, TV	ČJ, Aj, Nj, D, Vko, Z, VkJ, F, TV, VV PČ, ICT	ČJ, AJ, D, NJ, Vko, Z, VkJ, F, TV, VV, SAj	ČJ, AJ, CH, Z, D, NJ, F, TV, VV, SAj	ČJ, AJ, CH, D, NJ, SP, Vko, Z, F, TV, VV, SAj,KAj
Kooperace a kompetice	ČJ, TV	ČJ, TV	ČJ, TV	TV	ČJ, TV, ICT	Vko, Pp, VkJ, F TV, VV	Vko, Pp, VkJ, F, TV, VV	CH, Vko, F, TV, VV	CH, Vko, F, TV, VV,
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			AJ, M, PČ	AJ, M, PČ	AJ, M, PČ, ICT	ČJ, D, Vko, Z, VkJ, F, TV, VV, Pp, ICT	NJ, D, Z, Pp, Vko, ČJ, F, VkJ, TV, VV	D, CH, NJ, Vko, Z, F, TV, VV	ČJ, D, CH, Z, Vko, F, TV, VV
Hodnoty, postoje, praktická etika	PČ	PČ	PRV, PČ	ČJ, PČ	ČJ, PČ, ICT	Vko, Pp, VkJ, F, ICT, VV	NJ, Vko, Z, D, VkJ, F, VV	NJ, Vko, Z, D, CH, F, VV	NJ, Vko, Z, D, F, VV, CH

Výchova demokratického občana	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	PRV	PRV	PRV			VkO, D, VkZ, Z	D, VkZ, Z	VkO, D, Z	VkO, D, Z
Občan, občanská společnost a stát	PČ	PČ	PČ, PRV	PČ	PČ	VkO, D, VkZ, Z	NJ, VkO, D, VkZ, Z	NJ, VkO, D, Z	NJ, VkO, D, Z
Formy participace občanů v politickém životě			PRV, DaZV			VkO, D	VkO, D	VkO, D	VkO, D, Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					M	VkO, D, VkZ, Z	NJ, VkO, D, VkZ, Z	NJ, VkO, D, Z	NJ, VkO, D, Z

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá		PČ	AJ, PČ, PRV	ČJ, AJ, PČ, TV	ČJ, AJ, PČ, TV, VL	ČJ, AJ, VkO, D, VkZ, Z, F, TV, ICT	AJ, NJ, VkO, D, VkZ, Z, F, Pp, TV	AJ, NJ, VkO, D, Z, F, Pp, CH, TV	AJ, NJ, VkO, D, Z, F, CH, TV, KAaj, SAj
Objevujeme Evropu a svět			AJ	AJ	AJ, M, VL, PŘ	AJ, VkZ, D, F, Z, TV	AJ, D, F, Z, VkZ, Pp, TV, VkO,	AJ, D, F, Z, Pp, VV, TV	AJ, D, F, Z, Pp, VkO, VV, TV, KAaj
Jsme Evropané			AJ	AJ		D, Z	NJ, D, Z	NJ, D, Z, F	NJ, D, Z, F, VkO

Multikulturní výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ, AJ, PRV	PŘ	ČJ, AJ, PŘ	ČJ, D, VkO, VkZ, Z, VV	AJ, NJ, VkO, D, Z, VkZ, VV	NJ, VkO, SP, D, Z, VV	NJ, VkO, D, Z, VV
Lidské vztahy	PRV, PČ	PRV, PČ	AJ, PČ, PRV	AJ, PČ, PŘ	AJ, PČ, PŘ	AJ, VkO, VkZ, Z, D	VkO, VkZ, Z, D	AJ, VkO, D, Z, VV	AJ, VkO, SP, D, Z, VV
Etnický původ				ČJ, PŘ	ČJ, AJ, PŘ	ČJ, Z, VkO, D	AJ, Z	VkO, Pp, Z	Z
Multikulturalita				ČJ	AJ	ČJ, AJ, VkZ, Z, D	AJ, VkZ, Z, D	D, Z, VV	VkO, D, Z, VV, KAaj
Princip sociálního smíru a solidarity			PRV	TV	AJ, TV	VkO, Z, D	AJ, NJ, VkO, Z, D	NJ, Pp, Z, D	NJ, Z, D

Environmentální výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				PŘ	M, PŘ	Z	Z, Pp	Z, VV	Z
Základní podmínky života			AJ, PČ, PRV	AJ, PČ, PŘ	AJ, PČ, PŘ, ICT	VkO, D, Pp, VkZ, Z, F, ICT, TV	NJ, VkZ, Z, F, TV	NJ, Z, F, TV	NJ, VkO, Z, F, TV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	M, PRV	M, PRV	M, PRV	TV	TV	AJ, VkO, VkZ, Z, TV, PČ	AJ, F, VkZ, Z, VkO, Pp, TV	M, F, CH, Z, TV	CH, Z, VkO, Pp, F, TV
Vztah člověka k prostředí	PRV, TV	PRV, TV	PRV, TV	M, PŘ, TV, PČ	PŘ, TV, PČ	AJ, ČJ, VkO, D, VkZ, Z, Pp, HV, VV, TV	NJ, VkZ, Z, Pp, HV, VV, TV	AJ, NJ, Z, CH, F, VV, TV	AJ, NJ, VkO, Pp, CH, Z, F, TV, VV, SAj

Mediální výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ, PŘ	ČJ, PŘ, ICT	VkO, D, VkZ, Z, Pp, ICT	NJ, VkO, D, VkZ, Z, Pp	ČJ, NJ, VkO, D, Z, VV	ČJ, VkO, Z, Pp, VV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				TV	TV	VkO, D, VkZ, Z	VkO, D, VkZ, Z	VkO, D, VkZ, Z	VkO, D, VkZ, Z
Stavba mediálních sdělení						ČJ, VkO	NJ	SAj	SAj
Vnímání autora mediálních sdělení			ČJ			VkO	VkZ		
Fungování a vliv médií ve společnosti			AJ	AJ, TV	TV	VkO, D, Pp	VkO, D, Pp	VkO, D, Pp	VkO, D, Pp
Tvorba mediálního sdělení			AJ	ČJ, AJ, PŘ	ČJ, AJ, PŘ, PČ	AJ	AJ	SAj	F, SAj
Práce v realizačním týmu									

Vysvětlivky:

ČJ – český jazyk

AJ – anglický jazyk

NJ – německý jazyk

D – dějepis

Z – zeměpis

VkO – výchova k občanství

M – matematika

F – fyzika

CH – chemie

Pp – přírodopis

PV – prvouka

PŘ – přírodověda

VL – vlastivěda

SP – svět práce

ICT – informatika

DaZV – dopravní a zdravotní výchova

SAj – seminář z anglického jazyka

KAj – konverzace v anglickém jazyce

VkZ – výchova ke zdraví

PČ – pracovní činnosti

VV – výtvarná výchova

TV – tělesná výchova

HV – hudební výchova

4 Učební plán

Ročníkový plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		5. ročník		RVP		ŠVP	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	2	7	3	7	1	6	1	6	1	33		33	8
	Anglický jazyk					3		3		3		9		9	
	Německý jazyk														
	Konverzace z anglického jazyka														
Matematika a její aplikace	Matematika	4		4	1	4	1	4	1	4	1	20		20	4
Informační a komunikační technologie	Informatika							1			1	1		1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2		2		2						12		12	3
	Dopravní a zdravotní výchova						1								
	Přírodověda							2		1	1				
	Vlastivěda							2		1	1				
Člověk a společnost	Dějepis														
	Výchova k občanství														
Člověk a příroda	Fyzika														
	Chemie														
	Přírodopis														
	Zeměpis														
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1		1		1		1		12		12	
	Výtvarná výchova	1		1		1		2		2					
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví											10		10	
	Tělesná výchova	2		2		2		2		2					
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1		1		1		1		5		5	
	Svět práce														
Disponibilní časová dotace		2		4		3		3		4		16		16	
Celková povinná časová dotace		20		22		24		26		26		118		118	

Ročníkový plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		RVP		ŠVP	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	1	4	1	4	1	3	2	15		15	5
	Anglický jazyk	3		3		3		3		12		12	
	Německý jazyk			2		2		2		6		6	
	Konverzace z anglického jazyka								1				1
Matematika a její aplikace	Matematika	4	1	4	1	4	1	3	2	15		15	5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1								1		1	
Člověk a jeho svět	Prvouka									11		11	
	Dopravní a zdravotní výchova												
	Přírodověda												
	Vlastivěda												
Člověk a společnost	Dějepis	2		2		2		2		11		11	
	Výchova k občanství	1		1		0,5		0,5					
Člověk a příroda	Fyzika	2		2		1	1	1	1	21		21	7
	Chemie					2		1	1				
	Přírodopis	2		2		1	1	1	1				
	Zeměpis	2		2		1	1	1	1				
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1						10		10	
	Výtvarná výchova	2		2		2		2					
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1		1						10		10	
	Tělesná výchova	2		2		2		2					
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1						1		3		3	
	Svět práce					0,5		0,5					
Disponibilní časová dotace										18		18	
Celková povinná časová dotace										122		122	

Ročníkový plán – souhrnně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1. stupeň				2. stupeň			
		RVP		ŠVP		RVP		ŠVP	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33		33	8	15		15	5
	Anglický jazyk	9		9		12		12	
	Německý jazyk					6		6	
	Konverzace z anglického jazyka								1
Matematika a její aplikace	Matematika	20		20	4	15		15	5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1		1	1	1		1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	12		6					
	Dopravní a zdravotní výchova				1				
	Přírodověda			3	1				
	Vlastivěda			3	1				
Člověk a společnost	Dějepis					11		8	
	Výchova k občanství							3	
Člověk a příroda	Fyzika					21		6	2
	Chemie							3	1
	Přírodopis							6	2
	Zeměpis							6	2
Umění a kultura	Hudební výchova	12		5		10		2	
	Výtvarná výchova			7				8	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví					10		2	
	Tělesná výchova	10		10				8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5		5		3		2	
	Svět práce							1	
Disponibilní časová dotace		16		16		18		18	
Celková povinná časová dotace		118		118		122		122	

5 Učební osnovy

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory (obor-vyučovací předmět):

- Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk – Anglický, Další cizí jazyk – Německý)
- Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace – Matematika)
- Informatika (Informatika – Informatika, Počítačová grafika a multimédia)
- Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět – Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda)
- Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství, Etická výchova)
- Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- Člověk a svět práce (Člověk a svět práce – Pracovní činnosti)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny Charakteristikou vzdělávací oblasti, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti.

5.1 Jazyk a jazykové komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně

uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk, Konverzace v anglickém jazyce a Seminář z anglického jazyka.**

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

5.1.1 Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Charakteristika

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura získávají žáci kvalitní jazykové vzdělání, které je důležité pro úspěšné osvojování poznatků a dovedností. Žáci užívají češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné formě, což jim umožňuje poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a posoudit jeho obsah. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Žáci jsou vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem srozumitelného vyjadřování. Český jazyk je nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání a komunikace ve společnosti. V Literární výchově poznávají žáci prostřednictvím četby základní literární druhy, jejich specifické znaky a dále se učí formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají, ale také rozvíjí základní čtenářské návyky, fantazii a představivost. Učí se interpretovat literární text.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení

zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a zvuků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Ročník: 1.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 9 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. <i>Žák čte s porozuměním jednoduché texty.</i> Žák porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. <i>Žák rozumí pokynům přiměřené složitosti.</i> Žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. Žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. <i>Žák dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.</i> Žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. Žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. Žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. <i>Žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.</i> Žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev. <i>Žák píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen.</i> Žák píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. <i>Žák spojuje písmena a slabiky.</i> <i>Žák převádí slova z mluvené do psané podoby.</i> <i>Žák dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.</i>	hlasité a tiché čtení krátkých textů, práce s úkoly a jejich zadáním, orientace v textu, písemné vyjadřování simulace dialogů, slušné a zdvořilé vystupování (telefonický hovor, prosba, omluva), technika mluveného projevu-hlasová cvičení (jazykolamy, říkadla, texty pro správnou výslovnost) vypravování-sled událostí, posloupnost děje, pořádek vět v příběhu, pantomima, správný slovosled, popis děje správné sezení a úchop psacího náčiní návuk správné grafické podoby písma, psaní v písance a pracovních listech, vyplňování křížovek, osmisměrek, skládání písmen a slabik do slov sebekontrola a sebehodnocení žáků, psaní tiskací a psací abecedy, opis, přepis, diktát, popis-jednoduchý popis předmětu, osoby, zvířete jednoduchý písemný projev, technika psaní, úprava textu-nadpis, žánry písemného projevu-adresa, přání, vzkaz posloupnost děje, tvoření osnovy děje podle obrázků, vypra-	Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe- regulace, kreativity, komunikace

<p><i>Žák opisuje a přepisuje krátké věty.</i></p> <p>Žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.</p>	<p>vování</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.</p> <p><i>Žák rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.</i></p> <p><i>Žák rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.</i></p> <p><i>Žák tvoří slabiky.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i></p> <p>Žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená,</p> <p>Žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.</p> <p>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.</p> <p>Žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.</p> <p>Žák píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.</p> <p><i>Žák píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.</i></p>	<p>hláska, písmeno, slabika, slovo, věta, dělení slov na konci řádku</p> <p>abeceda, psaní a čtení písmen a slov</p> <p>obecná a vlastní jména (psaní velkých písmen)</p> <p>rozvoj jazykového citění, tvarová obměna slov</p> <p>užívání slov ve správném tvaru,</p> <p>věty, tvoření vět s daným slovem</p> <p>znaménka za větou (.?!) a jejich používání</p> <p>slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (zvuková a psaná podoba), samohlásky krátké, dlouhé,</p> <p>vlastní jména osob a zvířat</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe- regulace, kreativity, komunikace</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.</p> <p><i>Žák si pamatuje a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.</i></p> <p>Žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu.</p> <p>Žák rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.</p> <p>Žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých</p>	<p>plynulé čtení s porozuměním, čtení na pokračování (návaznost dějů), zážitkové čtení a poslech</p> <p>výtvarný doprovod k textu, jednoduchý popis děje, vyprávění,</p> <p>základní literární pojmy-báseň, básník, ilustrátor, přednes, pohádka, příběh, odstavec, sloka, verš, rým</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe- regulace, kreativity, komunikace</p>

schopností. <i>Žák reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací-při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.</i>	přednes a reprodukce textu, recitace básní, vymýšlení rýmů vlastní četba knih a časopisů, práce s textem podle pokynů učitele, čtení s porozuměním	
---	---	--

Ročník: 2**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 10hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. <i>Žák čte s porozuměním jednoduché texty.</i> Žák porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. <i>Žák rozumí pokynům přiměřené složitosti.</i> Žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. Žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. <i>Žák dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.</i> Žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. Žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. Žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. <i>Žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.</i> Žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev. <i>Žák píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově,</i>	hlasité a tiché čtení krátkých textů, práce s úkoly a jejich zadáním, orientace v textu, písemné vyjadřování simulace dialogů, slušné a zdvořilé vystupování (telefonický hovor, prosba, omluva), technika mluveného projevu-hlasová cvičení (jazykolamy, říkadla, texty pro správnou výslovnost) vypravování-sled událostí, posloupnost děje, pořádek vět v příběhu, pantomima, správný slovosled, popis děje správné sezení a úchop psacího náčiní návuk správné grafické podoby písma, psaní v písance a pracovním sešitě, krátký popis děje, zvířat a situací v okolí, sebekontrola a sebehodnocení žáků, psaní tiskací a psací abecedy, opis, přepis, diktát,	Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe-regulace, kreativity, komunikace

<p><i>velikost, sklon a správné tvary písmen.</i></p> <p>Žák píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.</p> <p><i>Žák spojuje písmena a slabiky.</i></p> <p><i>Žák převádí slova z mluvené do psané podoby.</i></p> <p><i>Žák dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.</i></p> <p><i>Žák opisuje a přepisuje krátké věty.</i></p> <p>Žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.</p>	<p>popis-jednoduchý popis předmětu, osoby, zvířete</p> <p>plynulý písemný projev, technika psaní, úprava textu-nadpis, odstavec, žánry písemného projevu-adresa, blahopřání, vzkaz</p> <p>posloupnost děje, tvoření osnovy děje podle obrázků, vypravování</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.</p> <p><i>Žák rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.</i></p> <p><i>Žák rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.</i></p> <p><i>Žák tvoří slabiky.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i></p> <p>Žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.</p> <p>Žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.</p> <p>Žák rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.</p> <p>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.</p> <p>Žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.</p> <p>Žák rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.</p> <p>Žák odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických</p>	<p>hláska, písmeno, slabika, slovo, věta, dělení slov na konci řádku, abeceda, řazení písmen a slov, obecná a vlastní jména (psaní velkých písmen)</p> <p>slovo a slovní význam (slova protikladná, souznačná, nadřazená, podřazená, mnohoznačná)</p> <p>rozvoj jazykového citění, tvarová obměna slov</p> <p>úvod do slovních druhů (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky)</p> <p>užívání slov ve správném tvaru, skloňování</p> <p>věta jednoduchá a složená, tvoření vět ze slov a užívání spojek</p> <p>druhy vět-oznamovací, rozkazovací, přací a tázací</p> <p>slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (zvuková a psaná podoba)</p> <p>samohlásky krátké, dlouhé, souhlásky, písmeno ú/ů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe-regulace, kreativity, komunikace</p>

případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. <i>Žák píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.</i>	souhlásky tvrdé, měkké a obojetné (y/i) vlastní jména osob a zvířat	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA Žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. <i>Žák si pamatuje a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.</i> Žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Žák rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. <i>Žák reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací.</i>	plynulé čtení s porozuměním, čtení na pokračování (návaznost dějů), zážitkové čtení a poslech výtvarný doprovod k textu, popis děje, vypravování, základní literární pojmy-báseň, básník, ilustrátor, přednes, pohádka, povídka, bajka, verš, rým přednes a reprodukce textu, recitace básní, vymýšlení rýmů, vlastní četba knih a časopisů, práce s textem podle pokynů učitele, čtení s porozuměním	Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, sebe- regulace, kreativity, komunikace

Ročník: 3**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 8 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. <i>Žák čte s porozuměním jednoduché texty.</i> Žák porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. <i>Žák rozumí pokynům přiměřené složitosti.</i> Žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev. <i>Žák dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.</i> Žák píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. <i>Žák převádí slova z mluvené do psané podoby.</i>	Čte texty přiměřené věku, rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah, dotváří konce příběhů. Orientuje se v textu, najde odpověď na otázku, vyhledá klíčová slova Psaní tiskací a psací abecedy, snaží se psát čitelně a úhledně všechna psací písmena i číslice Opis, přepis, diktát, plynulý písemný projev Technika psaní, úprava textu-nadpis, odstavec Práce s úkoly a jejich zadáním, orientace v textu, písemné vyjadřování	Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativity, komuni- kace

<p><i>Žák opisuje a přepisuje krátké věty.</i></p> <p><i>Žák píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen.</i></p> <p>Žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.</p> <p>Žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.</p> <p><i>Žák dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.</i></p> <p>Žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.</p> <p>Žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.</p>	<p>Napiše krátký dopis, pozdrav včetně adresy, blahopřání, vzkaz</p> <p>Simulace dialogů, slušné a zdvořilé vystupování (telefonický hovor, prosba, omluva)</p> <p>Vypravování-sled událostí, posloupnost děje, pořádek vět v příběhu</p> <p>Popis-jednoduchý popis předmětu, osoby, zvířete</p> <p>Posloupnost děje, tvoření osnovy děje podle obrázků, vypravování, využití četby jako zdroje informací o světě i o sobě , recituje básnický text</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.</p> <p><i>Žák píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.</i></p> <p>Žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.</p> <p>Žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.</p> <p><i>Žák tvoří slabiky.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky.</i></p> <p>Žák rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.</p> <p>Žák užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.</p> <p>Žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojujícími výrazy.</p> <p>Žák rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.</p> <p>Žák odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických</p>	<p>Znalost abecedy, hláska, písmeno, slabika, slovo, věta, dělení slov na konci řádku, určí počet slabik ve slově</p> <p>Obecná a vlastní jména (psaní velkých písmen)</p> <p>Význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slov (kořen, část předponová, příponová)</p> <p>Určování osoby, čísla a času u</p> <p>Slovní druhy, tvary slov</p> <p>Vyjmenovaná slova a slova příbuzná (pochopení významu)</p> <p>Věta jednoduchá, souvětí, vyznačení základní skladební dvojice ve větě jednoduché, spojení věty v souvětí.</p> <p>Tvrdé, měkké a obojetné souhlásky, slabiky bě, pě, vě, mě, samohlásky ú, ů, u, párové souhlásky (b-p, d-t, z-s, ž-š, h-ch,</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativity, komuni- kace</p>

případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. <i>Žák rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.</i> <i>Žák rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.</i>	v-f) Určování rodu, čísla a pádu u podstatných jmen a jejich skloňování	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA Žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. Žák rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. <i>Žák pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i> Žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. Žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu. <i>Žák reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací-při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.</i>	Tvořivá činnost s literárním textem-volné reprodukce čteného nebo slyšeného textu, dramatizace Plynulé čtení s porozuměním Čtení na pokračování (návaznost dějů), výtvarný doprovod k textu, práce s textem podle pokynů učitele Základní literární pojmy-báseň, básník, ilustrátor, přednes, pohádka, povídka, bajka, verš, rým Čtení a přednes z paměti krátkých textů Orientace v pojmech: časopis, kniha, ilustrace, spisovatel Orientace v knihovně a půjčování knih Rozlišení dobra, zla, vysvětlení a ponaučení z příběhu, vyjmenování kladných a záporných postav Sestavení obrázkové osnovy, vypravování podle osnovy	Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativity, komunikace

Ročník: 4.**Předmět: Český jazyk****Časová dotace: 7 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk. Žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. Žák reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj pod-	čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné,	Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita, komunikace,

<p>statná fakta.</p> <p>Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor.</p> <p>Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.</p> <p>Žák volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.</p> <p>Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.</p> <p>Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.</p> <p><i>Žák vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.</i></p> <p><i>Žák má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.</i></p> <p><i>Žák popíše jednoduché předměty, činnosti a děje.</i></p> <p><i>Žák opisuje a přepisuje jednoduché texty.</i></p> <p><i>Žák píše správně a přehledně jednoduchá sdělení, píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy.</i></p> <p><i>Žák ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně.</i></p>	<p>aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin; zpráva, oznámení, vzkaz, dopis, popis; vypravování</p>	<p>mezilidské vztahy</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>		
<p>Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>Žák rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.</p> <p>Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.</p> <p>Žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.</p> <p>Žák vyhledává základní skladební dvojici a odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.</p> <p>Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.</p> <p><i>Žák pozná podstatná jména a slovesa.</i></p> <p><i>Žák dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a</i></p>	<p>zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p>tvarosloví – slovní druhy, tvary slov</p> <p>skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice</p> <p>pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí</p>

<i>tvrdých slabik-určuje samohlásky a souhlásky-seřadí slova podle abecedy.</i>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.</p> <p>Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.</p> <p>Žák při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.</p> <p><i>Žák dramatizuje jednoduchý příběh. Žák vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek. Žák čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy.</i></p> <p><i>Žák určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti. Žák rozlišuje prózu a verše-rozlišuje pohádkové prostředí od reálného-ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu.</i></p>	<p>poslech literárních textů</p> <p>zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</p> <p>základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání</p>	<p>Mediální výchova-kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>Multikulturní výchova-lidské vztahy</p>

Ročník: 5.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 7 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.</p> <p><i>Žák vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.</i></p> <p>Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.</p> <p>Žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.</p> <p>Žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.</p> <p>Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p><i>Žák má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.</i></p> <p>Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.</p> <p>Žák volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.</p> <p><i>Žák v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči.</i></p> <p>Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.</p> <p>Žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.</p> <p><i>Žák popíše jednoduché předměty, činnosti a děje.</i></p> <p><i>Žák opisuje a přepisuje jednoduché texty, píše správně a přehledně jednoduchá sdělení.</i></p> <p><i>Žák píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ovládá hůlkové písmo.</i></p> <p>Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti. <i>Žák tvoří otázky a odpovídá na ně.</i></p>	<p>čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)</p> <p>naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)</p> <p>vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p>základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)</p> <p>technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)</p> <p>žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování</p>	<p>Mediální výchova- fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Multikulturní výchova-princip slušného chování, základní morální hodnoty</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.</p> <p>Žák rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.</p> <p>Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.</p>	<p>zvuková stránka jazyka</p> <p>sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- rozvoj schopností poznávání</p> <p>řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>kreativita</p>

<p><i>Žák pozná podstatná jména a slovesa.</i> Žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. Žák vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. Žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. <i>Žák dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího.</i> Žák užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. <i>Žák rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik.</i> Žák zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. <i>Žák určuje samohlásky a souhlásky.</i> <i>Žák seřadí slova podle abecedy.</i> <i>Žák správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě.</i> <i>Žák správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.</i></p>	<p>slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) tvarosloví – slovní druhy, tvary slov skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)</p>	komunikace
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. <i>Žák dramatizuje jednoduchý příběh.</i> <i>Žák vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek.</i> <i>Žák čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy.</i> <i>Žák určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti.</i> Žák rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů Žák používá při jednoduchém rozboru literárních textů elementární literární pojmy. <i>Žák rozlišuje prózu a verše.</i> <i>Žák rozlišuje pohádkové prostředí od reálného.</i> <i>Žák ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu.</i></p>	<p>poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka spisovatel, básník, kniha, čtenář divadelní představení, herec, režisér verš, rým, přirovnání</p>	

5.1.2 Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Charakteristika

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je úzce spjat se všemi ostatními vyučovacími předměty. Předmět Český jazyk a literatura ve své jazykové a literárně výchovné části poskytuje žákům nezbytné předpoklady a nástroje komunikace. Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších předmětech, hlavně při osvojování cizích jazyků.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se tyto složky vzájemně prolínají. Od počátku vzdělávání žáků je český jazyk nástrojem získávání informací a zároveň předmětem poznávání a rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník: 6.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.</p> <p>Žák využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p> <p>Žák zvládá v písemném projevu pravopis lexikální, slovo- tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jed- noduché i souvětí.</p> <p>Žák pracuje samostatně s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p> <p><i>Žák pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; času- je slovesa.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.</i></p> <p><i>Žák ovládá pravopis vyjmenovaných slov.</i></p> <p><i>Žák píše správně slova s předponami a předložkami.</i></p> <p><i>Žák se orientuje v Pravidlech českého pravopisu.</i></p>	<p>TVAROSLOVÍ</p> <p>Podstatná jména</p> <p>Přídavná jména – druhy, stupňování</p> <p>Zájmena</p> <p>Číslovky</p> <p>Slovesa – podmiňovací způsob</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Mezilidské vztahy</p> <p>VMEGS: Jsme Evropané</p> <p>MuV: Lidské vztahy</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy život- ního prostředí</p>
<p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhod- ných jazykových projevů podle komunikační situace.</p> <p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo- tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>	<p>SKLADBA</p> <p>Základní větné členy</p> <p>Rozvíjející větné členy</p> <p>Věta jednoduchá</p> <p>Souvětí</p> <p>Interpunkce v souvětí</p>	<p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p> <p>VMEGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí</p>

<i>Rozezná větu jednoduchou od souvětí</i> <i>Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA Spisovná a nespisovná výslovnost Zvuková stránka slova a věty	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE Rozvrstvení národního jazyka Spisovná a nespisovná čeština Nářečí, obecná čeština Jazykové příručky	OSV: Rozvoj schopností poznávání VMEGS: Jsme Evropané MuV: Kulturní difference
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivě	Mluvený projev a naslouchání Písemný projev Jednoduché tiskopisy Zpráva a oznámení Dopis (osobní, úřední) Popis (budovy, místnosti, krajiny, postavy, pracovního postupu) Výtah a výpisky – vyhledávání informací, hlavní myšlenky textu Vypravování – dějová posloupnost, osnova	OSV: Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace MuV: Lidské vztahy MDV: Vnímání autora mediálních sdělení

<p>práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><i>Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i></p> <p><i>Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p> <p><i>Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy</i></p> <p><i>S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>		
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <p>Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p><i>Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i></p> <p><i>Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i></p> <p><i>Rozezná základní literární druhy a žánry</i></p> <p><i>Má pozitivní vztah k literatuře</i></p>	<p>Dělení a funkce literatury</p> <p>Základy literární teorie (literární druhy a žánry, jazykové prostředky, druhy rýmů)</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Lyrické, lyricko-epické a epické básně – významní čeští a světoví básníci a jejich tvorba</p> <p>Lidová slovesnost – pranostiky, přísloví, rčení</p> <p>Báje a pověsti</p> <p>Bajky</p> <p>Pohádky</p> <p>Povídky</p> <p>Dobrodružná literatura</p> <p>Drama – významní čeští a světoví dramatikové a jejich tvorba</p> <p>Filmové adaptace literárních děl</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace, Mezi-lidské vztahy</p> <p>VMEGS: Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MuV: Kulturní diference, Lidské vztahy</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO: Občan, občanská společnost a stát</p>

Ročník: 7.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák:</p> <p>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>	<p>NAUKA O VÝZNAMU SLOV</p> <p>Slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>Slovo a sousloví, Rčení</p> <p>Synonyma a homonyma</p> <p>Slova citově zbarvená</p> <p>Odborné názvy</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Komunikace</p> <p>MuV: Kulturní difference, Etnický původ</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Správně píše slova s předponami a předložkami</i> <i>Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i></p>	<p>NAUKA O TVOŘENÍ SLOV</p> <p>Způsoby obohacování slovní zásoby</p> <p>Tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování</p>	<p>OSV: Komunikace</p> <p>MDV: Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení</p>
<p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu,</p>	<p>TVAROSLOVÍ</p> <p>Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesa</p> <p>Příslovce – spřežky, stupňování, předložky, spojky, částice, citoslovce</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita</p>

<p>se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i></p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p> <p><i>Správně píše slova s předponami a předložkami</i></p> <p><i>Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i></p> <p><i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>		
<p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p> <p><i>Rozezná větu jednoduchou od souvětí</i></p> <p><i>Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i></p>	<p>SKLADBA</p> <p>Druhy vět podle postoje mluvčího</p> <p>Věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty</p> <p>Základní větné členy</p> <p>Rozvíjející větné členy</p> <p>Druhy vedlejších vět</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p>		
<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních</p> <p>i paralingválních prostředků řeči</p> <p>Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p>Mluvený projev a naslouchání</p> <p>Písemný projev</p> <p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Líčení</p> <p>Výtah</p> <p>Žádost</p> <p>Životopis</p> <p>Vypravování</p>	<p>OSV: Sebepoznání a sebepojetí, Poznávání lidí, Komunikace</p> <p>MuV: Lidské vztahy</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí</p>

<p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><i>Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i> <i>Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i> <i>Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy</i> <i>S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>		
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p><i>Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i> <i>Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i> <i>Rozezná základní literární druhy a žánry</i> <i>Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury</i> <i>Má pozitivní vztah k literatuře</i></p>	<p>Literární věda Základy literární teorie (literární druhy a žánry, jazykové prostředky, druhy rýmů) Tvořivé činnosti s literárním textem Lyrické, lyricko-epické a epické básně Knihy a jejich svět Fantasy a sci-fi literatura Dobrodružná literatura Humoristická literatura Literatura faktu Bible Pověsti Legendy Kroniky Komiks Horor Detektivka Publicistická literatura Drama – významní čeští a světoví dramatikové a jejich tvorba Filmová a televizní tvorba pro děti a mládež</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání; Hodnoty, postoje, praktická etika; Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Psychohygiena VMEGS: Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá MuV: Lidské vztahy, Podpora multikulturality, Kulturní difference EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

Ročník: 8.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov Využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Správně píše slova s předponami a předložkami Ovládá pravopis vyjmenovaných slov Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>	<p>NAUKA O SLOVĚ Způsoby obohacování slovní zásoby Přejímání slov z cizích jazyků (pravopis, výslovnost)</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Komunikace VMEGS: Jsme Evropané</p>
<p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci Využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Správně píše slova s předponami a předložkami Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i></p>	<p>TVAROSLOVÍ Skloňování obecných jmen přejatých Skloňování cizích vlastních jmen Slovní druhy a jejich mluvnické kategorie Slovesný vid</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika; Kreativita VMEGS: Jsme Evropané EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>		
<p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický</p> <p>ve větě jednoduché i souvětí</p> <p><i>Rozezná větu jednoduchou od souvětí</i></p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p> <p><i>Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i></p>	<p>SKLADBA</p> <p>Věta jednoduchá a souvětí</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Významové poměry mezi větami hlavními</p> <p>Významové poměry mezi větnými členy a větami vedlejšími</p> <p>Souvětí souřadné a podřadné</p> <p>Spojovací výrazy a interpunkce v souvětí</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Kreativita</p> <p>VDO: Občan, občanská společnost a stát</p>
<p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>	<p>OBEČNÉ VÝKLADY O JAZYCE</p> <p>Slovanské jazyky</p> <p>Útvary českého jazyka</p> <p>Jazyková kultura</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Komunikace</p> <p>MDV: Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p>Mluvený projev a naslouchání</p> <p>Písemný projev</p> <p>Výtah</p> <p>Charakteristika literární postavy</p> <p>Výklad</p> <p>Líčení</p> <p>Úvaha</p> <p>Souhrnné poučení o slohu</p>	<p>OSV: Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MDV: Stavba mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení</p>

<p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><i>Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i> <i>Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i> <i>Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy</i> <i>S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p><i>Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i> <i>Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i> <i>Rozezná základní literární druhy a žánry</i> <i>Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury</i> <i>Má pozitivní vztah k literatuře</i></p>	<p>Základy literární teorie (literární druhy a žánry, básnické figury a obrazná pojmenování, druhy rýmů, kompozice) Tvořivé činnosti s literárním textem Lyrické, lyricko-epické a epické básně Česká literatura doby pobělohorské Světová literatura 18.-19. století Česká literatura 18.-19. století Literatura o první světové válce Literatura s židovskou tematikou Triviální literatura Významní čeští a světoví spisovatelé a jejich tvorba Filmové a divadelní adaptace literárních děl</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika; Kreativita, Komunikace, Mezilidské vztahy VMEGS: Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá MuV: Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Podpora multikulturality VDO: Občan, občanská společnost a stát, Občanská společnost a škola MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Ročník: 9.**Předmět: Český jazyk a literatura****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>Žák využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>	<p>SLOVNÍ ZÁSoba A VÝZNAM SLOVA</p> <p>Slovo a sousloví</p> <p>Slovní zásoba a její rozvrstvení</p> <p>Významové vztahy mezi slovy – synonyma, homonyma, antonyma</p>	<p>OSV: Kreativita, Komunikace</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfolický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Správně píše slova s předponami a předložkami</i> <i>Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i></p>	<p>TVOŘENÍ SLOV</p> <p>Stavba slova</p> <p>Odvozování, skládání a zkracování slov</p>	<p>OSV: Kreativita, Komunikace</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfolický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky</p>	<p>TVAROSLOVÍ</p> <p>Podstatná jména – mluvnické kategorie</p> <p>Přídavná jména – druhy, stupňování</p> <p>Zájmena, číslovky – druhy, skloňování</p> <p>Slovesa – mluvnické kategorie</p> <p>Příslovce – druhy, stupňování, příslovečné spřežky</p> <p>Předložky, spojky</p>	<p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Mezilidské vztahy</p> <p>MuV: Lidské vztahy</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

a příručkami <i>Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i> <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i> <i>Správně píše slova s předponami a předložkami</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>		
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfolický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Rozezná větu jednoduchou od souvětí</i> <i>Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>	SKLADBA Věta a výpověď Věty podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty Věta jednoduchá a souvětí Mluvnický zápor Větné členy Souvětí souřadné a podřadné Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi hlavními větami Složitě souvětí Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná	OSV: Kreativita, Mezilidské vztahy MuV: Etnický původ, Podpora multikulturality EV: Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfolický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Správně píše slova s předponami a předložkami</i> <i>Ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i> <i>Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	PRAVOPIS Lexikální, tvaroslovný, skladební Velká písmena u vlastních jmen a názvů	OSV: Mezilidské vztahy EV: Vztah člověka k prostředí
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA Hlásky a hláskové skupiny Zásady spisovné výslovnosti Slovní a větný přízvuk Větná melodie	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Komunikace MuV: Lidské vztahy EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí

<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><i>Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>	<p>OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk Slovanské jazyky Útvary českého jazyka Jazykověda a její disciplíny Jazyková kultura</p>	<p>MuV: Kulturní difference EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení</p>
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p>		
<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>Mluvený projev a naslouchání Písemný projev Výklad Popis Líčení Charakteristika Vypravování Úvaha Proslov Diskuse Fejeton Funkční styly Slohové útvary dle zájmu žáků</p>	<p>OSV: Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace MuV: Lidské vztahy EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Stavba mediálních sdělení</p>

<p><i>Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i> <i>Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i> <i>Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy</i> <i>S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>		
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p><i>Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i> <i>Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i> <i>Rozezná základní literární druhy a žánry</i> <i>Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury</i> <i>Má pozitivní vztah k literatuře</i></p>	<p>Struktura literárního díla – tematika, kompozice, jazyk Tvořivé činnosti s literárním textem Lyrické, lyricko-epické a epické básně Moderní umělecké směry Avantgarda Meziválečná literatura Literatura o druhé světové válce Literatura 2. poloviny 20. století Současná literatura Významní čeští a světoví spisovatelé a jejich tvorba Filmová, rozhlasová a televizní tvorba – adaptace literárních děl Literární časopisy</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Poznávání lidí; Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občan, občanská společnost a stát VMEGS: Objevujeme Evropu a svět MuV: Kulturní diference, Lidské vztahy MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

5.1.2 Cizí jazyk-Anglický jazyk – 1. stupeň

Charakteristika

Vzdělávací strategie ve výuce anglického jazyka jsou postaveny na učení se zábavnou a smysuplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a které je baví. Jsou to v nižších ročnících především příběhy z prostředí, které je jim blízké, písničky, básničky, hry a hádanky. Přirozeným způsobem se tak žáci učí správně používat některé základní mluvnické vazby anglické gramatiky a komunikačních situací, jsou nenásilnou formou vtaženi do mluvení, psaní a čtení v angličtině. Gramatické jevy jsou prezentovány a procvičovány na textech z různých oborů lidské činnosti i z rozličných společenskovedních oborů. Výuka anglického jazyka je tímto způsobem svázána téměř se všemi školními učebními předměty. Seznámení s gramatickými jevy je uspořádáno tak, aby mohlo být navázáno na výuku gramatiky v českém jazyce.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Ročník: 3.**Předmět: Anglický jazyk****Časová dotace: 3 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo: ostatní učivo	gramatika	Průřezová témata
Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Pozdravy, představování Pokyny: sedni si, vstaň, poslouchej, najdi, podívej se, otevři, zavři, přečti, napiš, ukaž mi, ukaž na Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Co je to? Jaké barvy je ...? Je to ...? Kdo je to? Kolik? Máš ...? Máš rád ...? Čí ... je to? Jednoduché odpovědi na tyto otázky		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Písničky a říkanky Barvy Čísla 1–12 Školní potřeby, nábytek, domácí mazlíčci, nálady a pocity, části obličeje a těla, rodina, oblečení, jídlo, zvířata ze safari, hračky Ano, ne. Prosím, děkuji. Tady máš.	Otázka: Co je to? a odpovědi. Neurčitý člen. Sloveso být ve 3. osobě jednotného čísla. Sloveso být v jednotném čísle. Otázka Jsi ty ...? Sloveso mít v jednotném čísle – kladná věta, zápor otázka, krátké odpovědi. Čí je to ...? Sloveso mít rád v 1. sobě jednotného čísla. Otázky Máš rád ...? Co máš rád? + odpovědi Tam je/jsou	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Vyprávění o rodině Popis obličeje Záhadní tvorové Popis pokoje Porozumění příběhu-komiksu		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák rozumí obsahu jednoduchého a krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Porozumění příběhu-komiksu Halloween Vánoce		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj MV Kulturní difference

Žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Abeceda, práce se slovníkem	Fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
Žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Slovní zásoba z tematických okruhů Popis lidského těla, zvířete, příšerky Sestavení jídelníčku, popis pokoje	Sloveso mít, přídavná jména Tam je/jsou	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
<i>Žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>	<i>Základní výslovnostní návyky</i>	<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>

Ročník: 4.**Předmět: Anglický jazyk****Časová dotace: 3 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata	Projekty a poznámky
	ostatní učivo gramatika		
Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Fráze používané v hodinách. Pozdravy. Pokyny kladné i záporné	Fonetické znaky (pasivně)	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Čísla 1–100. Řadové číslovky. Sport, hudební nástroje Zdraví, nemoci Rozvrh hodin, dny v týdnu Prázdniny, dopravní prostředky, počasí Měsíce, roční období Dům, byt, město Volný čas Zvířata Televize Povolání	Sloveso umět – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi. Příkazy, zákazy Sloveso mít – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi. Přítomný čas průběhový – kladná věta, otázka, krátké odpovědi. Tam je/jsou. Předložky místa – v, na, vedle, naproti, pod, za Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi. Sloveso mít rád, tázací výrazy – jaký, kde, kdy.	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák rozumí jednoduchému	Porozumění příběhu – komiksu a		

poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	dalším příběhům a pohádkám z učebnice Orientace ve městě Města a vesnice ve Velké Británii Televizní program, zvířata		VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	<i>Pokyny: sedni si, vstaň, poslouchej, najdi, podívej se, otevři, zavři, přečti, napiš, ukaž</i>		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	<i>To je, tam je, tady máš, mám/nemám, mám rád/nemám rád, umím Fráze pro pozdrav a poděkování</i>		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Základní výslovnostní návyky Dům, byt, město U lékaře Popis činností na obrázku Rozvrh hodin Televizní pořady Volný čas	Vazba Tam je/jsou. Předložky místa, tázací výrazy Co se děje? Já mám ... Přítomný čas průběhový – kladná věta, otázka, krátké odpovědi. Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi.	OSV Sociální rozvoj	
Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Bydlím v ... Mám/nemám rád ... Umím/neumím ... Slovesa vyjadřující volnočasové aktivity. V (den v týdnu) máme (předmět). Popis počasí.	Předložky místa – v, na, vedle, naproti, za, pod. Přítomný čas průběhový – kladná věta, zápor Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor.	OSV Sociální rozvoj	
Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Kde? Kdo? Kdy? Umíš...? Kolik ... je tam? Máš ...? Co děláš? Co dělá on/ona? Co dělají oni? Máš rád ...? Který předmět ...? Který měsíc ...? Odpovědi na tyto otázky	Přítomný čas průběhový – kladná věta, zápor, otázka, odpovědi Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, odpovědi	OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák pozdraví a poděkuje</i>	<i>Fráze pro pozdravy a poděkování</i>		OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák sdělí své jméno a věk</i>	<i>Základní osobní údaje</i>		OSV Sociální rozvoj	

<i>Žák vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Ano, ne Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Co je to? Jaké barvy je ...? Je to ...? Kdo je to? Kolik? Máš ...? Máš rád ...? Jednoduché odpovědi na tyto otázky</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Sport – triatlon Popis dom, města a vesnice ve Velké Británii a České republice Pohlednice z prázdnin, televizní program, volný čas Vánoce, Nový rok, Velikonoce,...		OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
Žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Sport – triatlon, popis domu Města a vesnice ve Velké Británii Pohlednice z prázdnin Televizní program, volný čas		OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	Slovní zásoba z tematických okruhů		<i>OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Bydlím v ... Mám/nemám rád ... Umím/neumím ... Pohled z prázdnin. Dopis kamarádovi – slovesa vyjadřující volnočasové aktivity. Můj oblíbený televizní pořad. Práce se slovníkem	Přítomný čas prostý, průběhový. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení	Projekty – Moje škola a třída. Moje oblíbené zvíře.
<i>Žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů, jednoduché fráze používané v hodinách</i>		<i>OSV Sociální rozvoj</i>	

Ročník: 5.

Předmět: Anglický jazyk

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo: ostatní učivo	gramatika	Průřezová témata	Projekty a poznámky
Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Fráze používané v hodinách	Fonetické znaky (pasivně)	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Čísla 1–100, početní operace Státy Příroda Domov, rodina Dny v týdnu Domácí mazlíčci Vyučovací předměty Hodiny, denní režim, volný čas, školy v Anglii a Walesu	Sloveso být – kladná věta, zápor otázka, krátké odpovědi Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací 's Sloveso mít – kladná věta, zápor otázka, krátké odpovědi Předložky času. Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi	OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
Žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Státy Domov, rodina Domácí mazlíčci Škola, vyučovací předměty Denní režim, volný čas Jednotlivé epizody příběhu – komiksu	Sloveso být – kladná věta, zápor otázka, krátké odpovědi Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací 's Sloveso mít – kladná věta, zápor otázka, krátké odpovědi Přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi	OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	<i>Pokyny: sedni si, vstaň, poslouvej, najdi, podívej se, otevři, zavři, přečti, napiš, ukaž mi, ukaž na</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
<i>Žák rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu rozumí výrazům pro pozdrav a</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů To je, tady máš, mám/nemám, mám rád/nemám rád Fráze pro pozdrav a poděkování</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	

<i>poděkování</i>				
Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Základní výslovnostní návyky Státy Domov, rodina Domácí mazlíčci Vyučovací předměty Hodiny Denní režim, volný čas	Odkud jsi? Kdo je to? Čí je to? Máš ... ? Kolik je hodin? Co děláš každý den? Co děláš ve volném čase? Odpovědi na tyto otázky.	OSV Sociální rozvoj	
Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Domov, rodina Domácí mazlíčci Rozvrh hodin Denní režim Volný čas	Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací 's Sloveso mít – kladná a záporná oznamovací věta Přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta	OSV Sociální rozvoj	
Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Státy Domov, rodina Domácí mazlíčci Vyučovací předměty Hodiny Denní režim Volný čas	Odkud jsi? Kdo je to? Čí je to? Máš ...? Kdy máš ...? Co máš ...? Kolik je hodin? Co děláš ráno, odpoledne, večer? Co děláš ve volném čase? Odpovědi na tyto otázky.	OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák pozdraví a poděkuje</i>	<i>Fráze pro pozdravy a poděkování</i>		<i>OSV Sociální rozvoj</i>	
<i>Žák sdělí své jméno a věk</i>	<i>Základní osobní údaje</i>			
<i>Žák vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>	Ano, ne Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Co je to? Jaké barvy je ...? Je to ...? Kdo je to? Kolik? Máš ...? Máš rád ...? Čí ... je to? Jednoduché odpovědi na tyto otázky		<i>OSV Osobnostní rozvoj</i> <i>OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Státy a města. Domov, rodina. Dny v týdnu. Mám počítač. Domácí mazlíčci.		OSV Sociální rozvoj	

	Škola, rozvrh hodin. Můj den. Volný čas.			
Žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Domov, rodina. Dny v týdnu. Mám počítač. Domácí mazlíčci. Škola, rozvrh hodin. Můj den. Volný čas.		OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Domov, rodina Domácí mazlíčci Škola, rozvrh hodin Denní režim Volný čas Práce se slovníkem	Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací 's Sloveso mít – kladná a záporná oznamovací věta Přítomný čas prostý - kladná a záporná oznamovací věta Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení	Projekty – Moje rodina. Můj volný čas.
Žák vyplní osobní údaje do formuláře	Jméno, bydliště, věk, telefonní číslo, záliby			
<i>Žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů, jednoduché fráze používané v hodinách</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	

5.1.2 Cizí jazyk-Anglický jazyk – 2. stupeň

Charakteristika

Vzdělávací strategie ve výuce anglického jazyka jsou postaveny na učení se zábavnou a smysluplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a které je baví. Jsou to v nižších ročnících především příběhy z prostředí, které je jim blízké, písničky, básničky, hry a hádanky. Přírodním způsobem se tak žáci učí správně používat některé základní mluvnické vazby anglické gramatiky a komunikačních situací, jsou nenásilnou formou vtaženi do mluvení, psaní a čtení v angličtině. Ve vyšších ročnících pak formy práce podporují rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Gramatické jevy jsou prezentovány a procvičovány na textech z různých oborů lidské činnosti i z rozličných společenskovedních oborů. Výuka anglického jazyka je tímto způsobem svázána téměř se všemi školními učebními předměty. Seznámení s gramatickými jevy je uspořádáno tak, aby mohlo být navázáno na výuku gramatiky v českém jazyce.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník: 6.

Předmět: Anglický jazyk

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata	Projekty a poznámky
	ostatní učivo	gramatika	
Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Naše město, náš dům, můj pokoj Schopnosti Popis lidí, oblečení Základní osobní údaje, narozeniny, měsíce, každodenní činnosti, volný čas, domácí práce Popis obrázku, právě probíhající činnosti Zvířata Nakupování Jednotlivé epizody komiksu	Tam je/jsou. Předložky místa Sloveso umět Sloveso být a mít, přídavná jména Přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázky, odpovědi, frekvenční příslovce, řadové číslovky Přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázky, odpovědi Přítomný čas prostý a průběhový Kolik stojí? Sloveso muset Podmětná a předmětná zájmena	OSV Sociální rozvoj EV Vztah člověka k prostředí
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Rodina, volný čas, záliby	Přítomný čas prostý - kladná a záporná oznamovací věta, frekvenční příslovce	OSV Sociální rozvoj
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj</i> <i>OSV Sociální rozvoj</i>
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Odkud jsi? Kde bydlíš? Co teď děláš? Co děláš ve volném čase? Co máš rád?</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj</i> <i>OSV Sociální rozvoj</i>
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i	Představování, základní osobní údaje, rodina, volný čas, nakupování	Tázací výrazy co, kde, kdy, jak, kolik, kolik stojí, odpovědi na otázky	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj

neformálních situacích				
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Domov, rodina, volný čas, záliby, zvířata	Přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, frekvenční příslovce	OSV Sociální rozvoj	
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Vánoce, Nový rok, Velikonoce Volný čas, záliby, město, pokoj	Přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, frekvenční příslovce, vazba Tam je/jsou, předložky místa a času	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace			
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Odpovědi na otázky Odkud jsi? Kde bydlíš? Co teď děláš? Co děláš ve volném čase? Co máš rád?</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem			
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Naše město, náš dům, můj pokoj Schopnosti Popis lidí, oblečení Základní osobní údaje, narozeniny, měsíce, každodenní činnosti, volný čas, domácí práce Popis obrázku, právě probíhající činnosti Zvířata Svátky u nás a ve Velké Británii Jednotlivé epizody komiksu	Tam je/jsou ...Předložky místa Sloveso umět Sloveso být a mít, přídavná jména Přítomný čas prostý - kladná a záporná oznamovací věta, otázky, odpovědi, frekvenční příslovce, řadové číslovky Přítomný čas průběhový - kladná a záporná oznamovací věta, otázky, odpovědi Přítomný čas prostý a průběhový	OSV Sociální rozvoj EV Vztah člověka k prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Členská karta do sportovního centra			

		muset – have to	
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – jídlo a pití, volný čas, cestování, dovolená, zábava</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Cestování, dovolená Restaurace, nakupování Plánování činností	Tázací výrazy co, kde, kdy, jak, kolik, kolik stojí, odpovědi na otázky. Fráze a konverzační obraty související s cestováním, nakupováním, objednáním jídla v restauraci, plánováním setkání	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Dovolená, problémy při cestování	Minulý čas prostý	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Převyprávění příběhu nebo pohádky		OSV Osobnostní rozvoj
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace		
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – jídlo a pití, volný čas, cestování, dovolená, zábava</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem		MEV Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Jednotlivé epizody příběhu Dovolená, počasí, jídla v Británii		VMEGS Evropa a svět nás zajímá
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>

<i>oporu)</i>			
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Recept – oblíbené jídlo Můj oblíbený film, herec nebo herečka, filmová postava Česká republika	Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.	MEV Tvorba mediálního sdělení
Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Prázdniny – odpověď na kamarádův e-mail	Minulý čas prostý	MEV Tvorba mediálního sdělení MEV Stavba mediálních sdělení
<i>Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	<i>Prázdniny – odpověď na kamarádův e-mail</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení</i>

Ročník 8.

Předmět: Anglický jazyk

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:		Průřezová témata
	ostatní učivo	gramatika	
Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Základní osobní údaje, každodenní činnosti, volný čas Můj nový domov, moje rodina Budoucnost Čas a místo Nebezpečné situace Cestování – Londýn, New York Doprava	Přítomné časy prostý a průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi, stavová slovesa Minulý čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi, pravidelná a nepravidelná slovesa Vyjádření pravidelných dějů v minulosti – used to Budoucí čas – will, going to Minulý čas průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi Slovní spojení – sloveso a podstatné jméno Minulý čas prostý a průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi Určitý a neurčitý člen, určitý člen ve spojení s místem Neurčitá zájmena Frázová slovesa	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	Jednotlivé epizody příběhů, pohádky		
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojoovaných témat	Nakupování – oděvy Každodenní činnosti, volný čas, rodina Předpovědi Příběh – Vražda v knihovně Domluva schůzky	Příliš – too, enough Přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý Budoucí čas - will Minulý čas prostý a průběhový Fráze související s návrhem schůzky, jeho přijetí, odmítnutí, změna	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů – rodina, kamarádi, volný čas, každodenní činnosti, místnosti a vybavení domu, nákupy a móda, plány do budoucna, příroda, cestování</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Nakupování – obchod s oděvy Rodina Volný čas Orientace ve městě Budoucnost Domluva schůzky	Příliš – too, enough Přivlastňování – přivlastňovací zájmena, 's Likes, dislikes Členy, předložky místa Budoucí čas – will, going to Fráze související s návrhem schůzky, jeho přijetí, odmítnutí, změna	
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojoovaných tématech	Popis oblečení a jeho částí Rodina Volný čas Pocity Orientace ve městě Budoucnost	Příliš – too, enough Přivlastňování – přivlastňovací zájmena, 's Likes, dislikes Feel + přídavné jméno Členy, předložky místa Budoucí čas – will, going to	
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Převyprávění příběhů Povídání o členech rodiny a kamarádech Povídání o minulém víkendu Povídání o budoucích plánech a předpovědích	Přítomný čas prostý, Přídavná jména, slovesa vidět, slyšet, cítit, všimnout si + -ing, vazba „there's someone ... -ing Minulý čas prostý Budoucí čas - will, going to	
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace		

<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Jednoduché odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj</i> <i>OSV Sociální rozvoj</i>
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem		
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Základní osobní údaje, každodenní činnosti, volný čas Můj nový domov, moje rodina Budoucnost Čas a místo Nebezpečné situace Cestování – Londýn, New York, Británie Doprava Jednotlivé epizody příběhů, pohádky	Přítomné časy prostý a průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi, stavová slovesa Minulý čas prostý – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi, pravidelná a nepravidelná slovesa Vyjádření pravidelných dějů v minulosti – used to Budoucí čas – will, going to Minulý čas průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi Slovní spojení – sloveso a podstatné jméno Minulý čas prostý a průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi Určitý a neurčitý člen, určitý člen ve spojení s místem Neurčitá zájmena Frázová slovesa	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj</i> <i>OSV Sociální rozvoj</i>
Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Můj životopis		
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Můj den Můj nejlepší kamarád Moje oblíbená země Plány na prázdniny E-mail kamarádovi – moje oblíbená počítačová hra	Zkracování vět v souvětí Uspořádání textu – odstavce Spojovací výrazy Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.	MEV Stavba mediálních sdělení MEV Tvorba mediálního sdělení
Žák reaguje na jednoduché	Moje oblíbená počítačová hra –		OSV Osobnostní rozvoj

<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	Slovní zásoba z tematických okruhů		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	Osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – zkušenosti, zdraví, film, televize, dovolená, příroda, cestování		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Souhlas s kladným a záporným tvrzením, vyjádření obavy, lítosti, přesvědčování Vyjádření vlastního názoru, otázky pro porozumění, vyjádření libosti a nelibosti, žádost, omluva, poděkování	Já taky. Já taky ne.	
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Ideální dovolená, cestování, zkušenosti	Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, ne-sktečné. Předpřítomný a minulý čas prostý. Frázová slovesa	
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Převyprávění příběhu, zkušenosti Prázdniny, pobyt v hotelu	Předpřítomný čas, přídavná jména, slovesa vidět, slyšet, cítit, všimnout si + -ing, vazba there's someone ... -ing	
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace		
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	Jednoduché odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – zkušenosti, zdraví, film, televize, dovolená, příroda, cestování		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem		
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Zkušenosti Části těla, zdraví, rady, možnosti Příkazy, zákazy Film, televize	Předpřítomný čas – kladná věta, zápor, otázky, krátké odpovědi, ever, never, just, been, gone, since, for Měl bys, neměl bys Způsobová slovesa muset, nemuset, nesmět	OSV Osobnostní rozvoj EV Vztah člověka k prostředí

	Ideální dovolená Náš svět, příroda, počasí, cestování Jednotlivé epizody příběhu	Předpřítomný a minulý čas prostý – rozdíly v použití Tázací dovětky Přídavná jména utvořená z podstatných jmen Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, ne- skutečné Trpný rod v přítomném, minulém a budoucím čase – kladná věta, zápor, otázka a krátké odpovědi	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>
Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Životopis Rezervace hotelu		
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žádost o práci – odpověď na inzerát Slavná osobnost ČR Cedule, piktogramy Můj úspěch – e-mail kamarádovi	Uspořádání textu, odstavce Zkracování vět v souvětí Přídavná jména, vztažné věty Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.	MEV Stavba mediálních sdělení MEV Tvorba mediálního sdělení
Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Gratulace – odpověď na kamarádův e-mail		OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení
<i>Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	<i>Gratulace – odpověď na kamarádův e-mail</i>		<i>OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení</i>

5.1.3 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je zaměřen na porozumění a poznávání kultury anglicky mluvících zemí. Žáci si rozšiřují slovní zásobu, procvičují si komunikaci a učí se reagovat v praktických a běžných situacích. Učí se formou scének a her. Vyhledávají informace v reálných textech, poslouchají populární písně nebo sledují filmy v anglickém jazyce a následně o všem diskutují.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 9.**Předmět: Konverzace v AJ****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata	Projekty a poznámky
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Konverzační témata s ohledem na roční dobu, svátky, výročí a aktuální dění v České republice i ve světě. Žáci rozšiřují svoji slovní zásobu pomocí hraných scének a dalších komunikačních her.	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Objevujeme Evropu a svět MEV Fungování a vliv médií ve společnosti	
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Jednoduché odpovědi na osobní otázky související s konverzačními tématy</i>	<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák mluví o anglicky mluvící zemi	Reálie anglicky mluvících zemí Prezentace a následná diskuze	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Objevujeme Evropu a svět	Prezentace – Anglicky mluvící země
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace	Poslech a porozumění obsahu reálné promluvy a konverzace. Poslech a porozumění populárním písním, vhodným pro žáky tohoto věku. Vyhledávání gramatických jevů. Diskuze o interpretech.	MV Multikulturalita VMEGS Evropa a svět nás zajímá	poslechy k časopisu Gate
	Sledování klasických nebo aktuálních filmů, přiměřených věku žáků, s pracovními listy pro kontrolu porozumění.	MV Multikulturalita	
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky související s konverzačními tématy</i>	<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Seznámení se stěžejními díly anglo-americké literatury formou čtení jejich přepisů na úrovni slovní zásoby žáků a následná diskuze.	MV Multikulturalita VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Krátké texty k tematickým okruhům</i>	<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	

5.1.4 Seminář z anglického jazyka

Charakteristika

Vzdělávací strategie ve výuce anglického jazyka jsou postaveny na učení se zábavnou a smysluplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a které je baví. Jsou to v nižších ročnících především příběhy z prostředí, které je jim blízké, písničky, básničky, hry a hádanky. Přírozeným způsobem se tak žáci učí správně používat některé základní mluvnické vazby anglické gramatiky a komunikačních situací, jsou nenásilnou formou vtaženi do mluvení, psaní a čtení v angličtině. Ve vyšších ročnících pak formy práce podporují rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Gramatické jevy jsou prezentovány a procvičovány na textech z různých oborů lidské činnosti i z rozličných společenskovedních oborů. Výuka anglického jazyka je tímto způsobem svázána téměř se všemi školními učebními předměty. Seznámení s gramatickými jevy je uspořádáno tak, aby mohlo být navázáno na výuku gramatiky v českém jazyce.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 7.**Předmět: Seminář z anglického jazyka****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo: ostatní učivo gramatika		Průřezová témata	Projekty a poznámky
Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Cestování, dovolená Jídlo a pití, recepty Zeměpisné pojmy Plány do budoucna	Minulý čas slovesa být, minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa – kladná a záporná oznamovací věta, otázky a krátké odpovědi Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, vyjádření množství, členy Přídavná jména, stupňování přídavných jmen, porovnávání as...as, than Budoucí čas – vazba going to – kladná a záporná oznamovací věta, otázky a odpovědi, vyjádření návrhů, přídavná jména a příslovce, opis slovesa muset – have to	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Cestování, dovolená Jídlo a pití, recepty Zeměpisné pojmy Plány do budoucna	Minulý čas slovesa být, minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa – kladná a záporná oznamovací věta, otázky a krátké odpovědi Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, vyjádření množství, členy Přídavná jména, stupňování přídavných jmen, porovnávání as...as, than Budoucí čas – vazba going to – kladná a záporná oznamovací věta, otázky a odpovědi, vyjádření návrhů, přídavná jména a příslovce, opis slovesa muset – have to	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky týkající se probíraných tematických</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	

	<i>okruhů – jídlo a pití, volný čas, cestování, dovolená, zábava</i>			
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Cestování, dovolená Restaurace, nakupování Plánování činností	Tázací výrazy co, kde, kdy, jak, kolik, kolik stojí, odpovědi na otázky. Fráze a konverzační obraty související s cestováním, nakupováním, objednáním jídla v restauraci, plánováním setkání	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Dovolená, problémy při cestování	Minulý čas prostý	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Převyprávění příběhu nebo pohádky		OSV Osobnostní rozvoj	
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace			
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – jídlo a pití, volný čas, cestování, dovolená, zábava</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem Práce s internetem		MEV Fungování a vliv médií ve společnosti	
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Dovolená, jídlo, plány		VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Jídlo Vánoční prázdniny	Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, vyjádření množství, členy Minulý čas slovesa být, minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa – kladná a záporná	MEV Tvorba mediálního sdělení	Projekty – Můj oblíbený recept. Zeměpisné rekordy v České republice.

		oznamovací věta, otázky a krátké odpovědi Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby		Počasi v České republice. Můj oblíbený televizní pořad.
Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Odpověď na kamarádův e-mail	Minulý čas prostý	MEV Tvorba mediálního sdělení MEV Stavba mediálních sdělení	
<i>Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	<i>Odpověď na kamarádův e-mail</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení</i>	

Ročník 8.

Předmět: Seminář z anglického jazyka

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:		Průřezová témata	Projekty a poznámky
	ostatní učivo	gramatika		
Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Základní osobní údaje, každodenní činnosti, volný čas Můj nový domov, moje rodina Budoucnost Cestování	Přítomné časy prostý a průběhový, stavová slovesa Minulý čas prostý – pravidelná a nepravidelná slovesa Vyjádření pravidelných dějů v minulosti – used to Budoucí čas – will, going to Minulý čas průběhový – kladná věta, zápor, otázka, krátké odpovědi Slovní spojení – sloveso a podstatné jméno Minulý čas prostý a průběhový Určitý a neurčitý člen, určitý člen ve spojení	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá	

		s místem Neurčitá zájmena		
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Nakupování – oděvy Každodenní činnosti, volný čas, rodina Předpovědi	Příliš – too, enough Přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý Budoucí čas - will	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů – rodina, kamarádi, volný čas, každodenní činnosti, místnosti a vybavení domu, nákupy a móda, plány do budoucna, příroda, cestování</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Nakupování – obchod s oděvy Rodina Volný čas Orientace ve městě Budoucnost	Příliš – too, enough Přivlastňování – přivlastňovací zájmena, 's Likes, dislikes Členy, předložky místa Budoucí čas – will, going to	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Rodina Volný čas Pocity	Přivlastňování – přivlastňovací zájmena, 's Likes, dislikes Feel + přídavné jméno	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Povídání o členech rodiny a kamarádech Povídání o minulém týdnu Povídání o budoucích plánech a předpovědích	Přítomný čas prostý, Přídavná jména, slovesa vidět, slyšet, cítit, všimnout si + -ing, vazba „there's someone ... -ing Minulý čas prostý Budoucí čas – will, going to	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace			
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Jednoduché odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem			

Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Základní osobní údaje, každodenní činnosti, volný čas Můj nový domov, moje rodina Budoucnost	Přítomné časy prostý a průběhový, stavová slovesa Minulý čas prostý – pravidelná a nepravidelná slovesa Vyjádření pravidelných dějů v minulosti – used to Budoucí čas – will, going to určitý člen ve spojení s místem	OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj	
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Volný čas. Plán na vánoční prázdniny – email kamarádovi	Zkracování vět v souvětí Uspořádání textu – odstavce Spojovací výrazy Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	MEV Stavba mediálních sdělení MEV Tvorba mediálního sdělení	Projekty – Rodina. Doprava v ČR. Vražda v knihovně. Jeden den v Londýně.
Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Plán na vánoční prázdniny – odpověď na kamarádův e-mail		OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení	
<i>Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	<i>Plán na vánoční prázdniny – odpověď na kamarádův e-mail</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení</i>	

Ročník 9.**Předmět: Seminář z anglického jazyka****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo: ostatní učivo gramatika		Průřezová témata	Projekty a poznámky
Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zkušenosti Příkazy, zákazy Film, televize Náš svět, příroda, počasí, cestování	Předpřítomný čas – kladná věta, zápor, otázky, krátké odpovědi, ever, never; just; been, gone; since, for Způsobová slovesa muset, nemuset, nesmět Předpřítomný a minulý čas prostý – rozdíly v použití Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, neskutečné Trpný rod v přítomném, minulém a budoucím čase – kladná věta, zápor, otázka a krátké odpovědi	OSV Osobnostní rozvoj VMEGS Evropa a svět nás zajímá EV Vztah člověka k prostředí	
Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Slavné osobnosti Ideální dovolená	Předpřítomný čas a minulý čas prostý, přídavná jména utvořená z podstatných jmen Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, neskutečné	VMEGS Evropa a svět nás zajímá EV Vztah člověka k prostředí OSV Osobnostní rozvoj	
<i>Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
<i>Žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – zkušenosti, zdraví, film, televize, dovolená, příroda, cestování</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Souhlas s kladným a záporným tvrzením	Já taky. Já taky ne.		

Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Ideální dovolená, cestování, zkušenosti	Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, neskutečné. Předpřítomný a minulý čas prostý. Frázová slovesa		
Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Převyprávění příběhu, zkušenosti Prázdniny, pobyt v hotelu	Předpřítomný čas, přídavná jména, slovesa vidět, slyšet, cítit, všimnout si + -ing, vazba „there's someone ... -ing		
	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace			
<i>Žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	<i>Jednoduché odpovědi na osobní otázky týkající se probíraných tematických okruhů – zkušenosti, zdraví, film, televize, dovolená, příroda, cestování</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	
Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Články v časopisech Práce se slovníkem			
Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Zkušenosti Části těla, zdraví, rady, možnosti Příkazy, zákazy Ideální dovolená Náš svět, příroda, počasí, cestování	Předpřítomný čas – kladná věta, zápor, otázky, krátké odpovědi, ever, never, just, been, gone, since, for Měl bys, neměl bys Způsobová slovesa muset, nemuset, nesmět Podmiňovací způsob, podmínkové věty skutečné, neskutečné Trpný rod v přítomném, minulém a budoucím čase – kladná věta, zápor, otázka a krátké odpovědi	OSV Osobnostní rozvoj EV Vztah člověka k prostředí	
<i>Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	<i>Slovní zásoba z tematických okruhů</i>		<i>OSV Osobnostní rozvoj OSV Sociální rozvoj</i>	

Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Objednávka dovolené			
Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Moje zkušenosti	Uspořádání textu, odstavce Zkracování vět v souvětí, vztažné věty Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby.	MEV Stavba mediálních sdělení MEV Tvorba mediálního sdělení	Projekty – Orientace ve městě – popis cesty. Povolání, které chci vykonávat. Zdravý životní styl. Média, zábava.
Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	Gratulace k přijetí na střední školu – e-mail		OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení	
<i>Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	<i>Gratulace k přijetí na střední školu – e-mail</i>		<i>OSV Sociální rozvoj MEV Tvorba mediálního sdělení</i>	

5.1.5 Německý jazyk–2.stupeň

Charakteristika

Vzdělávací strategie ve výuce německého jazyka jsou založeny na učení se zábavnou a smysluplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a které je baví. Formy práce podporují rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Gramatické jevy jsou prezentovány a procvičovány na textech vztahujících se k běžnému každodennímu životu mladých lidí. Seznámení s nimi je uspořádáno tak, aby mohlo být navázáno na výuku gramatiky v českém jazyce. Výuka německého jazyka se prolíná také s vyučovacími předměty matematika, zeměpis, přírodopis a dalšími.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 7.**Předmět: Německý jazyk****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák si uvědomuje rozdíly v německém a českém jazyce – zejména pravopis podstatných jmen. <i>Žák má povědomí o rozdílech v německém a českém jazyce – zejména o pravopisu podstatných jmen.</i>	Úvod do předmětu, odlišnosti českého a německého jazyka	
Žák přiřadí německá slova, kterým rozumí, k odpovídajícím obrázkům. <i>Žák přiřadí německá slova, kterým rozumí, k odpovídajícím obrázkům.</i>	Internacionalismy	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Žák rozumí základním pokynům učitele souvisejícím s výukou. <i>Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele.</i>	Identifikace pokynů učitele	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Žák pozdraví spolužáky, představí se jménem a sdělí jim svůj věk, kde bydlí a odkud pochází. Žák představí další osobu. <i>Žák pozdraví spolužáky a představí se jménem a sdělí jim svůj věk, kde bydlí a odkud pochází.</i> Žák aktivně používá číslovky do 20 v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí číslovkám do 20.</i> Žák uvede rozdíly mezi českou a německou abecedou (diakritika, přehlásky, ß, ch) a vyhláskuje své jméno. <i>Žák má povědomí o rozdílech mezi českou a německou abecedou (diakritika, přehlásky, ß, ch) a vyhláskuje své jméno.</i> Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost hlásky h a přehlásek ä, ö, ü a pasivně se seznamuje s fonetickými znaky. <i>Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost hlásky h a přehlásek ä, ö, ü.</i>	Pozdrav, seznamování pozdrav, rozloučení představení sebe a jiné osoby názvy zemí číslovky do 20 abeceda, hláskování výslovnost samohlásky + h výslovnost přehlásek ä, ö, ü osobní zájmena časování vybraných pravidelných sloves a slovesa sein předložky in a aus slovosled věty oznamovací a tázací	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova – lidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

<p>Žák aktivně používá osobní zájmena v mluveném i psaném projevu. <i>Žák používá osobní zájmena – zejména ich, du.</i> Žák vyčítá vybraná pravidelná slovesa a sloveso sein a použije je v jednoduchých větách. <i>Žák vyčítá vybraná pravidelná slovesa a sloveso sein (zejména v 1., 2. a 3. osobě jednotného čísla) a použije je v jednoduchých větách o sobě.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se představování osob a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se představování osob.</i></p>		
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se volnočasových aktivit a hudebních nástrojů v písemném i mluveném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se volnočasových aktivit a hudebních nástrojů.</i> Žák vyjádří svůj názor v jednoduchém rozhovoru se spolužákem. <i>Žák odpoví na jednoduše položenou otázku.</i> Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek. <i>Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek.</i> Žák rozumí jednoduchým otázkám týkajícím se jeho osoby, odpovídá na ně celou větou a ptá se na podobné otázky ostatních. <i>Žák rozumí jednoduchým otázkám týkajícím se jeho osoby a odpoví na ně.</i> Žák odepíše na jednoduchý e-mail, v odpovědi uvede informace o své osobě, svých zálibách a aktivitách, které naopak nemá rád. <i>Žák odepíše na jednoduchý e-mail, v odpovědi uvede základní informace o sobě a svých zálibách.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se volnočasových aktivit a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se volnočasových aktivit.</i></p>	<p>Záliby volný čas hudební nástroje výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek zjišťovací a doplňovací otázky zápor nicht vyjádření názoru</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák vede jednoduché rozhovory, ve kterých se zeptá na adresu, telefonní číslo a e-mailovou adresu partnera a zároveň sdělí tyto údaje o své osobě. <i>Žák sdělí svou adresu, telefon a e-mailovou adresu.</i></p>	<p>Osobní údaje osobní údaje světové jazyky větná melodie</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální</p>

<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se světových jazyků v písemném i mluveném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se světových jazyků.</i> Žák vyčasuje sloveso sprechen a sdělí, jakými jazyky na jaké úrovni hovoří, tyto informace je schopen sdělit i o jiné osobě a zeptat se jí na ně. <i>Žák sdělí, jakými jazyky na jaké úrovni hovoří.</i> Žák je seznámen s větnou melodií a větným přízvukem. <i>Žák je seznámen s větnou melodií a větným přízvukem.</i> Žák aktivně používá číslovky od 21 do 2000 v písemném i mluveném projevu. <i>Žák rozumí číslovkám od 21 do 2000.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se osobních údajů a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se osobních údajů.</i></p>	<p>větný přízvuk číslovky 21–2000 přivlastňovací zájmena můj, tvůj časování slovesa sprechen zájmeno man</p>	<p>rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se místností ve škole, vyučovacích předmětů a dnů v týdnu v písemném i mluveném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se místností ve škole, vyučovacích předmětů a dnů v týdnu.</i> Žák napíše svůj rozvrh. <i>Žák napíše svůj rozvrh.</i> Žák hovoří o svém rozvrhu a o tom, co dělá v jednotlivých vyučovacích předmětech a kdo je vyučuje. <i>Žák vyjmenuje své hlavní vyučovací předměty.</i> Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost hlásek v, w, f a hlásky ch v tzv. Ich–Laut a Ach–Laut . <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost hlásek v, w, f a hlásky ch v tzv. Ich–Laut a Ach–Laut .</i> Žák vyjádří svůj názor na rozvrh hodin a učitele jednotlivých předmětů. <i>Žák vyjádří svůj názor na učitele jednotlivých předmětů.</i> Žák vyčasuje sloveso haben a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vyčasuje sloveso haben v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých</i></p>	<p>Škola místnosti ve škole dny v týdnu vyučovací předměty aktivity během vyučování rozvrh hodin učitelé předmětů vyjádření názoru Ich–Laut, Ach–Laut výslovnost hlásek v, w, f časování slovesa haben předložky am, um, von, bis</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p><i>věťách o sobě.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se rozvrhu hodin a učitelů a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se rozvrhu hodin a učitelů.</i></p>		
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se školních pomůcek a barev v písemném i mluveném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se školních pomůcek a barev.</i> Žák popíše vlastnosti svého učitele. <i>Žák rozumí popisu vlastností učitele.</i> Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost slabých koncovek –e, –en, –er a skupiny hlásek st. <i>Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost slabých koncovek –e, –en, –er a skupiny hlásek st.</i> Žák rozlišuje v mluveném i písemném projevu tykání a vykání. <i>Žák rozpozná tykání a vykání.</i> Žák rozlišuje neurčité a určité členy a dokáže říci, kdy se používají. <i>Žák rozlišuje neurčité a určité členy.</i> Žák vytvoří zápornou větu za pomoci kein. Žák vyhledává ve slovníku dle zadání podstatná jména a určuje, jakého jsou rodu. Žák vyhledá ve slovníku koncovku množného čísla podstatného jména a následně množné číslo tohoto podstatného jména utvoří. Žák rozlišuje v jednoduchém psaném textu podstatná jména v jednotném a množném čísle. <i>Žák rozlišuje v jednoduchém psaném textu podstatná jména v jednotném a množném čísle.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se školních pomůcek a učitelů a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se školních pomůcek a učitelů.</i></p>	<p>Školní pomůcky školní pomůcky barvy popis učitele slabé koncovky –e, –en, –er skupina souhlásek st tykání, vykání rody podstatných jmen určitý člen v 1. a 4. pádě neurčitý člen v 1. a 4. pádě kein v 1. a 4. pádě množné číslo podstatných jmen práce se slovníkem</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p>Žák aktivně ovládá slovní zásobu týkající se nápojů a jídla, umí ústně i písemně vyjádřit, co pije a jí rád, a požádat o pití a jídlo. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se nápojů a jídla.</i> Žák vede jednoduché rozhovory o jídlech, která má nebo naopak nemá rád. <i>Žák vyjádří, která jídla má rád a která naopak ne.</i> Žák rozumí jídelníčku a zeptá se na cenu jednotlivých jídel. <i>Žák rozumí jídelníčku.</i> Žák vyčítá slovesa nehmen a essen a použije je v jednoduchých větách. <i>Žák vyčítá slovesa nehmen a essen v jednotném čísle a použije je v jednoduchých větách sobě.</i> Žák nahrazuje podstatná jména ve větách osobními zájmeny. <i>Žák nahrazuje podstatná jména ve větách osobními zájmeny.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se nápojů a jídla a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se nápojů a jídla.</i></p>	<p>Jídlo a pití nápoje a jídlo objednávka jídla a pití jídelníček vyjádření přání vyjádření ceny vazba es gibt časování sloves nehmen a essen nahrazování podstatných jmen osobními zájmeny</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
---	---	--

Ročník 8.

Předmět: Německý jazyk

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se členů rodiny, povolání a domácích zvířat v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se členů rodiny, povolání a domácích zvířat.</i> Žák ústně i písemně popíše jednotlivé členy své rodiny a sdělí jejich povolání. <i>Žák ústně i písemně popíše svou osobu a vyjmenuje další členy své rodiny.</i> Žák v jednoduchých rozhovorech sdělí základní informace o své rodině. <i>Žák v jednoduchých rozhovorech sdělí základní informace o své osobě.</i> Žák vytvoří jednoduché věty popisující domácí zvíře. <i>Žák za pomoci slovníku a učitele vytvoří jednoduché věty popisující jeho domácí zvíře.</i> Žák v jednoduchém rozhovoru sdělí spolužákovi, jaké má domácí zvíře.</p>	<p>Rodina členové rodiny povolání domácí mazlíčci popis osoby slova s [ts] přivlastňovací zájmena jeho, její osobní zájmena já, ty on, ona ve 4. pádě časování sloves fahren, schlafen a</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů</p>

<p><i>Žák v jednoduchém rozhovoru sdělí spolužákovi, jaké má domácí zvíře a jakou má barvu.</i></p> <p>Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost slov s [ts].</p> <p><i>Žák nacvičuje za pomoci učitele výslovnost slov s [ts].</i></p> <p>Žák utvoří správný tvar přivlastňovacích zájmen jeho a její a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p>Žák utvoří 4. pád osobních zájmen já, ty, on, ona a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p>Žák vyčasuje slovesa fahren, schlafen a waschen a použije je v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vyčasuje slovesa fahren, schlafen a waschen v jednotném čísle a použije je v jednoduchých větách o sobě.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se jednotlivých členů rodiny, jejich povolání a domácích zvířat a dokáže tyto informace v textu vyhledat.</p> <p><i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se jednotlivých členů rodiny, jejich povolání a domácích zvířat.</i></p>	<p>waschen</p> <p>podstatná jména s příponou -in</p>	<p>a rozhodovací dovednosti</p> <p>Multikulturní výchova – lidské vztahy</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se místností v domě, domácích prací a nábytku v mluveném i psaném projevu.</p> <p><i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se místností v domě, domácích prací a nábytku.</i></p> <p>Žák v jednoduchých rozhovorech popíše bydlení, místnosti a nábytek.</p> <p><i>Žák v jednoduchém rozhovoru popíše své bydlení.</i></p> <p>Žák písemně popíše v jednoduchých větách své bydlení.</p> <p>Žák si plánuje domácí práce a hovoří o nich.</p> <p>Žák se v jednoduchých rozhovorech zeptá, kde najde nějaký předmět a zároveň na podobné otázky odpoví partnerovi.</p> <p><i>Žák vyjmenuje několik domácích prací, které musí vykonávat.</i></p> <p>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost znělých a neznělých souhlásek b, d, g a p, t, k.</p> <p><i>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost znělých a neznělých souhlásek b, d, g a p, t, k.</i></p> <p>Žák utvoří správný tvar přivlastňovacích zájmen náš, váš, jejich, Váš a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p>Žák vyčasuje způsobová slovesa müssen a können a použije je v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vyčasuje způsobová slovesa müssen a können v jednotném čísle a použije je v jednoduchých větách o sobě.</i></p> <p>Žák utvoří rozkazovací způsob ve 2. os. j. č. a ve 2. os. mn. č. a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák utvoří rozkazovací způsob ve 2. os. j. č.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se bydlení a domácích prací a dokáže tyto informace v textu vyhledat.</p> <p><i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se bydlení a domácích prací.</i></p>	<p>Bydlení</p> <p>místnosti v domě</p> <p>domácí práce</p> <p>nábytek</p> <p>znělé a neznělé souhlásky – b, d, g a p, t, k</p> <p>přivlastňovací zájmena náš, váš, jejich, Váš</p> <p>příslovce místa</p> <p>způsobová slovesa müssen a können</p> <p>rozkazovací způsob ve 2. os. j. č. a 2. os. mn. č.</p> <p>Wo? + 3. pád</p>	<p>Osobností a sociální výchova</p> <p>– osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj</p> <p>– řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se činností během dne v mluveném i psaném projevu.</p> <p><i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se činností během dne.</i></p> <p>Žák popíše v písemném i mluveném projevu své ranní rituály.</p> <p><i>Žák vyjmenuje činnosti, které vykonává každé ráno.</i></p> <p>Žák v jednoduchém rozhovoru s partnerem hovoří o svém denním programu a ptá se partnera na jeho.</p>	<p>Denní program</p> <p>ranní rituály</p> <p>denní rozvrh</p> <p>přesný čas</p> <p>schůzka</p> <p>přízvuk u sloves s odlučitelnou</p>	<p>Osobností a sociální výchova</p> <p>– osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální</p>

<p><i>Žák v jednoduchém rozhovoru popíše svému partnerovi svůj denní program.</i> Žák se v jednoduchém rozhovoru zeptá, kolik je hodin, a tutéž otázku zodpoví partnerovi. <i>Žák se v jednoduchém rozhovoru zeptá, kolik je hodin, a tutéž otázku zodpoví partnerovi.</i> Žák si domluví schůzku. Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk u sloves s odlučitelnou předponou. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk u sloves s odlučitelnou předponou.</i> Žák vyčasuje vybraná slovesa s odlučitelnou předponou a použije je v jednoduchých větách. <i>Žák vyčasuje vybraná slovesa s odlučitelnou předponou v jednotném čísle a použije je v jednoduchých větách o sobě.</i> Žák vyčasuje sloveso helfen a způsobová slovesa dürfen a wollen a použije je v jednoduchých větách. <i>Žák vyčasuje sloveso helfen a způsobová slovesa dürfen a wollen v jednotném čísle a použije je v jednoduchých větách o sobě.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se denního programu a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se denního programu.</i></p>	<p>předponou slovesa s odlučitelnou předponou Wohin? + 4. pád Mit wem? mit + osobní jména způsobová slovesa dürfen a wollen časování slovesa helfen časování slovesa sich treffen v 1. os. mn. č.</p>	<p>rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se dopravních prostředků v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se dopravních prostředků.</i> Žák popíše cestu v mluveném i písemném projevu. <i>Žák rozumí popisu cesty.</i> Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk ve složených slovech. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk ve složených slovech.</i> Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách o sobě.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se popisu cesty a orientace ve městě a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se popisu cesty a orientace ve městě.</i></p>	<p>Cestování dopravní prostředky popis cesty orientace ve městě přízvuk ve složených slovech mit + 3. pád Wohin? zu + 3. pád Wohin? in + 4. pád préteritum sloves haben a sein v jednotném čísle</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák se v jednoduchém rozhovoru zeptá partnera, co by si přál k narozeninám a zároveň mu na tutéž otázku odpoví. <i>Žák partnerovi sdělí v jednoduchém rozhovoru, co by si přál k narozeninám.</i> Žák umí popřát ostatním k narozeninám. <i>Žák umí popřát ostatním k narozeninám.</i> Žák vytvoří jednoduchou pozvánku na oslavu svých narozenin. <i>Žák vytvoří za pomoci učitele nebo spolužáka pozvánku na oslavu svých narozenin.</i></p>	<p>Narozeniny pozvánka měsíce oblečení dárky blahopřání</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí,</p>

<p>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost přízvučných a nepřízvučných slabik a samohlásek před dvojitou souhláskou.</p> <p><i>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost přízvučných a nepřízvučných slabik a samohlásek před dvojitou souhláskou.</i></p> <p>Žák utvoří správný tvar zájmen my, vy, oni a Vy ve 4. pádě a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p>Žák vyčíslovuje sloveso werden a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vyčíslovuje sloveso werden v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách o sobě.</i></p> <p>Žák vyjádří, jaké oblečení se mu líbí.</p> <p>Žák utvoří jednoduché souvětí za použití spojky deshalb.</p> <p>Žák rozumí jednoduché pozvánce na oslavu narozenin a vyhledá v ní základní informace.</p> <p><i>Žák rozumí jednoduché pozvánce na oslavu narozenin a vyhledá v ní základní informace.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchém poslechovém cvičení týkajícím se nákupů oblečení a tyto informace vyhledá.</p> <p><i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchém poslechovém cvičení týkajícím se nákupů oblečení.</i></p>	<p>přízvučné a nepřízvučné slabiky samohláska před dvojitou souhláskou osobní zájmena my, vy, oni, Vy ve 4. pádě řadové číslovky sloveso werden tázací zájmena welcher/welches/welche ukazovací zájmena der/die/das slovesa stehen, passen a gefallen + 3. pád für + 4. pád spojka deshalb slovesa schenken a wünschen + 3./4. pád</p>	<p>komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se počasí a ročních období v mluveném i psaném projevu.</p> <p>Žák vyjádří, jaké je počasí.</p> <p><i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se počasí a ročních období.</i></p> <p>Žák vypráví o svých plánech na prázdniny, zejména kam pojedě, jakým dopravním prostředkem a co tam bude dělat.</p> <p><i>Žák v několika jednoduchých větách sdělí, kam pojedě o prázdninách a jakým dopravním prostředkem.</i></p> <p>Žák napíše jednoduchý dopis kamarádovi, ve kterém mu sdělí své plány na prázdniny.</p> <p><i>Žák za pomoci učitele a slovníku napíše krátký dopis kamarádovi, ve kterém mu sdělí své plány na prázdniny.</i></p> <p>Žák umí vyjádřit datum.</p> <p><i>Žák přeloží datum do českého jazyka.</i></p> <p>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk.</p> <p><i>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk.</i></p> <p>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v množném čísle a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v množném čísle.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se plánů na prázdniny a dokáže tyto informace v textu vyhledat.</p> <p><i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se plánů na prázdniny.</i></p>	<p>Prázdniny datum počasí roční období prázdninové nabídky větný přízvuk préteritum slovesa haben a sein v množném čísle Wann? im/am/um/von – bis Wann? vor a nach + 3. pád Wohin? nach + místní názvy</p>	<p>Osobnosti a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</p>

Ročník 9.**Předmět: Německý jazyk****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se dopravních prostředků v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se dopravních prostředků.</i></p> <p>Žák popíše cestu v mluveném i písemném projevu. <i>Žák rozumí popisu cesty.</i></p> <p>Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk ve složených slovech. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje přízvuk ve složených slovech.</i></p> <p>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách o sobě.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se popisu cesty a orientace ve městě a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se popisu cesty a orientace ve městě.</i></p>	<p>Cestování</p> <p>dopravní prostředky</p> <p>popis cesty</p> <p>orientace ve městě</p> <p>přízvuk ve složených slovech</p> <p>mit + 3. pád</p> <p>Wohin? zu + 3. pád</p> <p>Wohin? in + 4. pád</p> <p>préteritum sloves haben</p> <p>a sein v jednotném čísle</p>	<p>Osobnosti a sociální výchova</p> <p>– osobnostní rozvoj –</p> <p>rozvoj schopností</p> <p>poznávání; sociální</p> <p>rozvoj – poznávání lidí,</p> <p>komunikace, kooperace</p> <p>a kompetice; morální</p> <p>rozvoj</p> <p>– řešení problémů</p> <p>a rozhodovací</p> <p>dovednosti</p>
<p>Žák se v jednoduchém rozhovoru zeptá partnera, co by si přál k narozeninám a zároveň mu na tutéž otázku odpoví. <i>Žák partnerovi sdělí v jednoduchém rozhovoru, co by si přál k narozeninám.</i></p> <p>Žák umí popřát ostatním k narozeninám. <i>Žák umí popřát ostatním k narozeninám.</i></p> <p>Žák vytvoří jednoduchou pozvánku na oslavu svých narozenin. <i>Žák vytvoří za pomoci učitele nebo spolužáka pozvánku na oslavu svých narozenin.</i></p> <p>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost přízvučných a nepřízvučných slabik a samohlásek před dvojitou souhláskou. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost přízvučných a nepřízvučných slabik a samohlásek před dvojitou souhláskou.</i></p> <p>Žák utvoří správný tvar zájmen my, vy, oni a Vy ve 4. pádě a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p>Žák vyčasuje sloveso werden a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vyčasuje sloveso werden v jednotném čísle a použije ho v jednoduchých větách o sobě.</i></p> <p>Žák vyjádří, jaké oblečení se mu líbí.</p> <p>Žák utvoří jednoduché souvětí za použití spojky deshalb.</p> <p>Žák rozumí jednoduché pozvánce na oslavu narozenin a vyhledá v ní základní informace.</p>	<p>Narozeniny</p> <p>pozvánka</p> <p>měsíce</p> <p>oblečení</p> <p>dárky</p> <p>blahopřání</p> <p>přízvučné a nepřízvučné slabiky</p> <p>samohláska před dvojitou</p> <p>souhláskou</p> <p>osobní zájmena my, vy, oni, Vy ve 4. pádě</p> <p>řadové číslovky</p> <p>sloveso werden</p> <p>tázací zájmena</p> <p>welcher/welches/welche</p> <p>ukazovací zájmena der/die/das</p>	<p>Osobnosti a sociální výchova</p> <p>– osobnostní rozvoj –</p> <p>rozvoj schopností</p> <p>poznávání; sociální</p> <p>rozvoj – poznávání lidí,</p> <p>komunikace, kooperace</p> <p>a kompetice; morální</p> <p>rozvoj</p> <p>– řešení problémů</p> <p>a rozhodovací</p> <p>dovednosti</p>

<p><i>Žák rozumí jednoduché pozvánce na oslavu narozenin a vyhledá v ní základní informace.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchém poslechovém cvičení týkajícím se nákupů oblečení a tyto informace vyhledá. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchém poslechovém cvičení týkajícím se nákupů oblečení.</i></p>	<p>slovesa stehen, passen a gefallen + 3. pád für + 4. pád spojka deshalb slovesa schenken a wünschen + 3./4. pád</p>	
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se počasí a ročních období v mluveném i psaném projevu. Žák vyjádří, jaké je počasí. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se počasí a ročních období.</i> Žák vypráví o svých plánech na prázdniny, zejména kam pojedí, jakým dopravním prostředkem a co tam bude dělat. <i>Žák v několika jednoduchých větách sdělí, kam pojedí o prázdninách a jakým dopravním prostředkem.</i> Žák napíše jednoduchý dopis kamarádovi, ve kterém mu sdělí své plány na prázdniny. <i>Žák za pomoci učitele a slovníku napíše krátký dopis kamarádovi, ve kterém mu sdělí své plány na prázdniny.</i> Žák umí vyjádřit datum. <i>Žák přeloží datum do českého jazyka.</i> Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk.</i> Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v množném čísle a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar préterita sloves haben a sein v množném čísle.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se plánů na prázdniny a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se plánů na prázdniny.</i></p>	<p>Prázdniny datum počasí roční období prázdninové nabídky větný přízvuk préteritum slovesa haben a sein v množném čísle Wann? im/am/um/von – bis Wann? vor a nach + 3. pád Wohin? nach + místní názvy</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se prázdninových aktivit, sportu a pravidel hry v mluveném i psaném projevu. Žák popíše pravidla hry a mluví o prázdninových aktivitách. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se pravidel hry a prázdninových aktivit.</i> Žák požádá o pomoc a v případě potřeby ji poskytne jinému. <i>Žák požádá o pomoc.</i> Žák napíše pohlednici kamarádovi, ve které mu sdělí, jak tráví prázdniny. <i>Žák za pomoci učitele a slovníku napíše pohlednici kamarádovi, ve které mu sdělí, jak tráví prázdniny.</i> Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk a větnou melodii u rozkazu a prosby a slovní přízvuk u slabých sloves v perfektu. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk a větnou melodii u rozkazu a prosby a slovní přízvuk u slabých</i></p>	<p>Prázdninové zážitky porozumění návodu pravidla hry prázdninové aktivity sport žádost o pomoc a její poskytnutí psaní pohlednice větný přízvuk a větná melodie u rozkazu a prosby slovní přízvuk u slabých sloves v perfektu</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací</p>

<p><i>sloves v perfektu.</i> Žák vytvoří správný tvar rozkazovacího způsobu nepravidelných sloves a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar rozkazovacího způsobu nepravidelných sloves.</i> Žák vytvoří správný tvar osobních zájmen ve 3. pádě a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar osobních zájmen ve 3. pádě.</i> Žák vytvoří správný tvar perfekta pravidelných sloves s haben a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar perfekta pravidelných sloves s haben.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se pravidel hry, prázdninových aktivit a žádosti o pomoc a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se pravidel hry, prázdninových aktivit a žádosti o pomoc.</i></p>	<p>rozkazovací způsob nepravidelných sloves osobní zájmena ve 3. pádě perfektum pravidelných sloves s haben</p>	<p>dovednosti</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se prázdninových zážitků a města v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se prázdninových zážitků a města.</i> Žák porovná dvě města. Žák odvypráví životní příběh konkrétní osoby. <i>Žák rozumí slovní zásobě vztahující se k životnímu příběhu konkrétní osoby.</i> Žák aktivně používá letopočty v mluveném i psaném projevu. <i>Žák rozumí letopočtům v mluveném projevu.</i> Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost dlouhého a krátkého e. <i>Žák za pomoci učitele nacvičuje výslovnost dlouhého a krátkého e.</i> Žák vytvoří správný tvar zvrtného slovesa a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar zvrtného slovesa.</i> Žák vytvoří správný tvar perfekta nepravidelných sloves a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar perfekta nepravidelných sloves.</i> Žák vytvoří správný tvar 2. stupně přídavného jména a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar 2. stupně přídavného jména.</i> Žák vytvoří správný tvar perfekta se sein a použije ho v jednoduchých větách. <i>Žák vytvoří správný tvar perfekta se sein.</i> Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se prázdninových zážitků, města a životního příběhu a dokáže tyto informace v textu vyhledat. <i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se prázdninových zážitků, města a životního příběhu.</i></p>	<p>Bydlení ve městě prázdninové zážitky srovnávání dvou měst životní příběh letopočty výslovnost dlouhého a krátkého e zvrtná slovesa perfektum nepravidelných sloves 2. stupeň přídavných jmen perfektum se sein</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova – kulturní difference, etnický původ</p>
<p>Žák aktivně používá slovní zásobu týkající se zájmů, sportu, atletických disciplín a informací o utkání. <i>Žák rozumí slovní zásobě týkající se zájmů, sportu, atletických disciplín a informací o utkání.</i> Žák vypráví o zájmech konkrétní osoby. <i>Žák stručnými větami sdělí, jaké jsou jeho zájmy.</i></p>	<p>Koníčky koníčky, zájmy sport atletické disciplíny informace o utkání, zápasu</p>	<p>Osobností a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání;</p>

<p>Žák popíše průběh utkání.</p> <p>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk v souvětí a slovní přízvuk u smíšených sloves v perfektu.</p> <p><i>Žák za pomoci učitele nacvičuje větný přízvuk v souvětí a slovní přízvuk u smíšených sloves v perfektu.</i></p> <p>Žák používá jednoduchá souvětí se spojkou dass.</p> <p><i>Žák rozumí jednoduchým souvětím se spojkou dass.</i></p> <p>Žák vytvoří správný tvar 3. stupně přídavných jmen a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vytvoří správný tvar 3. stupně přídavných jmen.</i></p> <p>Žák vytvoří správný tvar perfekta smíšených sloves a použije ho v jednoduchých větách.</p> <p><i>Žák vytvoří správný tvar perfekta smíšených sloves.</i></p> <p>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se zájmů, sportu, atletických disciplín a informací o utkáních a dokáže tyto informace v textu vyhledat.</p> <p><i>Žák rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových cvičeních a jednoduchých textech týkajících se zájmů, sportu, atletických disciplín a informací o utkáních.</i></p>	<p>větný přízvuk v souvětí</p> <p>slovní přízvuk u smíšených sloves v perfektu</p> <p>vedlejší věty s dass</p> <p>3. stupeň přídavných jmen</p> <p>perfektum smíšených sloves</p>	<p>sociální rozvoj</p> <p>– poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
---	---	--

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika–1. stupeň

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat zákonitosti pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat a objevovat. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učit se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat a posuzovat.

Charakteristika–2. stupeň

Oblast Matematika a její aplikace je založena nejen na učení se, ale především na pochopení konkrétních situací z běžného praktického života. Matematika se vyučuje staletí na celém světě, uplatňuje ve všech činnostech a využívají ji téměř všechny vědní obory, denně ji použijí téměř všichni lidé. Rozvíjí především logické myšlení, cvičí paměť, pečlivost, logické myšlení, manuální zručnost při rýsování.

Zpočátku je třeba žáci ovládali pojmy, algoritmy, později začínají řešit příklady z každodenního života, seznamují se s více abstraktními pojmy, terminologií, symbolikou a učí se jich využití. V geometrii jsou navíc vedeni k pečlivé manuální zručnosti.

5.2.1 Matematika – 1. stupeň

Charakteristika

Výuka matematiky je rozdělena na čtyři tematické okruhy: čísla a početní operace na prvním stupni, na druhém stupni pokračuje okruhem číslo a proměnná, geometrií v rovině a v prostoru, závislostmi, vztahy a prací s daty, dále řeší standartní i nestandardní aplikační úlohy a problémy, při kterých využívají logické myšlení.

Používá prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používá některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
-

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník 1.

Předmět: Matematika

Časová dotace: 4 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. <i>Žák porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20.</i> Žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. <i>Žák čte, píše a používá číslice v oboru do 20</i> <i>Žák zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat.</i> Žák užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose. Žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. <i>Žák sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20.</i> Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. <i>Žák řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20.</i>	orientace na číselné řadě, porovnávání čísel, zápis čísel na číselnou osu sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku, vlastnosti sčítání a odčítání, rozklad čísel numerace a porovnávání čísel do 20, zápis pomocí symbolů využití sčítání a odčítání ve slovních úlohách přiřazování k úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací řešení a tvoření slovních úloh, modelace osvojených početních operací	Osobnostní a sociální výchova- řešení problémů a rozhodovací dovednosti, představivost a fantazie
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák se orientuje v čase Žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života. <i>Žák modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.</i> Žák doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel do 20. <i>Žák doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.</i>	Roční období, měsíc, den v týdnu, hodina, závislosti a jejich vztahy čtení a doplňování jednoduchých tabulek v oboru numerace do 20, čtvercová síť, číselná osa	

Ročník 2.

Předmět: Matematika

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<p>Minimální očekávané výstupy</p> <p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.</p> <p><i>Žák porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20.</i></p> <p>Žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.</p> <p><i>Žák čte, píše a používá číslíce v oboru do 20, numerace do 100.</i></p> <p><i>Žák zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat.</i></p> <p>Žák užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.</p> <p>Žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.</p> <p><i>Žák sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20.</i></p> <p>Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.</p> <p><i>Žák řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20.</i></p>	<p>orientace na číselné řadě, porovnávání čísel, zápis čísel na číselnou osu</p> <p>sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku, vlastnosti sčítání a odčítání, rozklad čísel</p> <p>sčítání a odčítání do 100, rozklad na desítky, jednotky, vlastnosti sčítání a odčítání, rozklad čísel</p> <p>numerace a porovnávání čísel do 100, zápis pomocí symbolů</p> <p>pojmy: součet, rozdíl, sčítanec, menšitel, menšenec, o n více, o n méně, nerovnice</p> <p>násobení a dělení čísly 2, 3, 4, 5, 6</p> <p>vztahy mezi násobením a dělením v oboru těchto násobílek, využití v slovních úlohách</p> <p>přřazování k úloze správné matematické vyjádření</p> <p>s využitím osvojených početních operací</p> <p>řešení a tvoření slovních úloh, modelace osvojených početních operací</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- řešení problémů a rozhodovací dovednosti, představivost a fantazie</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Žák se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.</p> <p>Žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života.</p> <p><i>Žák modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.</i></p> <p>Žák doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.</p> <p><i>Žák doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.</i></p>	<p>převody času, měsíc, den, hodina, minuta</p> <p>závislosti a jejich vztahy</p> <p>čtení a doplňování jednoduchých diagramů a tabulek</p> <p>v oboru numerace do 100, čtvercová síť, číselná osa</p>	

Ročník 3.

Předmět: Matematika

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
Minimální očekávané výstupy ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. <i>Žák porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20.</i> Žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. <i>Žák čte, píše a používá čísllice v oboru do 20, numerace do 100.</i> <i>Žák zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat.</i> Žák užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose. Žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. <i>Žák sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20.</i> Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. <i>Žák řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20.</i>	počítá prvky daného konkrétního souboru do 100, vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 1000 porovnávání čísel do 1000 a vztahů mezi nimi, zápis čísel na číselnou osu, znázorňuje a čte dvojčíferná a trojčíferná čísla na číselné ose, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti počítání po jednotkách, desítkách a stovkách, orientace na číselné osy, znázornění trojčíferného čísla na číselné ose, zao- krouhlování daného čísla na desítky a stovky sčítání a odčítání v oboru čísel do 1000, násobení a dělení v oboru násobílek, pamětné násobení dvojčíferného čísla jed- nocíferným, dělení dvojčíferného čísla jednocíferným mimo obor násobílek, písemné sčítání a odčítání, kontrola výsledků (zkouška) řešení a tvorba slovních úloh v oboru do 1000, porovnávání čísel, řeší slovní úlohy s využitím vztahů o n-více, o n-méně, n-krát více a n-krát méně	Osobnostní a sociální výchova-řešení problémů a rozhodovací dovednosti, představitost a fantazie
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času. Žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života. <i>Žák modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.</i> Žák doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. <i>Žák doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20</i> <i>- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před,</i> <i>za, nahoře, dole, vpředu, vzadu-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci</i> <i>s drobnými mincemi.</i>	orientace-čas a hodiny-práce s časovými jednotkami h, min, s závislosti, vztahy a práce s daty-odhad výsledku, užívání násobení a dělení při řešení praktických úloh práce se čtvercovou sítí a číselnou osou, značení do čtvercové sítě	Osobnostní a sociální výchova- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU Žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. <i>Žák pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit.</i>	charakterizace základních rovinných útvarů a těles-trojúhelník, čtverec, kosočtverec, obdélník, kruh, kvádr, krychle, koule, válec, kužel, jehlan značení bodu, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek, rýso-	Osobnostní a sociální výchova- řešení

<p><i>Žák rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují.</i></p> <p>Žák porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.</p> <p><i>Žák používá pravítko.</i></p> <p>Žák rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.</p>	<p>vání úsečky, přímký a polopřímky, rýsuje rovinné obrazce ve čtvercové síti, střed úsečky</p> <p>určí obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran, odhad délky, měření úsečky dané délky, rýsování úsečky dané délky na milimetry, porovnávání úseček</p> <p>modeluje tělesa</p>	<p>problémů a rozhodovací dovednosti</p>
--	---	--

Ročník 4.**Předmět: Matematika****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<p>Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>porovná zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p> <p><i>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i></p> <p><i>sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla</i></p> <p><i>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i></p> <p><i>zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>rozeznává sudá a lichá čísla</i></p>	<p>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p> <p>násobilka</p> <p>vlastnosti početních operací s čísly</p> <p>písemné algoritmy početních operací</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<p>Žák uvede vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p> <p><i>vyhledá a rozřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt-hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</i></p>	<p>závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace Rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova-lidské vztahy</p>
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
<p>Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p> <p><i>znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary měří a porovnává délku úsečky sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></p>	<p>základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník délka úsečky; jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině obvod a obsah obrazce osově souměrné útvary</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY		
<p>Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p> <p><i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i></p>	<p>slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace Rozvoj schopností poznávání</p>

Ročník: 5.**Předmět: Matematika****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<p>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p><i>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i></p> <p><i>sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</i></p> <p><i>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i></p> <p>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p><i>zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</i></p> <p><i>tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</i></p> <p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p><i>zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>rozeznává sudá a lichá čísla</i></p> <p>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p> <p>porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p> <p><i>používá kalkulačtor</i></p>	<p>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p> <p>násobilka</p> <p>vlastnosti početních operací s čísly</p> <p>písemné algoritmy početních operací</p> <p>početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>počítá s desetinnými čísly</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<p>vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p><i>vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</i></p> <p>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p> <p><i>orientuje se a čte v jednoduché tabulce</i></p> <p><i>určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích</i></p> <p><i>provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času</i></p>	<p>závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	

<i>uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</i>		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
<p>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p> <p><i>znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</i></p> <p>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p><i>měří a porovnává délku úsečky</i></p> <p><i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i></p> <p>sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p><i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></p> <p>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p> <p><i>určí osu souměrnosti překládáním papíru</i></p> <p><i>pozná základní tělesa</i></p>	<p>základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník</p> <p>základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec</p> <p>délka úsečky; jednotky délky a jejich převody</p> <p>obvod a obsah obrazce</p> <p>vzájemná poloha dvou přímek v rovině</p> <p>osově souměrné útvary</p>	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<p>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p> <p><i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i></p>	<p>slovní úlohy</p> <p>číselné a obrázkové řady</p> <p>magické čtverce</p> <p>prostorová představivost</p>	

5.2.2 Matematika – 2. stupeň

Charakteristika

Výuka matematiky je rozdělena na čtyři tematické okruhy: čísla a početní operace na prvním stupni, na druhém stupni pokračuje okruhem číslo a proměnná, geometrií v rovině a v prostoru, závislostmi, vztahy a prací s daty, dále řeší standartní i nestandardní aplikační úlohy a problémy, při kterých využívají logické myšlení.

Používá prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používá některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník: 6.**Předmět: Matematika****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i> Žák: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů provede jednoduché konstrukce pozná desetinná čísla, porovnává je, zaokrouhluje počítá s desetinnými čísly - sčítá, odčítá, násobí a dělí z paměti násobí a dělí číslo 10, 100 ... <i>sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</i> <i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>	Přirozená čísla: jejich zápis, zobrazení na číselné ose, porovnání podle velikosti, zaokrouhlování, početní výkony a jejich užití ve slovních úlohách Desetinná čísla: užití při převodech různých jednotek, porovnávání, zaokrouhlování, výpočty a jejich užití ve slovních úlohách Zlomky: znázornění, zápis, sčítání (stejný jmenovatel) předem provádí odhady a porovnává s výsledkem Rovinné obrazce: úsečky, obvod obrazce, konstrukce, obsah pomocí čtvercové sítě, obsah obdélníku a čtverce Tělesa: povrch kvádru a krychle, síť	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
určí násobek a dělitel dvou i více čísel ví, kdy je číslo dělitelné 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 a využívá to rozliší prvočíslo a číslo složené, to rozloží na součin prvočísel určí n a D dvou i více čísel <i>rozeznává sudá a lichá čísla</i>	násobek, dělitel, znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10, prvočísla a čísla složená, rozklad čísla na prvočinitele, společný násobek, nejmenší společný násobek (n), společný dělitel, největší společný dělitel (D), čísla soudělná a nesoudělná, slovní a nestandardní úlohy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem provede grafický součet a rozdíl úhlů určí osu úhlu, součet, rozdíl a násobek úhlů využívá vedlejší, souhlasné, vrcholové a střídavé úhly k výpočtům úhlů složitějším logickým postupem <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i> <i>měří a porovnává délku úsečky</i>	úhel, osa úhlu, přímý, ostrý, pravý, tupý úhel, shodnost úhlů, velikost úhlu, stupeň, minuta, úhломěr sčítání a odčítání úhlů početně i graficky násobení a dělení úhlů a jejich velikostí dvěma vedlejší, vrcholové úhly a střídavé úhly	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace

<p>pozná osově souměrný útvar</p> <p>sestrojí obraz v osově souměrnost</p>	<p>shodnost geometrických útvarů, osová souměrnost, osa souměrnosti, osově souměrné obrazce (rovinná souměrnost)</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>
<p>pozná desetinná čísla, porovnává je, zaokrouhluje</p> <p>počítá s desetinnými čísly –zaokrouhluje, sčítá, odčítá, násobí a dělí</p> <p>zpaměti násobí a dělí číslo 10, 100 ... násobení a dělení 10, 100, ...</p> <p><i>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i></p>	<p>násobení a dělení desetinných čísel, (vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly)</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>
<p>zná a používá pojmy trojúhelníku</p> <p>sestrojí trojúhelník (sss)</p> <p>pozná a odliší rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník</p> <p>sestrojí výšky a těžnice</p> <p>sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou</p>	<p>pojmy, (vnější a vnitřní úhly trojúhelníku)</p> <p>konstrukce trojúhelníku ze tří stran</p> <p>rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník</p> <p>výšky trojúhelníku, těžnice trojúhelníku, těžiště</p> <p>kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku</p> <p>trojúhelníková nerovnost, logické a netradiční geometrické úlohy</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>
<p>načrtne a sestrojí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání</p> <p>odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kváдру</p> <p>určí objem tělesa pomocí krychlové sítě</p> <p>počítá s jednotkami objemu a převádí je</p> <p><i>pozná základní tělesa</i></p>	<p>volné rovnoběžné promítání, objem tělesa v krychlové síti, objem krychle a kváдру, jednotky objemu včetně hl, dl, cl, ml, síť krychle a kváдру, povrch krychle a kváдру, stěnová a tělesová úhlopříčka</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace</p>

Ročník: 7.**Předmět: Matematika****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i> zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel <i>zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</i>	dělitelnost přirozených čísel, desetinná čísla, úhel a jeho velikost, trojúhelník, objem a povrch kvádru a krychle, osová souměrnost	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů porovnává poměrem a převráceným poměrem z plánu a mapy spočítá skutečnost a naopak změní či rozdělí v daném poměru řeší úlohy z reálného života pomocí přímé a nepřímé úměrnosti a trojčlenkou čte z grafů přímé a nepřímé úměrnosti	porovnávání čísel a veličin podle velikosti, poměr, převrácený poměr, měřítko plánu a mapy změna v daném poměru, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, slovní úlohy, trojčlenka a složitější slovní úlohy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
pracuje správně s pojmem shodnost přímá a nepřímá určí shodnost 2 trojúhelníků podle vět sss, sus a usu sestrojí obraz ve středové souměrnosti <i>tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</i>	shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků, středová souměrnost, útvary souměrné podle středu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) převádí desetinné číslo na zlomek a naopak, pracuje se smíšeným číslem a se složeným zlomkem počítá se zlomky, řeší pomocí nich slovní úlohy	pojem zlomku, znázornění na číselné ose, porovnávání, krácení a rozšiřování, smíšená čísla, početní operace se zlomky, převod na desetinné číslo a zpět, složený zlomek, slovní úlohy na počítání se zlomky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
porovnává celá čísla, orientuje se na ose počítá s celými čísly	kladná a záporná celá čísla, porovnání podle velikosti, sčítání a odčítání celých čísel, násobení a dělení celých čísel	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace

orientuje se v pojmech: rovnoběžník, lichoběžník, různoběžník vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku vypočítá obvod a obsah lichoběžníku vypočítá obvod a obsah trojúhelníku	pojem rovnoběžníky, obsah a obvod trojúhelníku, lichoběžníky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
orientuje se v pojmech: přirozená, celá, desetinná, racionální porovnává racionální čísla počítá s racionálními čísly	shrnutí - zlomky, přirozená, celá, desetinná čísla, racionální čísla, porovnávání podle velikosti, počítání s racionálními čísly	

Ročník 8.

Předmět: Matematika

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ovládá pojmy mocnina, odmocnina, základ, exponent, výraz určí 2. mocninu, výpočtem, v tabulkách, na kalkulačce při výpočtu číselného výrazu používá priorit početních operací určí odmocninu (z paměti) pomocí tabulek, kalkulačky	druhá mocnina, druhá odmocnina	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
pomocí Pythagorovy věty a věty k ní obrácené vypočítá strany v pravoúhlém trojúhelníku využívá Pythagorovy věty k řešení praktických úloh (rozumí pojmu iracionální a reálné číslo a sestrojí odmocninu ze dvou)	Pythagorova věta, výpočet délky stran pravoúhlého trojúhelníku, úlohy na Pythagorovu větu (iracionální čísla, reálná čísla, obrazy druhých odmocnin na číselné ose)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Evropa a svět nás zajímá
určí vyšší mocniny určuje mocniny racionálních čísel sčítá a odčítá mocniny násobí a dělí mocniny umocňuje součin, zlomek a mocninu umocňuje se záporným celým exponentem rozvine číslo pomocí mocnin 10 <i>pracuje s kalkulátorem</i>	mocniny s přirozenými mocniteli, určování třetích a vyšších mocnin pomocí tabulek a pomocí kalkulačky, mocnina záporného čísla, nuly a kladného čísla, sčítání a odčítání mocnin, násobení a dělení mocnin, mocnina součinu, zlomek a mocniny, mocniny s nekladným mocnitelem, rozvinutý zápis v desítkové soustavě	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
rozumí a pracuje s pojmy kruh a kružnice	základní pojmy, vzájemná poloha kružnice a přímky, Thaletova věta,	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ-

určí a vyvodí počet průniků kružnice a přímky využívá Thaletovy kružnice a Thaletovy věty při řešení konstrukčních příkladů určí počet průniků dvou kružnic v závislosti na: pojem soustředné kružnice vypočítá obvod a obsah kruhu ((pojmy kruhový oblouk a kruhová výseč)) ((počítá obvody a obsahy výsečí)), řeší úlohy na prostorovou představivost <i>rozliší útvar souměrný podle středu</i>	vzájemná poloha dvou kružnic, délka kružnice, obsah kruhu (kružnicový oblouk, kruhová výseč)	CHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Evropa a svět nás zajímá
vypočítá povrch a objem	válce	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
pracuje s pojmy výraz, číselný výraz, hodnota výrazu počítá s jednočleny, dvojčleny a mnohočleny rozloží mnohočlen na součiny	proměnná a výraz, číselný výraz, výraz s proměnnou, s proměnnými, jednočlen a mnohočlen, sčítání a odčítání jednočlenů, přičítání a odčítání mnohočlenů, násobení jednočlenů, násobení mnohočlenů jednočlenem, násobení mnohočlenů mnohočlenem, druhá mocnina dvojčle- nu, rozdíl druhých mocnin, dělení jednočle- nu jednočlenem a mnohočle- nu jednočlenem, úpravy mnohočlenů na součiny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
ovládá základní konstrukce provádí konstrukce pomocí množin bodů daných vlastností <i>znázorní, narysuje a označí základní rovinné útvary</i>	základní konstrukční úlohy, množiny všech bodů dané vlastností, konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů dané vlastností, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků, konstrukční úlohy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
rozliší rovnost a rovnici, vlastnosti rovnosti řeší rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provede zkoušku řeší slovní úlohy pomocí rovnic vyjádří neznámou veličinu ze vzorce	rovnost a její vlastnosti, lineární rovnice s jednou proměnnou, slovní úlohy řešené rovnicemi	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace

Ročník 9.**Předmět: Matematika****Časová dotace: 5 hodin týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
Opakování 8. ročníku	látko 8. ročníku	
ovládá pojmy lomený výraz, algebraický výraz, algebraický lomený výraz určí podmínky výrazu, určí společný násobek a dělitel výrazů rozšiřuje a krátí lomené výrazy počítá s lomenými výrazy, určuje podmínky, kdy mají smysl upraví složený výraz a určí podmínky určí podmínku a vypočítá rovnici s neznámou ve jmenovateli <i>vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</i>	lomený výraz, společný dělitel a násobek výrazů, rozšiřování a krácení lomených výrazů, početní výkony s lomenými výrazy, složené lomené výrazy a jejich zjednodušování, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ-CHOVA: Rozvoj schopností pozná-ání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
určí, co je a není funkce určí definiční obor a obor funkčních hodnot rozliší lineární funkci a nepřímou úměrnost, sestrojí jejich grafy identifikuje kvadratickou funkci a sestrojí její graf (narýsuje funkci s absolutní hodnotou) orientuje se v grafech funkcí <i>orientuje se a čte v jednoduché tabulce</i> <i>určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích</i> <i>provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času</i>	pojem graf lineární funkce, nepřímá úměrnost, kvadratická funkce, funkce s absolutní hodnotou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ-CHOVA: Rozvoj schopností pozná-ání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
určí podobné rovinné obrazce pomocí vět o podobnosti určí podobnost trojúhelníků, určí poměr podobnosti graficky rozdělí a změní úsečku v daném poměru, používá redukční úhel podobnost útvarů v rovině, podobnost trojúhelníků, dělení úseček v daném poměru, goniometrické funkce, pojmy, úlohy, grafy, užití goniometrických funkcí k výpočtu stran a úhlů zná a správně využívá funkce sin, cos, tg a cotg a řeší pomocí nich úlohy na výpočet stran a úhlů čte z grafů goniometrických funkcí	užití goniometrických funkcí k výpočtu stran a úhlů v netypických úlohách	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ-CHOVA: Rozvoj schopností pozná-ání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace
řeší soustavu rovnic sčítací i dosazovací metodou řeší soustavu rovnic graficky řeší slovní úlohy pomocí soustavy rovnic <i>zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy</i>	lineární rovnice s dvěma neznámými, soustava dvou rovnic s dvěma neznámými, slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic, grafické řešení soustav	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ-CHOVA: Rozvoj schopností pozná-ání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Komunikace

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti uplatní k:

- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- seznámení základních principů programování
- vzájemné komunikaci
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou
- nácviku psaní všemi deseti
- Učivo informatiky je v jednotlivých ročnících podobné, avšak postupně se rozšiřuje s ohledem na žáky a na nový, neustále se vyvíjející software. Používáme výlučně software, zdarma, aby byl přístupný i žákům doma.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

5.3.1 Informační a komunikační technologie–1.stupeň

Ročník 4., 5.

Předmět: Informační a komunikační technologie

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM		
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce, struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení, operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souborů, multimediální využití počítače jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem, zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
<i>ovládá základní obsluhu počítače dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou</i>		
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	VMEGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálních sdělení
<i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	
<i>pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu</i>		

5.3.2 Informační a komunikační technologie–2. stupeň

Ročník 6.

Předmět: Informační a komunikační technologie

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost <i>vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace</i>	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet	VMEGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě <i>ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy vyhledává potřebné informace na internetu – dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou</i>	počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	MEV: Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálních sdělení

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní vý-

chově). Různé činnosti a úkoly by měly probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vychází se zde od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člo-

věk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, kde žáci rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje, vztahy a souvislosti mezi nimi. Utváří si prvotní ucelený obraz světa a názor na svět kolem nás. Seznamují se s nejbližším okolím, učí se vnímat lidi, všimnout si podstatných věcí, krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Vyučovací předmět prvouka je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Učí se orientovat v dějích a časech, poznávají jak a proč se měří čas v souvislosti s dějinami, přičemž vychází z událostí v rodině. Žáci poznávají, jakým způsobem se vyvíjejí a získávají základní znalosti o bezpečnosti v různých životních situacích. Učí se pozorovat přírodu ve všech ročních obdobích a současně poznávají faunu a floru České republiky.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a zvuků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Ročník 1.**Předmět: Prvouka****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME	Škola, Domov	
<p>Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p><i>Žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy.</i></p> <p><i>Žák popíše a zvládne cestu do školy.</i></p>	<p>škola – prostředí a okolí školy, činnosti ve škole, školní rok, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>život ve škole, režim školáka, školní pomůcky</p> <p>domov – můj domov, naše vlast (Česká republika, státní symboly), orientace v místě bydliště</p>	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
LIDÉ KOLEM NÁS	Rodina, lidé a společnost	
<p>Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p><i>Žák rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy.</i></p> <p><i>Žák dodržuje základní pravidla společenského chování.</i></p> <p><i>Žák se při setkání s neznámými lidmi chová adekvátně.</i></p> <p><i>Žák projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.</i></p> <p>Žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p> <p><i>Žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní</i></p>	<p>rodina – moje rodina-role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy (rodinné oslavy), život a funkce rodiny, zájmy a povinnosti</p> <p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace (pomáháme si)</p> <p>chování lidí-vlastnosti lidí, pravidla slušného chování</p> <p>lidé a společnost</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-mezilidské vztahy</p> <p>Multikulturní výchova-lidské vztahy</p>

<i>činnosti.</i>	povolání dospělých, zájmy a koníčky, suroviny a výrobky, výroba potravin, výroba papíru, ve sklárně, třídíme odpad a chráníme přírodu	
LIDÉ A ČAS	Rok	
<p>Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</p> <p><i>Žák pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase.</i></p> <p><i>Žák zná rozvržení svých denních činností.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</i></p> <p>Žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p><i>Žák poznává různé lidské činnosti.</i></p>	<p>orientace v čase a časový řád-roční období, kalendář, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne, měření času, minulost, přítomnost a budoucnost</p> <p>denní režim školáka</p> <p>současnost a minulost v našem životě-proměny způsobu života, předměty denní potřeby, činnosti doma a ve škole, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p>	Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje
ROZMANITOSTI PŘÍRODY	Živá příroda, neživá příroda	
<p>Žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p><i>Žák pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</i></p> <p><i>Žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami.</i></p> <p>Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů (metr, litr, kilogram).</p> <p><i>Žák provede jednoduchý pokus podle návodu.</i></p>	<p>Příroda na podzim-listnaté a jehličnaté stromy, keře, lesní plody, houby, podzim v sadu, zahrada na podzim, podzim u řeky</p> <p>Příroda v zimě- (zvyky a tradice, změny v počasí-zimní sporty)</p> <p>Příroda na jaře-jaro v lese a u vody, jarní květiny, pokojové rostliny, zahrada na jaře, kvetoucí stromy, hospodářská</p> <p>Příroda v létě-léto v lese, zahrada v létě, léto na poli, louce a u vody</p> <p>rizika v přírodě-rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p> <p>Venkovní a badatelsky orientovaná výuka</p> <p>Změny v přírodě na jaře, v létě, na podzim a v zimě, porovnávání podmínek, pokusy s vodou v zimních měsících (venkovní výuka-výroba ledu, pokusy)</p>	<p>Environmentální výchova-základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-hodnoty a postoje</p> <p>Environmentální výchova-základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah</p>

		člověka k prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p><i>Žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje hlavní části lidského těla.</i></p> <p>Žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p><i>Žák rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných.</i></p> <p><i>Žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.</i></p> <p>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p><i>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</i></p>	<p>každý jsme jiný</p> <p>části lidského těla a smysly, nemoci, úrazy a preventivní prohlídky u lékařů, zdravý životní styl-správná výživa a osobní hygiena</p> <p>osobní bezpečí, krizové situace-vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví-slужby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-poznávání lidí</p> <p>Multikulturní výchova-etnický původ</p>

Ročník: 2.**Předmět: Prvouka****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME	Škola, Domov	
<p>Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p><i>Žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy.</i></p> <p><i>Žák popíše a zvládne cestu do školy.</i></p>	<p>škola – prostředí a okolí školy, činnosti ve škole, školní rok, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>domov – můj domov, naše vlast (Česká republika, státní symboly), orientace v místě bydliště</p>	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
LIDÉ KOLEM NÁS	Rodina, lidé a společnost	
<p>Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p><i>Žák rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy.</i></p> <p><i>Žák dodržuje základní pravidla společenského chování.</i></p> <p><i>Žák se při setkání s neznámými lidmi chová adekvátně.</i></p> <p><i>Žák projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.</i></p> <p>Žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p>	<p>rodina – moje rodina-role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy (rodinné oslavy), život a funkce rodiny, zájmy a povinnosti</p> <p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace (pomáháme si)</p> <p>chování lidí-vlastnosti lidí, pravidla slušného chování</p> <p>lidé a společnost</p> <p>povolání dospělých, zájmy a koníčky, suroviny a výrobky, výroba potravin, výroba papíru, ve sklárně, třídíme odpad a chráníme přírodu</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-mezilidské vztahy</p> <p>Multikulturní výchova-lidské vztahy</p>

<i>Žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.</i>		
LIDÉ A ČAS	Rok	
<p>Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</p> <p><i>Žák pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase.</i></p> <p><i>Žák zná rozvržení svých denních činností.</i></p> <p><i>Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</i></p> <p>Žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p><i>Žák poznává různé lidské činnosti.</i></p>	<p>orientace v čase a časový řád-roční období, kalendář, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne, měření času, minulost, přítomnost a budoucnost</p> <p>současnost a minulost v našem životě-proměny způsobu života, předměty denní potřeby, činnosti doma a ve škole, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p>	Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje
ROZMANITOSTI PŘÍRODY	Živá příroda, neživá příroda	
<p>Žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p><i>Žák pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</i></p> <p>Žák roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů</p>	<p>Příroda na podzim-listnaté a jehličnaté stromy, keře, lesní plody, houby, podzim v sadu, zahrada na podzim, podzim u řeky</p> <p>Příroda v zimě- (zvyky a tradice, změny v počasí-zimní sporty)</p> <p>Příroda na jaře-jaro v lese a u vody, jarní květiny, pokojové rostliny, zahrada na jaře, kvetoucí stromy, hospodářská</p> <p>Příroda v létě-léto v lese, zahrada v létě, léto na poli, louce a u vody</p> <p>rizika v přírodě-rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p> <p>rostliny, houby, živočichové (savci, ptáci, ryby, plazi a obojživelníci, domácí zvířata) znaky života, životní potřeby a</p>	<p>Environmentální výchova-základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-hodnoty a postoje</p>

<p>ve známé lokalitě.</p> <p><i>Žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami.</i></p> <p>Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p> <p><i>Žák provede jednoduchý pokus podle návodu.</i></p>	<p>projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>měření teploty teploměrem, teplota a prostředí na jaře, v létě, na podzim a v zimě, porovnávání podmínek, pokusy s vodou v zimních měsících (venkovní výuka-výroba ledu, pokusy)</p>	<p>Environmentální výchova-základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>		
<p>Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p><i>Žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje hlavní části lidského těla.</i></p> <p>Žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p><i>Žák rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných.</i></p> <p><i>Žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.</i></p> <p>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s</p>	<p>každý jsme jiný-člověk v systému živočišné říše-kam patříme, jak se odlišujeme od živočichů</p> <p>části lidského těla a smysly, nemoci, úrazy a preventivní prohlídky u lékařů, zdravý životní styl-správná výživa a osobní hygiena</p> <p>osobní bezpečí, krizové situace-vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví-slужby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-poznávání lidí</p> <p>Multikulturní výchova-etnický původ</p>

<p>operátory tísňových linek.</p> <p><i>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</i></p> <p>Žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená-postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry, integrovaný záchranný systém</p>	
---	--	--

Ročník: 3.**Předmět: Prvouka****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME	Škola, Domov	
<p>Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p><i>Žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy.</i></p> <p><i>Žák popíše a zvládne cestu do školy.</i></p> <p>Žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).</p>	<p>domov – kde jsme doma, naše vlast, Praha, krajina kolem mého domova, orientace v krajině, typy krajiny</p> <p>škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace</p> <p>okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany, práce s mapou</p> <p>regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, naše vlast – ČR, státní symboly</p>	<p>Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí</p>

LIDÉ KOLEM NÁS	Rodina, lidé a společnost	
<p>Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných</p>	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny,</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-</p>

<p>lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p><i>Žák rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy.</i></p> <p><i>Žák dodržuje základní pravidla společenského chování.</i></p> <p><i>Žák se při setkání s neznámými lidmi chová adekvátně.</i></p> <p><i>Žák projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům.</i></p> <p>Žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p> <p><i>Žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.</i></p>	<p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>fyzická a duševní práce, různé druhy povolání, čím chci být až vyrostu, příjmy a výdaje</p>	<p>sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-mezilidské vztahy</p> <p>Multikulturní výchova-lidské vztahy</p>
LIDÉ A ČAS		
<p>Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</p> <p><i>Žák pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase.</i></p> <p><i>Žák zná rozvržení svých denních činností.</i></p> <p>Žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.</p> <p><i>Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</i></p> <p>Žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p><i>Žák poznává různé lidské činnosti.</i></p>	<p>hodiny a čas, časová osa, minulost, současnost, budoucnost</p> <p>památky a významné osobnosti ve Stříbrné Skalici, památky ve Středočeském kraji</p> <p>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje</p>

ROZMANITOSTI PŘÍRODY	Živá příroda, neživá příroda	
<p>Žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p><i>Žák pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</i></p>	<p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, pozorování proměn počasí a přírody, procházky do okolí školy v jednotlivých ročních obdobích, vesmír-slunce a planety (probíhající děje)</p> <p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba</p> <p>živá příroda-stromy a keře, byliny, houby, ovoce, zelenina, užitkové</p>	<p>Environmentální výchova-základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální</p>

<p>Žák roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p> <p><i>Žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami.</i></p> <p>Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p> <p><i>Žák provede jednoduchý pokus podle návodu.</i></p>	<p>plodiny, rostliny-společné znaky rostlin, části těla kvetoucích rostlin, chráněné, léčivé, jedovaté</p> <p>živočichové – savci, ryby, ptáci, plazy, obojživelníci</p> <p>neživá příroda-lidské výtvořiny, horniny a nerosty, uhlí a ropa</p> <p>Svět kolem nás-vlastnosti látek, skupenství látek, měření teploty, měření hmotnosti, měření času, měření objemu</p> <p>život na zemi-voda, vzduch, půda, světlo a teplo</p> <p>pokusy s vodou – skupenství látek, krystalizace solí v roztoku</p>	<p>výchova-hodnoty a postoje</p>
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>		
<p>Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p><i>Žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění.</i></p> <p><i>Žák pojmenuje hlavní části lidského těla.</i></p> <p>Žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p><i>Žák rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných.</i></p> <p><i>Žák uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.</i></p> <p>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p><i>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</i></p> <p>Žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p> <p><i>Žák adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</i></p>	<p>lidské tělo a péče o zdraví– stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, lidské smysly-zrak, sluch, hmat, čich, chuť, vnitřní orgány, prevence a lékařská péče), růst a vývoj, zdravý životní styl, denní režim</p> <p>doprava-bezpečná cesta do školy a ze školy, činnost chodce v silničním provozu</p> <p>Čísla tísňových linek, nácvik telefonního hovoru s IZS, chování ve společnosti</p> <p>Nácvik únikového plánu při mimořádných událostech (požár, teroristický útok apod.)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace multikulturní výchova: lidské vztahy, etnický původ</p>

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika

V oboru přírodověda dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování. Velká část učiva je realizována přímo v terénu prostřednictvím venkovní výuky.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvarům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 4.**Předmět: Přírodověda****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka vysvětlí na základě poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost se střídáním ročních období <i>popíše střídání ročních období</i> cíleně pozoruje přírodniny, porovnává jejich základní projevy života, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu klíče a atlasy <i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i> zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat <i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy <i>zvládá péči o pokojové rostliny</i>	Živá a neživá příroda, voda a vzduch, význam pro živou přírodu, koloběh vody v přírodě, vlastnosti a složení vzduchu rozmanitost rostlin, hub a živočichů, ekosystém park, potok a řeka, pole, louka, rybník, les příroda na jaře, na podzim, v zimě a v létě houby – základní stavba, výživa, jedlé, nejedlé a jedovaté poznávání rostlin a hub v naší přírodě, pozorování proměn v lese, na poli, louce a vodních toků během vycházek do přírody Ochrana přírody a životního prostředí Odpovědnost lidí, likvidace odpadů Příroda u lidských obydlí	Osobnostní a sociální výchova-řešení problémů a rozhodovací dovednosti
NEŽIVÁ PŘÍRODA Žák změří hmotnost tělesa na vahách (v g, kg), měří objem odměrným válcem (ml, l), teplotu teploměrem (ve stupních C), čas hodinkami a stopkami <i>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</i> <i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i> poznává vybrané nerosty a horniny a vysvětlí příčiny jejich zvětrání, vznik půdy	Třídění látek, změny látek a skupenství látek, měření vlastností látek – praktické uplatňování a využívání poznatků a dovedností vlastnosti hornin a nerostů, základní minerály a horniny, zvětrávání, vznik půdy a její význam	

Ročník: 5.**Předmět: Přírodověda****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p><i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i></p> <p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p><i>popíše střídání ročních období</i></p> <p>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p><i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i></p> <p>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <p><i>zvládá péči o pokojové rostliny</i></p> <p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p><i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i></p> <p><i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i></p> <p>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p> <p><i>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</i></p>	<p>látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život</p> <p>nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p> <p>vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a</p>	<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>ochrana přírody</p> <p>vztah člověka a prostředí</p> <p>základní podmínky života</p> <p>lidská aktivita a problémy životního prostředí</p>

	<p>živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p> <p>rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p><i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i></p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p><i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i></p> <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p><i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i></p> <p><i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i></p>	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>řešení problémů a rozhodovacích dovedností</p> <p>psychohygiena, kreativita, asertivní chování</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>seberegulace, sebeorganizace</p>

<p>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p><i>odmítá návykové látky</i></p> <p>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p> <p>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> <p><i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i></p>	<p>elektronických médií</p> <p>osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	
LIDÉ KOLEM NÁS		
<p>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p>	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy</p>	<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:</p> <p>uplatňování principu slušného chování – základní mo-</p>

<p><i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i></p> <p><i>uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i></p> <p>orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <p><i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i></p> <p><i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i></p> <p><i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i></p>	<p>demokracie</p> <p>chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p>právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p> <p>vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>	<p>rální normy</p> <p>výchova demokratického člověka</p>
--	---	--

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika

Obor Vlastivěda má přírodovědní a společenský charakter, vyjadřuje souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích, vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví, změny probíhající v přírodě, příčiny a následky ovlivňování místních i globálních ekosystémů. Důležité je, aby si žáci také uvědomili vliv přírody na život člověka. Žáci začínají postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí, nejprve v blízkém okolí, později v regionech, v celé ČR, v Evropě a v celém světě.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a zvuků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Ročník: 4.**Předmět: Vlastivěda****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<p>Žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se v nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>rozlišuje mezi plány, náčrtů a základními druhy plánů, map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</p> <p>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p> <p><i>popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i></p> <p><i>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i></p> <p><i>řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></p>	<p>obec ve vyšším územním a správním celku, místní krajina</p> <p>zeměpisná poloha a přírodní tvárnost místní krajiny a regionu (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, půda), seznámení s mapou místní oblasti</p> <p>práce s mapou, buzola, učení v přírodě</p> <p>významné obce a města, hospodářské, historické a technické objekty v místní krajině</p> <p>dopravní síť, cestovní ruch v regionu</p>	<p>Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí, základní podmínky života</p>
MÍSTO, KDE ŽIJEME	NAŠE VLAST	
Žák vyjmenuje a popíše státní symboly ČR	<p>národní zvyklosti, tradice, symboly-česká státnost, státní symboly (znak, hymna, vlajka), státní svátky</p> <p>základní státní pojmy (prezident, parlament, poslanec,</p>	

<p>používá základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament, vláda</p> <p>charakterizuje přírodní tvářnost území ČR</p> <p>orientuje se na mapě ČR</p> <p>popisuje a vyhledává na mapě hlavní sídelní střediska</p> <p><i>má základní znalosti o České republice</i></p> <p><i>uveďte pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i></p> <p><i>pozná státní symboly České republiky</i></p>	<p>vláda, ministr, premiér, volby)</p> <p>naše vlast – ČR, poloha, přírodní podmínky, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo-oblasti ČR, zeměpisná tvářnost, přírodní podmínky</p> <p>Povrch a krajská města</p> <p>významná místa a památky – krajská města</p>	
LIDÉ A ČAS	OBRAZY Z ČESKÝCH DĚJIN	
<p>Žák vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností</p> <p>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p> <p>srovnává a hodnotí způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p><i>uveďte významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i></p> <p><i>vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i></p>	<p>staré české pověsti a historická skutečnost</p> <p>první státní útvary na našem území, počátky křesťanství, Českého království</p> <p>způsob života lidí starých Slovanů, v době Karla IV., za husitů, za Marie Terezie a Josefa II.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje</p>

Ročník: 5.**Předmět: Vlastivěda****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<p>Žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu <i>popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i></p> <p>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <i>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany, řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></p> <p>rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli <i>má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i></p> <p>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického <i>uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i></p> <p>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích <i>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i></p> <p>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam <i>pozná státní symboly České republiky</i></p>	<p>domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace obec , místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>	<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: kulturní diferenciaci – podpora multikulturality</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Evropa a svět nás zajímá</p>
LIDÉ A ČAS		

<p>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy <i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i></p> <p>využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti</p> <p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p><i>uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i></p> <p><i>vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i></p>	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p> <p>současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p> <p>regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <p>báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci</p> <p>rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci.</p>
--	--	---

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany.

Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti,

především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Ročník: 6.**Předmět: Dějepis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. <i>Žák chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti.</i>	Úvod do vyučování dějepisu – proč a jak poznáváme minulost	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	Hmotné, písemné a obrazové prameny	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák se orientuje na časové ose a v historické mapě.	Vnímání historického času	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	Hlavní období historie	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák vyjmenuje a stručně charakterizuje jednotlivé vývojové stupně člověka.	Výklad vzniku člověka v mýtech a náboženstvích, vědecký výklad vzniku světa a člověka a jeho vývoj	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova – etnický původ
Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Žák objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. <i>Žák rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí.</i> <i>Žák podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty.</i>	Doba kamenná, bronzová a železná	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova – ekosystémy
Žák rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. <i>Žák si uvědomuje souvislosti mezi přírodními podmínkami a</i>	Státy starověkého východu – přehled, kultura, jejich přínos pro rozvoj světové kultury	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme

<p><i>vývojem států starověkého východu.</i></p> <p><i>Žák popíše život v době nejstarších východních civilizací.</i></p>		<p>Evropu a svět</p> <p>Environmentální výchova – ekosystémy</p>
<p>Žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p> <p>Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.</p> <p>Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.</p> <p><i>Žák si uvědomuje souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkého Řecka.</i></p> <p><i>Žák popíše život v době starověkého Řecka.</i></p>	Starověké Řecko	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p> <p>Environmentální výchova – ekosystémy</p>
<p>Žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p> <p>Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.</p> <p>Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.</p> <p><i>Žák si uvědomuje souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkého Říma.</i></p> <p><i>Žák popíše život v době starověkého Říma.</i></p>	Starověký Řím	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p> <p>Environmentální výchova – ekosystémy</p>

Ročník: 7.**Předmět: Dějepis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	Osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše, způsob života „barbarských“ kmenů a jejich romanizace, přijímání křesťanství	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Žák objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. <i>Žák uvede první státní útvary na našem území.</i> <i>Žák uvede základní informace z období počátků českého státu.</i> <i>Žák uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského státu.</i>	Slovanské kmeny, počátky politické organizovanosti Slovanů, Sámova říše, Velkomoravská říše, počátky a rozvoj českého státu za Přemyslovců	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí. <i>Žák popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti.</i>	Christianizace, cyrilometodějská misie, šíření křesťanství, počátky křesťanské kultury, křížové výpravy do Svaté země	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák stručně popíše vývoj nově vznikajících států v evropských souvislostech.	Přehled významných evropských států: Svatá říše římská, počátky anglického, francouzského, polského a uherského státu, Kyjevská Rus, arabská říše, islám	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Žák ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti.	Struktura středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev, rytířská a církevní kultura	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

Žák uvede příklady románské kultury.	Románská kultura v našich zemích, regionální památky	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák uvede příklady gotické kultury. <i>Žák rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské.</i> <i>Žák uvede nejvýraznější osobnosti lucemburského státu.</i>	Český stát za Lucemburků, kulturní rozvoj za Karla IV., gotická kultura v našich zemích	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
Žák vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.	Humanismus a renesance, náboženská reformace	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. <i>Žák charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí.</i>	Husitství – průběh, výsledky, významné osoby, český stát v době poděbradské a jagellonské – hospodářské, politické, náboženské a kulturní poměry	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
Žák popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. <i>Žák popíše důsledky objevných cest a poznání nových civilizací pro Evropu.</i>	Objevné cesty – průběh a výsledky, poznávání nových civilizací, důsledky pro Evropu	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. <i>Žák uvede zásadní historické události v naší zemi v době předbělohorské.</i>	Vznik habsburské monarchie, český stát v době pobělohorské, postavení českých zemí v habsburské monarchii	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. <i>Žák uvede zásadní historické události v naší zemi během třicetileté války a po ní.</i>	Třicetiletá válka a její důsledky pro naše země a střední Evropu	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.	Barokní kultura, památky v regionu Stříbrnoskalicka	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

Ročník 8.**Předmět: Dějepis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. <i>Žák uvede základní historické události v naší zemi v 18. století.</i>	Osvícenství – rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění, habsburská monarchie a české země v 18. století, vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II., vývoj v Anglii, Francii, Rusku a Prusku, vznik USA	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova – etnický původ
Žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě.	Francouzská revoluce – příčiny, průběh a výsledky, vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na evropské země, uspořádání Evropy po vídeňském kongresu	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět
Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. <i>Žák vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.</i> <i>Žák uvede základní historické události v naší zemi v 19. století.</i>	Průmyslová revoluce v našich zemích, Rakousku a Evropě, vznik a formování občanské společnosti, národní obrození Liberalismus, nacionalismus a počátky socialistických teorií, průběh a výsledky revoluce 1848 v našich zemích a Evropě	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát
Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. <i>Žák uvede základní historické události v naší zemi v 19. století.</i> <i>Žák vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.</i>	České země v době Bachova absolutismu a v 60. letech, hlavní představitelé českého politického života, vznik Rakouska–Uherska, formování občanské společnosti, česká kultura, věda a umění	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu

		rozhodování
<p>Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií.</p> <p><i>Žák stručně popíše občanskou válku v USA.</i></p>	<p>Občanská válka v USA, sjednocení Německa a Itálie, vývoj v koloniálních a závislých zemích</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák stručně popíše průběh 1. světové války.</p> <p>Žák uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války.</p> <p>Žák na příkladech demonstuje zneužití techniky v 1. světové válce a jeho důsledky.</p> <p><i>Žák uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války.</i></p>	<p>Mezinárodní vztahy, vznik bloků trojspolek a trojdohoda, 1. světová válka – průběh, cíle, výsledky, ruská revoluce, domácí a zahraniční odboj</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p> <p>Multikulturní výchova – lidské vztahy, podpora multikulturality</p>

Ročník 9.**Předmět: Dějepis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. <i>Žák uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky.</i>	Vznik ČSR a jeho mezinárodní postavení, hlavní politické strany, jejich cíle a představitelé, vnitřní a zahraniční politika	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě, občan, občanská společnost a stát
Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	Nové politické uspořádání Evropy a svět v 20.- 30. letech, vývoj ve Francii, Anglii, USA, Německu a Itálii, vznik SSSR – projevy a důsledky stalinismu, světová hospodářská krize, nástup fašismu	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
Žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Krize versailleského systému – předehra 2. světové války, mnichovská konference a její důsledky	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák popíše průběh 2. světové války a nejdůležitější bitvy. Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. <i>Žák popíše průběh a uvede příčiny, politické, sociální a kulturní důsledky 2. světové války.</i>	Průběh 2. světové války – vítězství protihitlerovské koalice, holocaust, výsledky války	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova – kulturní difference, lidské vztahy
Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Protektorát Čechy a Morava, vývoj na Slovensku, domácí i zahraniční odboj, vznik československých jednotek v zahraničí a jejich účast na osvobození	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede	Poválečné uspořádání světa – postupimská	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní

<p>příklady střetávání obou bloků.</p> <p><i>Žák popíše politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě.</i></p>	<p>konference, poválečný vývoj v SSSR a zemích pod jeho vlivem, poválečný vývoj v západní Evropě, v Německu, Japonsku, USA a v zemích „třetího světa“</p>	<p>rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p>	<p>Nastolení komunistické totality v ČSR – únor 1948</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.</p> <p>Žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.</p>	<p>Rozpad protihitlerovské koalice, rozdělení světa do bloků – NATO, Varšavská smlouva, mezinárodní napětí, období studené války</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p>
<p>Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.</p>	<p>Vývoj v SSSR a v zemích socialistického tábora – události v Maďarsku, Polsku, berlínská krize, karibská krize</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p>	<p>ČSR v období totality – politické procesy, třídní boj, znárodnění, kolektivizace, léta uvolnění politického nátlaku, pokus o reformu v r. 1968, vznik federace, období normalizace</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p> <p><i>Žák chápe význam události v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti.</i></p>	<p>Rozpad SSSR a pád komunistických režimů, listopad 1989 v ČSSR, obnovení pluralitního politického systému a demokracie, obnovení tržního hospodářství</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občan, občanská společnost a stát</p>
<p>Žák zhodnotí postavení České republiky v evropských souvislostech a</p>	<p>Vznik ČR – řešení hospodářských, politických, národnostních a kulturních problémů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p>

jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.		Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občan, občanská společnost a stát
Žák prokáže základní orientaci v kultuře, vědě a umění 20. století.	Kultura, věda, technika a umění ve 20. století	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
Žák posoudí postavení rozvojových zemí.	Pluralismus kultur – poznávání a vzájemné ovlivňování jednotlivých civilizací	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova- multikulturalita
Žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Globální problémy lidstva a jejich řešení – tvorba a ochrana životního prostředí, zajištění míru a bezpečnosti, lidských práv, výživy, vzdělání, zdraví	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika

Předmět výchova k občanství navazuje na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů I. stupně. Je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku jednu hodinu týdně, přičemž v 8. ročníku probíhá jeho výuka pouze ve 2. pololetí a v 9. ročníku v 1. pololetí. Otevírá cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot, k poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy ve společnosti, s hospodářským životem společnosti, s činností politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávání v předmětu se orientuje na rozvíjení zájmu o současnost a minulost našeho národa i jiných kulturních společenství, utváření sounáležitosti k evropské kultuře, srovnávání a posuzování společenských jevů ve vlastní zemi s jevy v evropském a celosvětovém měřítku a utváření představ o lokálních a globálních problémech a jejich řešení, úctu k vlastnímu národu, jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu k odlišnostem lidí, skupin i různých společenství, utváření pozitivního hodnotového systému, odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí, vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru, utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí, získání základních poznatků v oblasti práva, orientaci v právních otázkách a jejich praktické využívání, utvoření ucelené představy o společenském soužití, o hospodářském životě společnosti a o demokratických postupech v oblasti řízení státu, utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v zaměstnání i v politickém životě, vnímání předsudků na roli žen ve společnosti, rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost, zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci, osvojení dovednosti mezilidské komunikace a společenského styku, zaujímání a obhajování vlastních postojů a přiměřené obhajování svých práv.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník: 6.**Předmět: Výchova k občanství****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák vysvětlí, proč je třeba své chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům.	Život ve škole, společná pravidla a normy, práva a povinnosti žáků	Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
Žák vysvětlí, jaký význam má základní vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život v dospělosti. <i>Žák chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním.</i> <i>Žák formuluje své nejbližší plány.</i>	Význam a činnost žákovské samosprávy, vklad vzdělání pro život	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace
Žák uvede, jakých příležitostí k realizaci svých zájmů může využít ve své obci. Žák uvede příklady místních tradic a zdůvodní, proč je dobré je dodržovat.	Příležitosti k zájmové činnosti v naší obci, kulturní a veřejný život obce, místní tradice, významní rodáci	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace
Žák uvede největší památky naší obce. <i>Žák uvede největší památky naší obce.</i>	Naše obec v minulosti a v přítomnosti, památky obce, významné události, místní pověsti	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova – kulturní difference – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Žák uvede, co je typické pro náš region – nejvýznamnější památky a zvyklosti regionu i českého národa.	Náš region v minulosti a přítomnosti, významná místa a památky regionu	Multikulturní výchova – kulturní difference – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Žák vyjádří, co nás navzájem spojuje v národ a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví.	Vlast a vlastenectví	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace Multikulturní výchova – kulturní difference – člověk jako součást etnika
Žák uvede slavné předky, významná místa a události naší vlasti.	Zajímavá a památná místa naší vlasti, významné osobnosti	Multikulturní výchova – kulturní difference

		– poznávání vlastního kulturního zakotvení
Žák uvede příklady národního bohatství. Žák zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování. <i>Žák přistupuje kriticky k projevům vandalismu.</i>	Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Žák vyjmenuje a popíše státní symboly. Žák objasní, při kterých příležitostech se jednotlivé státní symboly používají. <i>Žák rozpozná jednotlivé státní symboly.</i>	Státní symboly	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět – státní symboly
Žák popíše nejdůležitější kulturní tradice naší vlasti v průběhu roku. <i>Žák popíše nejdůležitější kulturní tradice naší vlasti.</i> Žák zdůvodní, proč slavíme státní svátky.	Kulturní tradice, státní svátky	Multikulturní výchova – kulturní difference – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Žák uvede příklady kultury a charakterizuje základní součásti kultury. <i>Žák respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti.</i>	Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty	Multikulturní výchova – kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
Žák zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	Kulturní instituce	Multikulturní výchova – kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Ročník: 7.**Předmět: Výchova k občanství****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák rozlišuje sociální rozdíly mezi lidmi od přirozených. Žák zdůvodní příčiny a na příkladech vysvětlí význam sociální nerovnosti lidí.	Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen	Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
Žák uvede příklady vzájemné solidarity mezi lidmi a chápe její význam. Žák uvede, jak může on sám v případě potřeby pomoci lidem v nouzi. <i>Žák v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k pomoci lidem v nouzi.</i>	Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy; morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
Žák na příkladech rozliší případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace. Žák uvede příklady asertivní komunikace člověka. Žák respektuje odlišné názory lidí. Žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování. <i>Žák rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům.</i>	Osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice
Žák zdůvodní důležitost řízení svého jednání na základě mravních hodnot. Žák vysvětlí význam mravní odpovědnosti za své činy. Žák vysvětlí, na čem je založena svoboda člověka. <i>Žák je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům.</i>	Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnota, postoje, praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; osobnostní rozvoj

		– seberegulace a sebeorganizace Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát
Žák na příkladech rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem. Žák objasní možné důsledky nedodržování společenských norem. Žák objasní význam dodržování zásad společenského styku a kulturního chování pro svůj vlastní život. <i>Žák respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití.</i> <i>Žák uplatňuje vhodné způsoby chování v různých životních situacích.</i> <i>Žák rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem.</i>	Pravidla chování	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy
Žák posoudí a doloží na příkladech přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů. <i>Žák uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích.</i>	Dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Žák objasní, proč se lidé odlišují v prožívání důležitých životních situací.	Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí; sociální rozvoj – mezilidské vztahy
Žák popíše na příkladech některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti.	Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

<p>Žák uvede příklady situací, ve kterých se setkáváme s projevy charakterových nedostatků člověka. Žák popíše a rozliší na příkladech projevy kladných a záporných charakterových vlastností člověka. <i>Žák na příkladech popíše projevy kladných a záporných vlastností člověka.</i></p>	Charakter	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí; sociální rozvoj – mezilidské vztahy
<p>Žák rozlišuje čtyři základní typy temperamentu a uvede jejich nejdůležitější znaky.</p>	Vrozené předpoklady, temperament, osobní potenciál	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
<p>Žák bude seznámen se základními principy poznávání sama sebe a zamyslí se nad svým sebehodnocením. Žák vytvoří svůj seznam osobních hodnot.</p>	Vnímání a prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace; sociální rozvoj – poznávání lidí
<p>Žák stručně popíše své životní plány a cíle. Žák zdůvodní význam vůle při překonávání překážek. <i>Žák formuluje své nejbližší plány.</i></p>	Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace; sociální rozvoj – komunikace
<p>Žák rozlišuje na příkladech vlastnictví hmotné a duševní. Žák porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání svého majetku a uvede příklady, jak ho může chránit.</p>	Formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, ochrana majetku a vlastnictví.	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

<p>Žák na příkladech správně vystihne, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny přerozdělují (stálé výdaje, úspory).</p> <p>Žák zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v domácnosti.</p> <p><i>Žák uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti a zváží nezbytnost jednotlivých výdajů.</i></p>	<p>Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – kreativita; morální rozvoj – řešení problémů <p>a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák uvede, jakou podobu mají peníze a k čemu slouží.</p>	<p>Funkce a podoby peněz, formy placení</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – hodnota, postoje
<p>Žák vysvětlí, jaký význam má pro jednotlivce i společnost dodržování lidských práv.</p> <p>Žák vyjmenuje a popíše základní lidská práva a práva dítěte.</p> <p>Žák na příkladech z minulosti a ze současnosti uvede a popíše nejvýznamnější problémy v oblasti lidských práv.</p> <p>Žák vysvětlí pojmy rasismus a diskriminace a aktivně proti nim vystupuje.</p> <p><i>Žák je seznámen s nebezpečím šikany a diskriminace.</i></p>	<p>Základní lidská práva, práva dítěte, ochrana základních lidských práv a práv dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> – princip sociálního smíru a solidarity <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace; <p>morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Řešení problémů <p>a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát</p>

Ročník: 8.

Předmět: Výchova k občanství

Časová dotace: 1. pololetí školního roku – 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.</p> <p>Žák vysvětlí význam daní pro chod státu.</p> <p><i>Žák sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.</i></p>	<p>Rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu, význam daní</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.</p> <p>Žák vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.</p> <p><i>Žák ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet.</i></p> <p><i>Žák uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům.</i></p>	<p>Aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák rozlišuje nejčastější typy a formy státu a porovná na příkladech jejich znaky.</p> <p>Žák rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci České republiky i jejich orgánů a institucí.</p> <p><i>Žák chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy.</i></p> <p><i>Žák vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů.</i></p>	<p>Znaky, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p>	<p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

Žák uvede příklady institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. <i>Žák uvede příklady institucí, které se podílejí na správě obcí.</i>	Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát
Žák objasní základní principy demokracie, pojmy politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam. Žák uvede příklady důležitých politických stran České republiky a rozlišuje jejich programy. Žák vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. <i>Žák uvede základní prvky fungování demokratické společnosti.</i>	Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Ročník: 9.**Předmět: Výchova k občanství****Časová dotace: 2. pololetí školního roku – 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák rozlišuje a porovnává úlohy výroby, obchodu a služeb, uvede příklady součinnosti.	Funkce a návaznost výroby, obchodu a služeb	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Žák na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, vysvětlí, jakou úlohu plní banky a jaké služby nabízejí občanům. <i>Žák ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet.</i> <i>Žák uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům.</i>	Nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

<p>Žák používá a rozlišuje pojmy právní předpis, právní norma, zákon a objasní jejich význam. Žák objasní význam a úkoly orgánů právní ochrany občanů. <i>Žák v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací.</i></p>	<p>Význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p>	<p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát</p>
<p>Žák uvede příklady nejzávažnějších protispoločenských jevů, objasní jejich příčiny a důsledky. Žák na příkladech správně rozpozná rozdíly mezi přestupkem a trestným činem a popíše možné sankce, jaké z nich pro člověka vyplývají. Žák vysvětlí význam dodržování právních norem a důsledky jejich porušování. Žák diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání. <i>Žák si uvědomuje rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání.</i></p>	<p>Druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>	<p>Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy</p>
<p>Žák objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. Žák provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí. <i>Žák na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu.</i> <i>Žák uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.</i></p>	<p>Význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady</p>	
<p>Žák popíše vliv začlenění České republiky do Evropské unie na každodenní život občanů a uvede příklady práv občanů České republiky v rámci Evropské unie i možných způsobů jejich uplatňování. <i>Žák uvede příklady základních práv občanů České republiky v rámci Evropské unie a způsoby jejich uplatňování.</i></p>	<p>Podstata, význam, výhody evropské integrace, EU a ČR</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p>
<p>Žák stručně popíše, v čem spočívá mezinárodní spolupráce. Žák uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah Česká republika, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy. <i>Žák uvede některé mezinárodní organizace a společenství, k nimž má Česká republika vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy.</i></p>	<p>Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p> <p>Multikulturní výchova – kulturní diference, podpora</p>

		<p>multikulturality</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Žák uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory, uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.</p> <p>Žák objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady řešení problémů v obci a regionu a uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání.</p> <p><i>Žák uvede příklady mezinárodního terorismu.</i></p>	<p>Projevy, klady a zápory globalizace, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>	<p>Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika</p>

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným

vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

5.6.1 Fyzika

Charakteristika

Obor fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na stupni prvním. Fyzika se vyučuje od šestého do devátého ročníku druhého stupně.

Fyzika je základem všech přírodních věd a technických disciplín a oborů. Seznamuje žáky s prvky vědeckého poznání, pomáhá vytvářet vědecký obraz světa.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák:

- na konci základního vzdělávání žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Ročník: 6.

Předmět: Fyzika

dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí <i>Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i>	<u>Tělesa, látky, jejich vlastnosti a stavba</u> Látky a tělesa Skupenství látek Vlastnosti látek Stavba látek – částice, atom	EV- změny skupenství - počasí, srážky
Změří velikost působící síly Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici <i>Rozpozná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i> <i>Předvídá změnu pohybu těles při působení síly</i>	<u>Síla</u> Vzájemné působení těles Gravitační síla, měření síly Silové působení částic	VMEGS – Isaac Newton
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností <i>Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními;</i>	<u>Elektrické vlastnosti látek</u> Elektrování těles, elektrický náboj Elektrické pole, vodiče a izolanty	OSV – ochrana před bleskem a první pomoc při úrazu bleskem
Rozpozná, kdy je těleso přitahováno nebo odpuzováno magnetickou silou Pomocí železného tělesa najde póly daného magnetu <i>Zná druhy magnetů a jejich praktické využití</i>	<u>Magnetické vlastnosti látek</u> Magnet, magnetické pole Magnetické indukční čáry Magnetické pole Země	
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů <i>Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i>	<u>Fyzikální veličiny a jejich měření</u> Délka, jednotky délky, měření délky Objem, jednotky, měření objemu Roztažnost těles, Hmotnost, jednotky, měření, Čas, jednotky, měření času, Teplota, teplotní stupnice, měření, Hustota, měření hustoty kapalin, Výpočet hustoty, hmotnosti a objemu	VMEGS - jednotná soustava veličin SI
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně	<u>Elektrický obvod</u>	OSV – bezpečné

<p>schéma reálného obvodu</p> <p>Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p> <p>Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vzniku indukovaného napětí v ní</p> <p><i>Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i></p> <p><i>Výjmenuje zdroje elektrického proudu</i></p> <p><i>Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</i></p>	<p>Elektrický proud a napětí, měření, zdroje elektrického napětí, Využití elektrického proudu, Elektrický obvod, schéma, Voltmetr a ampérmetr v elektrickém obvodu</p> <p>Pojistka, jistič, Bezpečnostní zásady při užívání el. zařízení, první pomoc</p> <p>Magnetické pole elektrického proudu</p>	<p>zacházení s elektrospotřebiči</p> <p>OSV - první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p> <p>EV – úspora energie, zdroje pro výrobu elektrické energie</p> <p>EV - obnovitelné zdroje energie</p>
--	--	---

Ročník: 7.

Předmět: Fyzika

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>POHYB TĚLES; SÍLY</p> <p>Žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p><i>Žák rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu</i></p> <p>Žák využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p><i>Žák zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i></p> <p>Žák určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p> <p><i>Žák rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i></p>	<p>Pohyby těles</p> <p>pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý</p> <p>Gravitační pole a gravitační síla přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <p>Tlaková síla a tlak</p> <p>vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí</p> <p>Třecí síla</p> <p>smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi</p> <p>Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p>	<p>SV</p> <p>rozvoj schopností poznávání; bezpečnost silničního provozu</p>
<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <p>Žák využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<p>Pascalův zákon, hydraulická zařízení</p> <p>Hydrostatický a atmosférický tlak souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře</p> <p>Archimédův zákon, vztlaková síla; potápění, vznášení se a plo-</p>	<p>EV</p> <p>lidská aktivita a problémy životního pro-</p>

	vání těles v klidných tekutinách	středí; silniční doprava – rozložení nákladu – škody na komunikacích
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu <i>Žák sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i> Žák rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí <i>Žák vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i> Žák rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností <i>Žák rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla</i> Žák využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh Žák rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <i>Žák zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i>	Elektrický obvod zdroj napětí, spotřebič, spínač Elektrické a magnetické pole elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními Vlastnosti světla zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	
VESMÍR Žák objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet <i>Žák objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země</i> <i>Žák zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci</i> <i>osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</i>	Sluneční soustava její hlavní složky; měsíční fáze	

Ročník 8.**Předmět: Fyzika****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
ENERGIE Žák využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem <i>Žák uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i> Žák zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <i>Žák rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití</i>	Formy energie pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením Přeměny skupenství tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	M – vyjádření neznámé ze vzorce EMV – úspora elektrické energie, životní styl – spotřeba elektrické energie
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE Žák využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Elektrické pole elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
ZVUKOVÉ DĚJE Žák rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku <i>Žák rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i> Žák posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí <i>Žák posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i>	Vlastnosti zvuku látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku	EMV – nadměrná hladina zvuku – vliv na životní prostředí

Ročník 9.**Předmět: Fyzika****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Přesahy a vazby (průřezová témata)
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností Zapojí správně polovodičovou diodu <i>Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i> <i>Vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i> <i>Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</i>	<u>Vedení elektrického proudu</u> Vedení elektrického proudu v kovových vodičích Vedení elektrického proudu v kapalinách Vedení elektrického proudu v polovodičích Polovodiče, PN přechod Vedení elektrického proudu v plynech	OSV – první pomoc při úrazu elektrickým proudem EV – úspora energie, zdroje pro výrobu elektrické energie
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vzniku indukovaného napětí v ní <i>Zná druhy magnetů a jejich praktické využití</i>	<u>Magnetické pole</u> Magnetické pole vodiče Magnetické pole cívky Elektromagnet	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí <i>Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními;</i>	<u>Elektromagnetická indukce</u> Výroba střídavého proudu Vlastnosti střídavého proudu Transformátory Třífázová soustava Elektromotory <u>Elektromagnetické záření</u> Elektromagnetický oscilátor Elektromagnetické vlny	OSV – bezpečné zacházení s elektrospotřebiči
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <i>Rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla</i> <i>Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i>	<u>Optika</u> Světlo a jeho podstata Úvod do vlnové optiky Optické přístroje Fotometrie	OSV - uvědoměle dodržuje zásady hygieny zraku
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich	<u>Jaderné reakce</u>	EV – obnovitelné zdroje energie

<p>přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <i>Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i></p>	<p>Jádro atomu Radioaktivita a její využití Jaderná reakce Jaderný reaktor a jaderná energetika</p>	<p>OSV – ochrana před radioaktivním zářením EV – vztah člověka k prostředí</p>
<p>Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností <i>Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země</i> <i>Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i> <i>Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci</i> <i>Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</i></p>	<p><u>Astronomie</u> Stavba a vznik vesmíru Hvězdy a souhvězdí Sluneční soustava Ostatní tělesa sluneční soustavy Kosmonautika</p>	<p>VMEGS – Galileo Galilei, Mikuláš Koperník VMEGS – Vladimír Remek</p>

5.6.2 Chemie

Charakteristika

Vyučovací předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na výuku především fyziky a matematiky, ale také na prvouku, vlastivědu a přírodovědu na stupni prvním.

Umožňuje poznávat přírodu jako systém z pohledu složení látek, jejich vzájemných interakcí a vazeb na každodenní praxi člověka.

Chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života.

Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Chemie vede žáky k pochopení přírodních zákonitostí a jejich aplikací ve výrobních procesech. Při realizaci učiva je využíván odpovídající matematický aparát.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Ročník 8.**Předmět: Chemie****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE Žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek <i>Žák rozlišuje směsi a chemické látky</i> Žák pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <i>Žák pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i> <i>Žák rozpozná přeměny skupenství látek</i>	Vlastnosti látek hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek Zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	Environmentální výchova ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)
SMĚSI Žák rozlišuje směsi a chemické látky <i>Žák pozná směsi a chemické látky</i> Žák vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; uvede příklady oddělování složek v praxi <i>Žák rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i> Žák rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu Žák rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	směsi různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, odstředování, krystalizace, sublimace aj.) Voda destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	Environmentální výchova přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY Žák používá pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina ve správných souvislostech	Částicové složení látek molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	MDV – sledování a vyhledávání informací o nových objevech v mikrosvětě (nanotechnologie apod.)

<p>Žák se orientuje v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p> <p><i>Žák uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i></p> <p><i>Žák rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i></p>	<p>Prvky názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo</p> <p>Chemické sloučeniny chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>	<p>OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí</p> <p>Environmentální výchova-nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a sloučeninami (těžké kovy, baterie, součástky PC v odpadu); znečištění životního prostředí</p>
<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <p>Žák rozliší a запиše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p><i>Žák pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i></p> <p>Žák aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>Chemické reakce zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)</p>

Ročník: 9.

Předmět: Chemie

Časová dotace: 2 hodiny týdně

<p>Očekávané výstupy</p> <p><i>Minimální očekávané výstupy</i></p>	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p> <p>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p> <p><i>Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i></p>	<p><u>Redoxní reakce</u></p> <p>Co jsou redoxní reakce</p> <p>Redoxní reakce kovů</p> <p>Elektrolytické děje</p>	<p>EV – význam sběru starého železa a ostatních kovů jako průmyslových surovin</p> <p>EV – nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a sloučeninami (těžké kovy, baterie, součástky PC v odpadu)</p> <p>EV – znečištění životního prostředí jako globální problém</p>

<p>Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p><i>Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie</i></p> <p><i>Výjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy</i></p>	<p><u>Zdroje energie</u></p> <p>Neobnovitelné zdroje</p> <p>Obnovitelné zdroje</p>	<p>EV – závislost světového hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teroristickými útoky</p> <p>EV – nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy</p> <p>MDV – informace o haváriích tankerů</p>
<p>Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>Užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků</p> <p>Uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků</p> <p>Jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti</p> <p>zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka</p> <p><i>Chápe nebezpečí požívání alkoholických nápojů</i></p> <p>Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech</p> <p>Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</p> <p>Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</p> <p><i>Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy</i></p> <p>Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p> <p>Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p> <p><i>Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin</i></p> <p><i>Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i></p> <p><i>Reaguje na případy úniku nebezpečných látek</i></p> <p><i>Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka</i></p>	<p><u>Organická chemie</u></p> <p>Uhlovodíky</p> <p>Uhlovodíky nasycené</p> <p>Uhlovodíky nenasycené</p> <p>Uhlovodíky aromatické</p> <p>Deriváty uhlovodíků</p> <p>Halogenderiváty</p> <p>Dusíkaté deriváty</p> <p>Kyslíkaté deriváty</p> <p><u>Přírodní látky</u></p> <p>Cukry (sacharidy) - fotosyntéza</p> <p>Tuky (lipidy)</p> <p>Bílkoviny (proteiny)</p> <p>Nukleové kyseliny</p> <p><u>Chemie kolem nás</u></p> <p>Chemie a výživa</p> <p>Chemie a zemědělství</p> <p>Chemie a zdraví</p> <p>Chemie a průmysl</p> <p>Nebezpečí chemie</p> <p>Chemie a životní prostředí</p>	<p>OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen aj.)</p> <p>OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy)</p> <p>OSV – poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu</p> <p>OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru, tuků, cholesterol</p> <p>EV – znečištění odpadních vod saponáty</p> <p>EV – plasty v odpadech, význam recyklace</p> <p>EV – plasty jako globální problém lidstva</p> <p>OSV – osobní zodpovědnost při práci s chemickými látkami v domácnosti, zaměstnání</p> <p>EV – znečištění životního prostředí a odpadních vod, znečištění životního prostředí v chemických výrobcích</p> <p>EV – poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva</p>

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika

V oboru přírodopis dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 6.**Předmět: Přírodopis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
OBEČNÁ BIOLOGIE Žák rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů <i>Žák se orientuje v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i> Žák uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <i>Žák uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích</i> Žák pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života Viry a bakterie výskyt, význam a praktické využití	Osobnostní a sociální výchova evoluce Environmentální výchova základní podmínky života
BIOLOGIE HUB Žák rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Houby bez plodnic základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky výskyt a význam	Environmentální výchova ekosystém
BIOLOGIE ROSTLIN Žák odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům Žák vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin <i>Žák rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i> Žák rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů <i>Žák rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i>	Anatomie a morfologie rostlin stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	Environmentální výchova přírodní zákonitosti; ekosystémy; ekologie a ochrana životního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech ochrana životního

	<p>Systém rostlin</p> <p>poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradinorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>	<p>prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>ekologie</p>
<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <p>Žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p><i>Žák porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i></p> <p>Žák rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p><i>Žák rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i></p> <p>Žák odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p><i>Žák odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></p> <p>Žák zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p><i>Žák ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p>	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <p>živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva</p> <p>Projevy chování živočichů</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>přírodních zákonitostí; ekosystémy; ekologie a ochrana životního prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>evoluce zvířecího chování</p>

Ročník 7.**Předmět: Přírodopis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ Žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů <i>Žák porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> Žák rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin <i>Žák rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i> Žák odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí <i>Žák odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i> Žák zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů	Environmentální výchova přírodních zákonitostí; ekosystémy; ekologie a ochrana životního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech ochrana životního prostředí Osobnostní a sociální výchova evoluce zvířecího chování

<p>člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p><i>Žák ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p>		
<p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <p>Žák odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>Žák vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p><i>Žák rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i></p> <p>Žák rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p><i>Žák rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i></p>	<p>Anatomie a morfologie rostlin</p> <p>stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)</p> <p>Fyziologie rostlin</p> <p>základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování</p> <p>Systém rostlin</p> <p>poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>přírodní zákonitosti; ekosystémy; ekologie a ochrana životního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>ochrana životního prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>ekologie</p>

Ročník 8.**Předmět: Přírodopis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
BIOLOGIE ČLOVĚKA Žák určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy <i>Žák popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i> Žák se orientuje v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <i>Žák charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i> Žák objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří <i>Žák popíše vznik a vývin jedince</i> Žák rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby <i>Žák rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich</i>	Fylogeneze a ontogeneze člověka rozmnožování člověka Anatomie a fyziologie stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost Nemoci, úrazy a prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	Multikulturní výchova původ a vývoj člověka; lidské rasy Osobnostní a sociální výchova evoluce lidského chování
GENETIKA Žák vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti Žák uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	Dědičnost a proměnlivost organismů podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	

Ročník: 9.**Předmět: Přírodopis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
	Geologické vědy	
<p>Žák rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p> <p><i>pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny</i></p> <p>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vod</p> <p><i>rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů</i></p> <p>uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p> <p><i>na příkladech uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i></p>	<p>nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků</p> <p>Země – vznik a stavba Země</p> <p>vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky</p> <p>půdy – složení, vlastnosti a význam půdy</p> <p>podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p> <p>Ekologie a životní prostředí</p>	<p>Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí</p> <p>Multikulturní výchova-kulturní difference, lidské vztahy</p>

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika

Vzdělávací strategie ve výuce zeměpisu jsou postaveny na učení se zábavnou a smysluplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a které je baví. Jsou to v nižších ročnících především příběhy z prostředí, které je jim blízké, písničky, básničky, hry a hádanky. Přírodním způsobem se tak žáci učí správně používat některé základní poznatky ze svého okolí a komunikačních situací, jsou nenásilnou formou vtaženi do pochodů, které se na naší Zemi odvíjely. Ve vyšších ročnících pak formy práce podporují rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Pochodové jevy jsou prezentovány a procvičovány na textech z různých oborů lidské činnosti i z rozličných společenskovedních oborů. Výuka zeměpisu je tímto způsobem svázána téměř se všemi školními učebními předměty. Seznámení s fyzikálními jevy je uspořádáno tak, aby mohlo být navázáno na výuku v přírodopisu, matematice, fyzice apod.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 6.

Předmět: Zeměpis

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
Minimální očekávané výstupy		
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
<p>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p><i>rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</i></p>	<p>komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat</p> <p>geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobní rozvoj - rozvoj schopností poznávání</p>
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
<p>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů</p> <p><i>objasní důsledky pohybu Země</i></p> <p>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p> <p><i>uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</i></p> <p><i>uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemské-</i></p>	<p>Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas</p> <p>krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry</p> <p>systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně</p> <p>systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti</p>	<p>Multikulturní výchova - lidské vztahy, podpora multikulturality</p>

<i>ho povrchu</i>		
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
<p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p><i>uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel</i></p> <p><i>vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</i></p>	<p>obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p> <p>regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy</p>	Osobní a sociální výchova - sociální rozvoj - mezilidské vztahy
Hospodářství na Zemi		
<p><i>Rozlišuje pojmy rostlinná a živočišná výroba, uvědomuje si nutnost potřeby nerostných surovin, umí rozpoznat druhy dopravy a jejich využití</i></p>	Světové hospodářství a integrace, zemědělská výroba, rostlinná a živočišná výroba, nerostné suroviny světa, průmyslová výroba, doprava, služby, cestovní ruch.	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p><i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i></p> <p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p><i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i></p>	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>	

Ročník 7.**Předmět: Zeměpis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
REGIONY SVĚTA		
<p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p><i>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i></p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p><i>rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i></p> <p><i>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i></p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>světadíly - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie Evropa, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socio-ekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <p>modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p><i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i></p> <p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p><i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i></p>	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>	

Ročník 8.

Předmět: Zeměpis

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
<p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p><i>uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a roz- místěním lidských sídel</i></p> <p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hos- podářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p> <p>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na zákla- dě podobných a odlišných znaků</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světo- vých regionech</p> <p><i>vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</i></p>	<p>obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky</p> <p>globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p> <p>světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úroveň</p> <p>regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopol- itické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska</p> <p>průmysl - rozvržení a roztřídění průmyslu dle užití materiálů a důležitosti</p> <p>doprava - rozdělení všech druhů dopravy, spojení se službami obyvatel- stvu, cestovním ruchem a mezinárodním trhem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediační výchova</p>
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
<p>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín</p> <p><i>umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části</i></p>	<p>krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín</p> <p>vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>	

<p><i>krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i></p> <p>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p><i>uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i></p> <p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <p><i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p>		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p><i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i></p> <p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p><i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i></p>	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>	

Ročník 9.**Předmět: Zeměpis****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
Minimální očekávané výstupy		
GEOGRAFICKÉ INFORMACE PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ ČR		
<p>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, zná nerostné bohatství své země, vyhledává a orientuje se v určování pohoří, nížin a jiných geomorfologických celků</p> <p><i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii, vyhledá na mapě největší řeky a pohoří</i></p> <p><i>rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</i></p>	<p>komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační pojmy - vodstvo, půdy, biota, ochrany přírody</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
<p>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</p> <p><i>umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</i></p> <p>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p><i>uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i></p> <p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <p><i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p>	<p>krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny</p> <p>vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>

ČESKÁ REPUBLIKA		
<p>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p> <p><i>vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy</i></p> <p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</p> <p><i>charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</i></p> <p>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p><i>určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</i></p> <p><i>rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost</i></p> <p><i>uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i></p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p><i>vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i></p> <p>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)</p> <p>Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p> <p>regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech</p>	

5.7 Umění a kultura

Charakteristika

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

5.7.1 Hudební výchova – 1. stupeň

Charakteristika

Aktivita ve výuce hudební výchovy jsou založeny na vlastním prožitku žáka na experimentování s hlasovým, instrumentálním i pohybovým projevem, na zkušenosti s poslechem a vnímáním hudby a zvuků. Jsou to v nižších ročnících především praktické činnosti, písničky, básničky, hry a hádanky. Přirozeným způsobem se tak žáci učí správně používat svůj dech a hlas, vyjadřovat se pohybem a vnímat rytmus. Žáci si také nenásilnou formou osvojují správné držení těla, vnímání rytmu, správné dýchání, frázování i správnou výslovnost jednotlivých hlásek, čímž je hudební výchova propojena s výukou českého jazyka. S učivem prvouky souvisí získávání povědomí o tradicích spojených s oslavou Vánoc, Velikonoc apod.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a co dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. Ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
-

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník: 1.**Předmět: Hudební výchova****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <i>Žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i>	Pěvecký a mluvní projev – správné dýchání, výslovnost, nasazení a tvoření tónu, hlasová hygiena, jednohlasý zpěv písní	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj smyslového vnímání
Žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <i>Žák správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu</i>	Intonace – hudební hry, melodická ozvěna, melodizace a rytmitizace slov a slovních spojení Hudební rytmus – deklamace říkanek, zpěv písní ve 2/4 a 3/4 taktu	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj smyslového vnímání
	Instrumentální činnosti	
Žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na hudební nástroje – základy hry na orffovské hudební nástroje Rytmitizace – slov a slovních spojení, rytmická ozvěna, jednoduché doprovody v 2/4 a 3/4 taktu	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj smyslového vnímání
	Hudebně pohybové činnosti	
Žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie <i>Žák reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</i>	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – stoupavá a klesavá melodie, pomalé a rychlé tempo, vysoký a hluboký tón, pantomima Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – hra na tělo ve 2/4 taktu, držení těla, chůze a pochod podle hudby, hry se zpěvem, mazurka	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj smyslového vnímání
	Poslechové činnosti	

<p>Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p> <p><i>Rozliší sílu zvuku</i> <i>Pozorně vnímá jednoduché skladby</i></p>	<p>Kvality tónů – dlouhý a krátký tón, vysoký a hluboký tón, silný a slabý tón</p> <p>Hudební výrazové prostředky – tempo rychlé a pomalé, dynamika</p> <p>Hudba vokální a instrumentální – lidský hlas dětský, ženský a mužský, sólo, sborový zpěv, hudební nástroje (klavír, housle, kytara, kontrabas, flétna, trubka)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - rozvoj smyslového vnímání</p>
---	---	--

Ročník: 2.**Předmět: Hudební výchova****Časová dotace: 1hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Vokální činnosti Žák zpívá v jednohlase.</p> <p>Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.</p> <p><i>Žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty.</i></p> <p><i>Žák hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu.</i></p> <p>Instrumentální činnosti Žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.</p>	<p>pěvecký a mluvní projev – hospodárné dýchání, výslovnost koncovek, měkké nasazení tónů, deklamace textu, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – h1, volný nástup 1. a 5. stupně, jednohlasý zpěv lidových i umělých písní</p> <p>hudební rytmus – rytmizace a melodizace slovních spojení ve 2/4 a 3/4 taktu, tleskání rytmu podle sluchu, hra na tělo, rytmická ozvěna, rytmická otázka a odpověď, dodržování rytmu při zpěvu</p> <p>intonace, vokální improvizace – hudební hry, melodizování slov a slovních spojení</p> <p>záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, nota čtvrtěová, notová osnova, houslový klíč</p> <p>rytmizace, melodizace – říkadla, jednoduché texty, rytmická ozvěna, otázka a odpověď, rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu</p> <p>záznam instrumentální melodie – jednoduchá rytmická cvičení podle grafického zánamu, hra na orffovy nástroje</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebezpojení, kreativita</p>

<p>Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.</p> <p><i>Žák reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.</i></p> <p>Poslechové činnosti Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.</p> <p><i>Žák rozliší sílu zvuku a pozorně vnímá jednoduché skladby.</i></p>	<p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – stoupavá a klesavá melodie, tempo, dynamika, emocionální zážitek z hudby, spojení zpěvu a tance, tleskání při tanci, pohybové improvizace, taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taktování na 2 doby, dvoudobá chůze, přísunný krok, mazurka, taneční hry se zpěvem</p> <p>kvality tónů – tón vyšší a nižší, hudební výrazové prostředky – rytmus, pohyb, melodie, tempové a dynamické změny znějící hudby, pojmy (piano, mezzoforte, forte), zesilování a zeslabování, zpomalování a zrychlování melodie</p> <p>hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj – sólový a sborový zpěv, sólová a orchestrální hra, sluchové a zrakové poznávání hudebních nástrojů, buben, činel, tympány, kontrabas, pozoun</p> <p>hudební styly a žánry – píseň lidová a umělá, hudba taneční, pochodová a slavnostní</p>	<p>Mediální výchova-fungování a vliv médií ve společnosti</p>
--	--	---

Časová dotace: 1hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI Žák zpívá v jednohlase.</p> <p><i>Žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty.</i></p> <p>Žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty.</p> <p><i>Žák hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu.</i></p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.</p> <p><i>Žák reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.</i></p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.</p> <p><i>Žák rozliší sílu zvuku a pozorně vnímá jednoduché skladby.</i></p> <p>Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální.</p>	<p>pěvecký a mluvní projev – hospodárné dýchání, výslovnost koncovek, měkké nasazení tónů, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – h1, jednohlasý zpěv lidových i umělých písní</p> <p>hudební rytmus – rytmitizace a melodizace slovních spojení ve 2/4 a 3/4 taktu, tleskání rytmu podle sluchu, hra na tělo, rytmická ozvěna, rytmická otázka a odpověď, dodržování rytmu při zpěvu</p> <p>intonace, vokální improvizace – hudební hry, melodizování slov a slovních spojení, záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, nota celá, půlová, čtvrtěová, osminová, notová osnova, houslový a basový klíč</p> <p>hra na Orffovy nástroje</p> <p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – stoupavá a klesavá melodie, tempo, dynamika, emocionální zážitek z hudby, spojení zpěvu a tance, tleskání při tanci, pohybové improvizace, dvoudobá chůze, přísuný krok, mazurka, taneční hry se zpěvem</p> <p>kvality tónů – tón vyšší a nižší, hudební výrazové prostředky – rytmus, pohyb, melodie, tempové a dynamické změny znějící hudby, pojmy (piano, mezzoforte, forte), zesilování a zeslabování, zpomalování a zrychlování melodie</p> <p>hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj – sólový a sborový zpěv, sólová a orchestrální hra, sluchové a zrakové poznávání základních hudebních nástrojů, hudební styly a žánry – píseň lidová a umělá, hudba taneční, pochodová a slavnostní</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí, kreativita</p> <p>Mediální výchova-fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Ročník 4., 5.

Předmět: Hudební výchova

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>Žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>Žák využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>Žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>Žák vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehery, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p> <p>Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičké, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p> <p>Žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p> <p><i>Žák zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i></p> <p><i>Žák propojí vlastní pohyb s hudbou</i></p> <p><i>Žák doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i></p> <p><i>Žák odliší tóny podle výšky, síly a barvy</i></p> <p><i>Žák pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodáří s dechem při interpretaci písní – frázování</i></p>	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.</p> <p>intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (volné nástupy)</p> <p>záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře apod.</p> <p>rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt</p> <p>taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>hudební výrazové prostředky a hudební prvky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální</p> <p>lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p> <p>hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝVOJ:</p> <p>osobnostní rozvoj</p> <p>rozvoj schopností</p> <p>zapamatování</p> <p>kreativita</p> <p>seberegulace</p> <p>sebeorganizace</p>

5.7.2 Hudební výchova – 2. stupeň

Charakteristika

Vzdělávání v tomto oboru přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, gesta, mimiky atp.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Učivo předmětu Hudební výchova na druhém stupni se ve všech ročnících prolíná a postupně se prohlubuje. V průběhu celého vzdělávání se přizpůsobuje individuálním hudebním schopnostem žáků.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

kompetence komunikativní

Žák:

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník: 6., 7.

Předmět: Hudební výchova

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. <i>Žák doprovází písně pomocí ostinata.</i></p> <p>Žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě. <i>Žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně.</i></p> <p>Žák zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase. <i>Žák interpretuje vybrané lidové a umělé písně.</i></p>	<p>Vokální činnosti:</p> <p>Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, zpěvu, vokálně instrumentální aktivity</p> <p>Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem</p> <p>Hudební rytmus-rytmizace, hra na tělo Orientace v notovém záznamu, reprodukce zapsané melodie, reprodukce tónů a melodií Zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového záznamu</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita</p>
<p>Žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. <i>rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i></p>	<p>Instrumentální činnost:</p> <p>Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)</p> <p>Záznam hudby – noty</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje-improvizovaná hudba, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p>
	Hudebně pohybové činnosti:	

<p>Žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě.</p> <p><i>Žák pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu.</i></p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>Pantomima, improvizace</p> <p>Tanec – menuet, mazurka, polka, valčík – základní kroky</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Kreativita; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <p>Multikulturní výchova – Etnický původ</p>
<p>Žák se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</p> <p>Žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období.</p> <p><i>Žák uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl.</i></p> <p>Žák vyhledává souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění.</p>	<p>Poslechové činnosti:</p> <p>Postihování hudebně výrazových prostředků skladby – pohyb melodie, zvláštnosti rytmu, harmonie a dynamické změny</p> <p>Hudební dílo a jeho autor – souvislost s dobou vzniku a životem autora (nejznámější čeští a světoví operní skladatelé, období a éry v hudebním světě, zajímavé osobnosti)</p> <p>Hudební styly a žánry – kulturní tradice a zvyky</p> <p>Interpretace znějící hudby – vytváření vlastních soudů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Kreativita; Sociální rozvoj – Komunikace</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní difference</p>

5.7.3 Výtvarná výchova – 1. stupeň

Charakteristika

Vyučovací předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova slouží k poznávání okolního světa i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností. Výtvarná výchova slouží našim žákům rovněž jako komunikační a relaxační prostředek. Obsahem předmětu je především tvůrčí činnost žáků, praktické osvojování výtvarných dovedností a technik. Rozvíjí schopnost žáků vnímat citlivě svět kolem sebe, rozvíjí specifické citění, tvořivost, pomáhá objevovat estetické hodnoty, potřebu vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a představivost. Náměty konkrétních výtvarných činností jsou ovlivňovány aktuálním životem, potřebami školy a také celoškolskými projekty. Výtvarná výchova významně přispívá k rovnoměrnému rozvoji osobností našich žáků a jejich aktivnímu a tvořivému přístupu k životu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. Aktivita ve výuce výtvarné výchovy jsou založeny na vlastním prožitku žáka na experimentování.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pochopení umění jako způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Kompetence

Kompetence k učení

vybírání a využívání pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Ročník: 1.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
<p>Žák rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p><i>Žák rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i></p> <p>Žák v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p><i>Žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</i></p> <p>Žák vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>Žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>Žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p><i>Žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</i></p>	<p>Hra s barvou</p> <p>Výtvarné projevování ve světě barev a tvarů</p> <p>Rozvoj barevné škály</p> <p>Získávání základních zkušeností při používání materiálů a nástrojů</p> <p>Objevování světa přírody při výtvarné experimentaci</p> <p>Rozvíjení představivosti a tvořivosti</p> <p>Práce s linií</p> <p>Zaznamenávání sledu událostí výtvarným vyprávěním</p> <p>Výtvarné prožívání světa</p> <p>Objevování světa přírody</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice</p>

Ročník: 2.

Předmět: Výtvarná výchova

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ.</p> <p>Žák v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p> <p><i>Žák rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s pomocí učitele)</i></p> <p>Žák vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.</p> <p><i>Žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu.</i></p> <p>Žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností.</p> <p>Žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p> <p><i>Žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.</i></p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <p>barva (studené a teplé odstíny barev)</p> <p>plocha, krajina, linie</p> <p>přírodniny, materiály</p> <p>malba, kresba, koláž, frotáž, otisky, dotváření (temperové barvy, vodové barvy, křídly, tuš, voskovky, pastely, fix)</p> <p>modelování (modelína, těsta)</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>výtvarné vyjádření děje</p> <p>postava v prostoru</p> <p>ilustrace, ilustrátor (J. Lada, Z. Smetana, Z. Sýkora)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>vyjádření svého názoru a schopnost diskuze nad výtvarným dílem, svým či jiným</p> <p>kooperativní a společné práce (projekty)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-osobní rozvoj, kreativita, sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj, komunikace, rozvíjení dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice</p> <p>Multikulturní výchova-lidské vztahy</p> <p>Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí</p>

Ročník: 3.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Žák rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ. <i>Žák rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele).</i>	barva (studené a teplé odstíny barev), plocha, krajina, linie, přírodniny, materiály malba, kresba, koláž, frotáž, otisky, dotváření, modelování	Osobnostní a sociální výchova-osobní rozvoj, kreativita, sebepoznání a sebepojetí Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj, komunikace, rozvíjení dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Žák v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. <i>Žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.</i>	kresba a malba okolí školy, domy a přírodniny výtvarné vyjádření děje, postava v prostoru	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností. <i>Žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.</i>	vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiným ilustrace, ilustrátor (J. Lada, Z. Smetana, Z. Sýkora)	Multikulturní výchova-lidské vztahy Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí

Žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. <i>Žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu.</i>	pozorování ilustrací v knihách, jejich popis a porovnávání kooperativní a společné práce (projekty)	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
--	---	---

Ročník: 4.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</p> <p>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy</p> <p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p><i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj</i></p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru</p> <p>uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>kreativita</p> <p>sebepoznání</p> <p>vnímání</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: utváření zdravého životního stylu</p> <p>vnímání estetických hodnot</p>

<p><i>tvůrčí záměr</i></p> <p><i>rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i></p> <p><i>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i></p> <p><i>vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i></p>	<p>(fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsah vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
---	---	--

Ročník: 5.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</p> <p>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy</p> <p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistu-</p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: kreativita sebepoznání vnímání</p>

<p>puje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p><i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i></p> <p><i>rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i></p> <p><i>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i></p> <p><i>vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i></p>	<p>typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</p> <p>proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsah vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: utváření zdravého životního stylu vnímání estetických hodnot</p>
---	---	--

5.7.4 Výtvarná výchova – 2. stupeň

Charakteristika

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova slouží k poznávání okolního světa i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností. Výtvarná výchova slouží našim žákům rovněž jako komunikační a relaxační prostředek. V prvním období prvního stupně mají činnosti ve Výtvarné výchově nezanedbatelný vliv na rozvoj jemné motoriky.

Obsahem předmětu je především tvůrčí činnost žáků, praktické osvojování výtvarných dovedností a technik. Rozvíjí schopnost žáků vnímat citlivě svět kolem sebe, rozvíjí specifické cítění, tvořivost, pomáhá objevovat estetické hodnoty, potřebu vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a představivost. Náměty konkrétních výtvarných činností jsou ovlivňovány aktuálním životem, potřebami školy a také celoškolskými projekty. Předmět Výtvarná výchova významně přispívá k rovnoměrnému rozvoji osobností našich žáků a jejich aktivnímu a tvořivému přístupu k životu.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník: 6.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>Žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>Žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených obrazných vyjádření</p> <p><i>Žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p> <p><i>Žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p> <p><i>Žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p> <p><i>Žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<p>Kresba dle předlohy – např. vlastního předmětu, kresba v přírodě, zachycení vlastní nálady</p> <p>Vyjádření emocí prostřednictvím barev. Modelace, práce s materiálem.</p> <p>Malba, kresba na základě hudební nahrávky, koláž, práce s materiálem – hlína, drát. Zachycení rušné ulice – práce s materiálem.</p> <p>Malba hlavy pohádkových bytostí Kresba v přírodě</p> <p>Práce na PC: tvorba přání, letáku, pozvánky</p> <p>Iluminace; práce s materiálem – vystřihování a lepení písmen a plochu.</p> <p>Koláž, fantastická květina, strom, stroj, rozfoukávaná tuš.</p> <p>Kresba – módní návrhář/ka, model v životní velikosti.</p> <p>Malba na sklo Práce s materiálem – dekorace, ozdoby Návštěva galerie, beseda s výtvarníkem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Kreativita; poznávání lidí</p> <p>Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí</p> <p>Mediální výchova Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Jsme Evropané</p>

Ročník 7.**Předmět: Výtvarná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>Žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>Žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených obrazných vyjádření</p> <p><i>Žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p> <p><i>Žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p> <p><i>Žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p>	<p>Zvětšování a zmenšování obrázku. Zvětšení fotografie, obrázku – čtverečkování – kresba tužkou.</p> <p>Zachycení různých emocí pomocí barev a tvarů. Malba, kresba snu. Malba dle čtené ukázky.</p> <p>Barevné zachycení interiéru. Návrh na oděv</p> <p>Návrh na plakát. Práce na PC.</p> <p>Tematické práce – Vánoce, Velikonoce, sv. Valentýn</p> <p>Zachycení psychických stavů, dojmy, prožitky – kontrast – dobrá x špatná nálada; láska x nenávist; dobro x zlo</p> <p>Ilustrace oblíbené knihy, ukázky</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>kulturní difference; tvorba mediálního sdělení</p> <p>Environmentální výchova</p>

<p><i>Žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<p>Kresba, malba – přírodní motivy, vycházka do přírody.</p> <p>Stavební slohy – románský, gotický – charakteristické rysy; seznámení s památkami v Čechách i v zahraničí.</p> <p>Dokreslení uměleckého díla, skládání Plán bytu, domu – perokresba.</p>	<p>- ekosystémy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - kreativita</p>
--	--	--

Ročník 8.

Předmět: Výtvarná výchova

Časová dotace 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>Žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>Žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených obrazných vyjádření</p>	<p>Neobvyklé přírodní tvary</p> <p>Barevné zachycení dojmů a pocitů (hudební nahrávka)</p> <p>Kresba dle předlohy – zátiší, mísa s ovocem, stromy v ročních obdobích</p> <p>Práce s materiálem – dřevo, textil, sklo, kůže, plast.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova kreativita, mezilidské vztahy</p>

<p><i>Žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p> <p><i>Žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p> <p><i>Žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p> <p><i>Žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<p>Reklamní leták, pozvánka</p> <p>Vlastní kaligram</p> <p>Práce s materiálem ubrousková technika, adventní věnce, velikonoční kraslice</p> <p>Kresba v přírodě</p> <p>Návštěva galerie</p> <p>Autoportrét, kresba spolužáka</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <p>kulturní difference</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>ekosystémy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé v Evropě</p>
--	--	---

Ročník 9.

Předmět: Výtvarná výchova

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>Žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>Žák zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>Žák zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie,</p>	<p>Kresba spolužáka, pohybující se postavy</p> <p>Barevné zachycení dojmů a pocitů</p> <p>Vycházka do přírody – kresba uhlím, rudkou.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>kreativita; poznávání lidí</p>

<p>video, animace</p> <p>Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených obrazných vyjádření</p> <p><i>Žák uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p> <p><i>Žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p> <p><i>Žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p> <p><i>Žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<p>Návrh na plakát na PC</p> <p>Návrh na reklamu vlastního výrobku – možno na PC</p> <p>Práce s materiálem – návrh vlastního bydlení (krabíčky, textil, kůže, kaménky)</p> <p>Práce s materiálem – ubrousková technika, adventní věnce, velikonoční kraslice.</p> <p>Návštěva významných architektonických památek a jejich následná kresba</p> <p>Návrh na prostorovou malbu na PC – třída, klubovna</p> <p>Práce s vlastními fotografiemi na PC Rozlučkové tablo;</p>	<p>Multikulturní výchova kulturní difference</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé v Evropě</p>
---	---	--

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdelávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Vzdelávací oblast Člověk a zdraví zahrnuje na 1. stupni vzdělávací obory Tělesná výchova a Doprávní a zdravotní výchova, na 2. stupni pak obory Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.

5.8.1 Tělesná výchova – 1. stupeň

Charakteristika

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova slouží k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole. Tělesná výchova rozvíjí pohybové dovednosti, kultivuje pohyb, rozvíjí základní schopnosti žáků jako je síla, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohybové dovednosti a návyky. Tělesná výchova má rozvíjet zájmy žáků o sportovní aktivity, pomáhá vychovávat základní charakterové vlastnosti – ohleduplnost a sebeovládání. Tělesná výchova má za úkol upevňovat zdravotní stav jedince, vést ke správné životosprávě, hygieně, otužování. Cílem Tělesné výchovy je poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.

Kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Ročník: 1.**Předmět: Tělesná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
	Činnosti ovlivňující zdraví	
<p>Žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p><i>Žák zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</i></p> <p><i>Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech</i></p> <p><i>Žák zaujímá správné základní cvičební polohy</i></p>	<p>Tělovýchovné chvíle v průběhu vyučování</p> <p>Správné držení těla, dýchání, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení</p>	Osobnostní a sociální výchova - fyzická stránka člověka
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<p>Pohybové hry s různým zaměřením</p> <p>Základy sportovních her (manipulace s míčem, základní způsoby házení a chytání míče – přihrávky obouřuč trčením, jednoruč, přihrávky nohou, průpravné hry)</p> <p>Rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok daleký, hod míčkem)</p> <p>Základy gymnastiky (průpravná gymnastická cvičení, akrobacie – kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách; cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti)</p> <p>Cvičení s lavičkami, se švihadlem – přeskoky, cvičení na žebřinách</p> <p>Přetahování, přetlačování</p> <p>Pohybové hry s různým zaměřením, soutěživé hry, základy sportovních her</p> <p>Zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových činností (zásady jednání a chování v duchu fair – play)</p>	Osobnostní a sociální výchova - fyzická stránka člověka

<p>Žák spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>Žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p> <p><i>Žák dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</i></p> <p><i>- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám</i></p> <p><i>- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</i></p> <p><i>Žák zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i></p>	<p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</p> <p>Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, pitný režim</p> <p>Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek</p>	
	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p>	
<p>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p><i>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</i></p>	<p>Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - fyzická stránka člověka</p>

Ročník: 2.**Předmět: Tělesná výchova****Časová dotace: 2hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>Žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.</p> <p><i>Žák zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost.</i></p> <p>Žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.</p> <p><i>Žák dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách.</i></p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>Žák spolupracuje při jednoduchých týmových</p>	<p>tělovýchovné chvílky v průběhu vyučování, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu-zdravotní a protahovací cviky</p> <p>hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru (TJ Sokol), bezpečnost v šatně a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <p>pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, pohybová tvořivost a improvizace, základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance (mazurka, polka-HV)</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-psychohygiena, poznávání lidí, komunikace</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-řešení problémů a rozhodovací dovednosti, postoje a hodnoty</p> <p>Multikulturní výchova-mezilidské vztahy</p>

<p>pohybových činnostech a soutěžích.</p> <p>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p> <p><i>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti-projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám-zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů.</i></p>	<p>základy sportovních her – manipulace s míčem, základní způsoby házení a chytání míče-přihrávky obouruč, jednoruč</p> <p>spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu v okolí školy, chůze a běh v terénu, ochrana přírody</p> <p>kommunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	
--	---	--

Ročník: 3.**Předmět: Tělesná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>Žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.</p> <p><i>Žák zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost.</i></p> <p>Žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve</p>	<p>tělovýchovné chvíle v průběhu vyučování, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži (relaxační cviky), napínací a protahovací cviky, zdravotně-preventivní cvičení, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru (TJ Sokol), bezpečnost v šatně a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova-psychohygiena, poznávání lidí, komunikace</p> <p>Osobnostní a sociální výchova-řešení problémů a rozhodovací dovednosti, postoje a hodnoty</p> <p>Multikulturní výchova-mezilidské vztahy</p>

<p>známých prostorech školy.</p> <p><i>Žák dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách.</i></p> <p>Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</p> <p>Žák spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.</p> <p>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p> <p><i>Žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti-projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám-zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů.</i></p>	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, pohybová tvořivost a improvizace, základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance (mazurka, polka-HV)</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, základní způsoby házení a chytání míče-přihrávky obouruč, jednoruč</p> <p>Spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu v okolí školy, chůze a běh v terénu, ochrana přírody</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	
--	--	--

Ročník: 4.

Předmět: Tělesná výchova

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p><i>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</i></p> <p>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p><i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</i></p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p> <p><i>zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</i></p> <p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p><i>uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</i></p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p><i>reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</i></p> <p>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p><i>dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje</i></p>	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova</p>

<p><i>svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</i></p> <p>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p> <p>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p> <p>adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</p> <p>plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p> <p>bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích</p> <p>další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>	
--	--	--

Ročník: 5.**Předmět: Tělesná výchova****Časová dotace: 2 hodiny týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p><i>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</i></p> <p>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p><i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</i></p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p> <p><i>zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</i></p> <p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p><i>uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</i></p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p><i>reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</i></p> <p>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p><i>dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje</i></p>	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>

<p><i>svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</i></p> <p>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p> <p>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p> <p>adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</p> <p>plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p> <p>bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích</p> <p>další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>	
--	--	--

5.8.2 Tělesná výchova – 2. stupeň

Charakteristika

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova slouží k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole. Tělesná výchova rozvíjí pohybové dovednosti, kultivuje pohyb, rozvíjí základní schopnosti žáků jako je síla, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohybové dovednosti a návyky. Tělesná výchova má rozvíjet zájmy žáků o sportovní aktivity, pomáhá vychovávat základní charakterové vlastnosti – ohleduplnost a sebeovládání. Tělesná výchova má za úkol upevňovat zdravotní stav jedince, vést ke správné životosprávě, hygieně, otužování. Cílem Tělesné výchovy je poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.

Kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Ročník: 6., 7., 8., 9.

Předmět: Tělesná výchova

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<p>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p><i>usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</i></p> <p>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p><i>cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</i></p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p><i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem</i></p> <p><i>vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</i></p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p><i>uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</i></p> <p><i>uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu</i></p>	<p>význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců</p> <p>zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediaální výchova</p>

<p><i>zu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti</i></p>		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p><i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i></p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p> <p><i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</i></p>	<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel závodní kategorie turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy) další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<p>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p><i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</i></p> <p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p><i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské</i></p>	<p>komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	

<p><i>myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i></p> <p>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p> <p><i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i></p> <p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p><i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</i></p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p><i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je</i></p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <i>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i></p> <p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>	
---	--	--

5.8.3 Dopravní a zdravotní výchova

Charakteristika

Počet usmrcených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté, nejzranitelnější účastníci silničního provozu, tvoří 30 % obětí v silničním provozu a tento podíl se nedaří snižovat. Zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně tomu tak je i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči, a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná.

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Kompetence komunikativní

Žák:

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Žák:

- žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Ročník 3.

Předmět: Dopravní a zdravotní výchova

Časová dotace: 1 hodin týdně

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<p>Minimální očekávané výstupy</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p><i>Žák uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění.</i></p> <p>Žák rozezná a pojmenuje části lidského těla.</p> <p><i>Žák rozezná a pojmenuje části lidského těla.</i></p> <p>Žák uplatňuje získané poznatky o fungování lidského organismu v každodenním životě.</p> <p>Žák si vědom nebezpečnosti užívání návykových látek a důležitosti zdravého životního stylu.</p> <p>Žák se řídí pravidly společenského chování v každodenním životě.</p> <p><i>Žák pozdraví a poděkuje, představí se.</i></p> <p>Žák dokáže přivolat první pomoc.</p> <p><i>Žák dokáže přivolat první pomoc.</i></p> <p>Dopravní výchova</p> <p>Žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p>	<p>Stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka. Pohlavní rozdíly muže a ženy.</p> <p>Části lidského těla – kostra, chrup, svaly, vnitřní ústrojí Smysly Denní režim, práce, odpočinek</p> <p>Podmínky zdravého života – zdravá životospráva, vlivy alkoholu a drog, škodlivé účinky elektroniky</p> <p>Pravidla slušného chování Pozdravy, seznámení, rozhovory Člověk mezi lidmi</p> <p>První pomoc, tísňová volání pro přivolání pomoci (155)</p> <p>Pozorování silničního provozu Zásady chování na silnici</p> <p>Dopravní značky chodci a dopravní prostředky Kde si hrát</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: sebe-regulace a sebe organizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace Osobnostní a sociální výchova: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebe organizace</p>

<p><i>Žák se řídí pravidly silničního provozu.</i></p> <p>Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p>Žák udržuje své jízdní kolo v pořádku.</p> <p><i>Žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</i></p>	<p>Přecházení vozovky, nebezpečná místa a úseky, světelné signály, chůze ve skupinách</p> <p>Bezpečná cesta do školy</p> <p>Povinné vybavení kola, bezpečnost jízdy na kole, správné nošení helmy</p> <p>Tísňové volání v rámci nehody (tel. 155, 158, 150)</p>	<p>Výchova demokratického občana: formy participace občanů v politickém životě</p>
--	---	--

5.8.4 Výchova ke zdraví

Charakteristika

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými nebezpečími, které ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích a přejímají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví své vlastní i druhých. Vytvářejí si postupně životní hodnoty a postoje a aktivně jednají v souladu s nimi. Dokáží je aplikovat v každodenním životě školy a rodiny.

Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Žáci upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednost odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Klíčové Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Ročník 6.**Předmět: Výchova ke zdraví****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
<p>Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.</p> <p><i>Žák chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny.</i></p> <p>Žák vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.</p>	<p>vztahy ve dvojici-kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity-rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>	OSV – sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace
	Zdravý způsob života a péče o zdraví	
<p>Žák usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</p> <p><i>Žák projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.</i></p> <p>Žák vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí.</p>	<p>tělesná a duševní hygiena, denní režim-zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví-kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj: psychohygiena, sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>

<p>Žák dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.</p> <p><i>Žák dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování.</i></p> <p>Žák uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě vyhledá odbornou pomoc.</p> <p><i>Žák se svěří se zdravotním problémem.</i></p>	<p>výživa a zdraví-zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>ochrana před přenosnými chorobami-základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační</p>	
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	
<p>Žák projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.</p> <p><i>Žák uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</i></p> <p>Žák uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.</p> <p><i>Žák se chová odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného</i></p>	<p>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p> <p>ochrana člověka za mimořádných událostí-klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>	OSV – sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti

<i>zasažení obyvatel.</i>		
	Hodnota a podpora zdraví	
<p>Žák vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím. Vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.</p> <p><i>Žák si uvědomuje základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.</i></p> <p>Žák posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</p> <p><i>Žák respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví.</i></p>	<p>celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci-složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p> <p>podpora zdraví a její formy-prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p>	<p>OSV – sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>

Ročník: 7.**Předmět: Výchova ke zdraví****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<p>Žák vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí.</p> <p>Žák uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě vyhledá</p>	<p>ochrana před přenosnými chorobami-základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj: psychohygiena, sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p>odbornou pomoc.</p> <p><i>Žák se svěří se zdravotním problémem.</i></p>	<p>ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče</p>	
<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>		
<p>Žák samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</p> <p>Žák uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.</p> <p><i>Žák dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her.</i></p> <p><i>Žák uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.</i></p> <p>Žák vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.</p> <p><i>Žák zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí.</i></p>	<p>stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti</p> <p>autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu</p> <p>bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita-šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p>	<p>OSV – sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity</p>

Osobnostní a sociální rozvoj		
<p>Žák projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.</p> <p><i>Žák respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví.</i></p>	<p>vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p> <p>mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj: sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
Změny v životě člověka a jejich reflexe		
<p>Žák respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</p> <p>Žák respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</p> <p><i>Žák si uvědomuje základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.</i></p>	<p>dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>sexuální dospívání, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p>	<p>OSV – sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace, morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika

Žák si osvojuje praktické činnosti, dovednosti a návyky využitelné v každodenním životě, uvědomuje si nutnost plánování a organizace práce, vzájemné spolupráce, efektivní komunikace a rozdělení jednotlivých činností ve skupině.

Dodržuje řád a pořádek na pracovišti, řídí se pravidly bezpečnosti.

Dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních a přivolat odbornou pomoc.

Orientuje se v popisech práce, technických nákresech a návodech k obsluze jednoduchých spotřebičů, přístrojů a zařízení a řídí se jimi.

5.9.1 Pracovní činnosti – 1. stupeň

Charakteristika

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je rozdělen do čtyř tematických okruhů: práce s drobným materiálem, konstruktivní činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vede žáky k získávání základních dovedností. Žáci pracují s různými tradičními i netradičními materiály, učí se jednoduchým postupům, pracují s návody či předlohou. Poznávají svět kolem nás, pozorují přírodu, učí se pěstovat a starat se o rostliny. Dále se žáci učí o zvycích, tradicích a řemeslech.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry využití v budoucnosti
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě, pracuje s různými materiály, učí se manipulovat s nástroji a pomůckami
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, diskutuje o výsledcích

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí a vybírá pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, dokáže popsat postup práce, užívá správné tvary slov
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
- naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor a argumentuje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje obecná pravidla bezpečnosti a hygieny

Ročník: 1.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
	Práce s drobným materiálem	
<p>Žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p><i>Žák zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i></p> <p>Žák pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p><i>Žák pracuje podle slovního návodu a předlohy</i></p>	<p>Využití přírodnin – navlékání</p> <p>Materiály přírodní a technické</p> <p>Vlastnosti papíru – skládání</p> <p>Využití papíru a kartonu</p> <p>Využití modelovací hmoty</p> <p>Jednoduché pracovní činnosti</p>	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
	Pěstitelské práce	
<p>Žák provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p><i>Žák provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky</i></p> <p>Žák pečuje o nenáročné rostliny</p> <p><i>Žák pečuje o nenáročné rostliny</i></p>	<p>Vycházka – park, zahrádka</p> <p>Ochrana přírody, ekologie</p> <p>Péče o pokojové rostliny</p> <p>Pěstování ze semen</p>	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
	Konstrukční činnosti	
<p>Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p> <p><i>Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i></p>	Volný výběr stavebnic z různých materiálů	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
	Příprava pokrmů	
<p>Žák připraví tabuli pro jednoduché stolování</p> <p><i>Žák upraví stůl pro jednoduché stolování</i></p> <p>Žák se chová vhodně při stolování</p> <p><i>Žák se chová vhodně při stolování</i></p>	<p>Úprava stolu</p> <p>Pravidla stolování</p>	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí

Ročník: 2.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezové téma:
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Žák pracuje podle slovního návodu nebo předlohy. <i>Žák zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.</i> <i>Žák pracuje podle slovního návodu a předlohy.</i>	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, alobal aj.) práce s přírodním materiálem-aranžování, dotváření, opracovávání, navlékání, splétání, lepení, stříhání přisívání knoflíků, navlékání nitě, práce s bavlnkou, práce s textilem rozlišování pracovních nástrojů, udržování pořádku na pracovní ploše, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, jednoduché pracovní postupy lidové zvyky, tradice, řemesla vystřihovánky, modelování, koláže, frotáže, mandaly Práce s materiálem: papíry, lepidla, nůžky, plastelína, modurit, přírodniny (šípky, žaludy, kaštiny, listy, větve jehličnatých stromů, šišky, okrasné traviny, zemina), semena, špejle, dřívka, jehla, bavlnka, textilie, suché a rostlé květiny, ovoce, luštěniny, vodové barvy, temperové barvy, voskovky, tuš, pastelky, fixy, pastely, stuhy, ozdoby, skořápky, barevné papíry, izolepa, alobal, karton, šablony, stavebnice	Osobnostní a sociální výchova-psychohygiena, kreativita, sebepoznání a sebepojetí Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. <i>Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.</i>	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů (lego, magnetická stavebnice, dřevěná stavebnice), práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Osobnostní a sociální výchova-kooperace a kompetice Osobnostní a sociální výchova-řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PĚSTITELSKÉ PRÁCE Žák provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí		

<p>výsledky pozorování.</p> <p>Žák pečuje o nenáročné rostliny.</p> <p><i>Žák provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky.</i></p> <p><i>Žák pečuje o nenáročné rostliny.</i></p>	<p>vycházky do okolí, pozorování přírody, výsledky pozorování</p> <p>základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo</p> <p>příprava pomůcek k pěstování a schopnost je používat</p> <p>pěstování rostlin ze semen v místnosti (pokojové, okrasné a užitkové rostliny)</p> <p>pravidelná péče o rostliny, veřejně prospěšná práce (úklid obce-projektový den)</p>	<p>Environmentální výchova-základní podmínky života, vztah člověka k prostředí</p>
---	--	--

Ročník: 3.

Předmět: Pracovní činnosti

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
Práce s drobným materiálem		
<p>Žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p><i>Žák zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i></p> <p>Žák pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p><i>Žák pracuje podle slovního návodu a předlohy</i></p>	<p>Využití přírodnin – navlékání</p> <p>Materiály přírodní a technické</p> <p>Vlastnosti papíru – skládání</p> <p>Využití papíru a kartonu</p> <p>Využití modelovací hmoty</p> <p>Jednoduché pracovní činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí</p>
Pěstitelské práce		
<p>Žák provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p>	<p>Vycházka – park, zahrádka</p> <p>Ochrana přírody, ekologie</p>	

<i>Žák provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky</i> Žák pečuje o nenáročné rostliny <i>Žák pečuje o nenáročné rostliny</i>	Péče o pokojové rostliny Pěstování ze semen	Osobnostní a sociální výchova – sebezpoznaní a sebepojetí
Konstrukční činnosti		
Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <i>Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	Volný výběr stavebnic z různých materiálů	Osobnostní a sociální výchova – sebezpoznaní a sebepojetí
Příprava pokrmů		
Žák připraví tabuli pro jednoduché stolování <i>Žák upraví stůl pro jednoduché stolování</i> Žák se chová vhodně při stolování <i>Žák se chová vhodně při stolování</i>	Úprava stolu Pravidla stolování	Osobnostní a sociální výchova – sebezpoznaní a sebepojetí

Ročník: 4.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <i>vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</i>	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) výrobky z přírodnin, modelovací hmoty, papíru, textilu,	

<p>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</i></p> <p>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i></p> <p>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</i></p>	<p>drátu, fólie, dřeva</p> <p>šití a vyšívání pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<p>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i></p> <p>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> <i>udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu</i> <i>užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</i></p>	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci</p> <p>rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci.</p> <p>řešení problémů</p> <p>rozhodovací dovednosti</p>
<p>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování <i>dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</i></p> <p>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</i> <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i></p> <p>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</i></p>	<p>základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo</p> <p>pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě</p> <p>badatelská činnost</p> <p>pěstování pokojových rostlin</p>	<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:</p> <p>lidská aktivita a problémy životního prostředí</p>
PŘÍPRAVA POKRMŮ		

<p>orientuje se v základním vybavení kuchyně <i>uvede základní vybavení kuchyně</i></p> <p>připraví samostatně jednoduchý pokrm <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i></p> <p>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i></p> <p>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i> <i>uplatňuje zásady správné výživy</i></p>	<p>základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>	
--	--	--

Ročník: 5.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
<p>Žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <i>vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</i></p> <p>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</i></p> <p>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i></p> <p>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti prá-</p>	<p>vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)</p> <p>výrobky z přírodnin, modelovací hmoty, papíru, textilu, drátu, fólie, dřeva</p> <p>šití a vyšívání pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	

ce; poskytne první pomoc při úrazu <i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</i>		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> <i>udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu</i> <i>užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</i>	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci. řešení problémů, rozhodovací dovednosti
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování <i>dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</i> ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</i> <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</i>	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě badatelská činnost pěstování pokojových rostlin	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: lidská aktivita a problémy životního prostředí
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
orientuje se v základním vybavení kuchyně <i>uvede základní vybavení kuchyně</i> připraví samostatně jednoduchý pokrm <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i> udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i> <i>uplatňuje zásady správné výživy</i>	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam	

5.9.2 Pracovní činnosti – 2. stupeň

charakteristika

Žák si osvojuje dovednosti a návyky potřebné pro vytváření a údržbu předmětů denní potřeby, orientuje se v návodech na použití jednoduchých nástrojů, přístrojů a zařízení. Pracuje samostatně i ve skupině, efektivně plánuje a rozvrhuje jednotlivé činnosti, komunikuje a spolupracuje s ostatními.

Žák dokáže udržet pořádek na svém pracovním místě, dodržuje pravidla a zásady bezpečnosti, osvojuje si základní hygienické návyky spojené s danou činností a dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních.

Žák používá badatelské postupy, učí se formulovat a prakticky ověřovat domněnky a vyvodit závěry z praktických pozorování. Uvědomuje si jejich dopad na životní prostředí a tyto poznatky uplatňuje v každodenním životě.

Žák rozpoznává specifika jednotlivých materiálů a pracovních postupů a dokáže jich využít při jednotlivých konkrétních činnostech.

kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, ne nechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Ročník: 6.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo:	Průřezová témata
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <p>Žák provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p><i>Žák získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i></p> <p>Žák organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p> <p>Žák pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p> <p>Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <p><i>Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i></p> <p><i>- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti</i></p>	<p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)</p> <p>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>Organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	<p>Environmentální výchova základní podmínky života; vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopností poznávání ; sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace; psychohygiena; kreativita; hodnoty, postoje, praktická etika</p>

<p>- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu</p> <p>- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky</p> <p>- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku</p> <p>- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu</p>		
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>Žák pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p> <p>Žák používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<p>Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy</p> <p>zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů</p> <p>zeleniny</p> <p>okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin</p> <p>a květina; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin</p> <p>ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p> <p>léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin,</p> <p>rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>základní podmínky života</p>
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ</p> <p>Žák sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</p> <p>Žák navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</p> <p>Žák provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů</p>	<p>Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program</p>	

<p>a zařízení</p> <p>Žák dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu</p>		
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Žák používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p> <p>Žák připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</p> <p>Žák dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</p> <p>Žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</p>	<p>Kuchyně Základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>Potraviny Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku</p> <p>Příprava pokrmů úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <p>Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole</p>	<p>Multikulturní výchova multikulturalita</p>

Ročník 9.**Předmět: Pracovní činnosti****Časová dotace: 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy	Učivo:	Průřezová témata
<i>Minimální očekávané výstupy</i>		
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <p>Žák provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p><i>Žák získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i></p> <p>Žák organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p> <p>Žák pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p> <p>Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <p><i>Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první</i></p>	<p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)</p> <p>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>Organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	<p>Environmentální výchova základní podmínky života; vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopností poznávání ; sebe-poznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace; psychohygiena; kreativita; hodnoty, postoje, praktická etika</p>

<p><i>pomoc při úrazu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje <p><i>první pomoc při drobném úrazu</i></p>		
<p>CHOVATELSTVÍ</p> <p>Žák prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p> <p>Žák dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p>	<p>Chovatelství</p> <p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>základní podmínky života</p>
<p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <p>Žák provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</p> <p><i>Žák provádí jednoduché operace platebního styku</i></p> <p>Žák ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <p>Žák správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</p>	<p>finance, provoz a údržba domácnosti</p> <p>rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti</p> <p>elektrotechnika v domácnosti</p> <p>elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití,</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>

<p><i>Žák správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</i></p> <p>Žák dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p>	<p>ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p>	
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>Žák používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p> <p>Žák připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</p> <p>Žák dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</p> <p>Žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</p>	<p>Kuchyně Základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>Potraviny Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku</p> <p>Příprava pokrmů úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <p>Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole</p>	<p>Multikulturní výchova multikulturalita</p>

5.9.3 Svět práce

Ročník 8.

Předmět: Svět práce

Časová dotace: 2. pololetí školního roku – 1 hodina týdně

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák si uvědomuje faktory charakterizující lidskou práci – pracoviště, pracovní prostředky, pracovní objekty. Žák dokáže přiřadit charakter pracovní činnosti k povolání. <i>Žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí.</i>	Povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium
Žák se orientuje v kvalifikačních, zdravotních a osobnostních požadavcích.	Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; co o sobě vím a co ne; moje učení
Žák je seznámen se základními principy volby profesní orientace.	Základní principy volby profesní orientace	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
Žák dokáže posoudit své osobní zájmy. Žák přemýšlí nad svými cíli. Žák si uvědomuje spojitost některých povolání s tělesným a zdravotním stavem člověka. Žák se snaží poznat své osobní vlastnosti a schopnosti a využít získané informace při volbě povolání. Žák sestaví své sebehodnocení. Žák přemýšlí o vlivech působících na volbu profesní orientace a diskutuje o nich. <i>Žák posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace.</i>	Sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Žák ví, kde může získat profesní informace.	Informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	Multikulturní výchova – kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
---	---	--

Ročník: 9.**Předmět: Svět práce****Časová dotace: 1. pololetí školního roku – 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy <i>Minimální očekávané výstupy</i>	Učivo	Průřezová témata
Žák se orientuje v české vzdělávací soustavě. Žák je informován o náplni učebních a studijních oborů. Žák si dokáže vyhledat náplň konkrétních učebních nebo studijních oborů dle vlastního zájmu. <i>Žák se orientuje v učebních oborech a středních školách.</i>	Náplň učebních a studijních oborů	
Žák je seznámen s principy přijímacího řízení.	Přijímací řízení	
Žák ví, kde získat profesní informace. Žák využije poradenské služby pro výběr vhodného povolání. <i>Žák využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího povolání.</i>	Informace a poradenské služby	
Žák je seznámen s pracovními příležitostmi v obci a regionu. Žák zná způsoby hledání zaměstnání.	Pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání	
Žák sestaví svůj stručný životopis.	Psaní životopisu	
Žák ví, jak se chovat u pohovoru u zaměstnavatele a tyto znalosti prokáže v modelových situacích. <i>Žák prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání.</i>	Pohovor u zaměstnavatele	Multikulturní výchova – lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
Žák je seznámen se základními druhy nezaměstnanosti. Žák dokáže objasnit problémy vyplývající z nezaměstnanosti	Problémy nezaměstnanosti	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj

a je schopen o nich diskutovat. <i>Žák byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání.</i>		– komunikace – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dialog; efektivní strategie: asertivní komunikace
Žák ví, jaké služby poskytuje úřad práce a v jakých případech by se na něj měl obrátit.	Úřady práce	
Žák zná práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele. <i>Žák byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů.</i>	Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
Žák se orientuje ve druzích a struktuře organizací.	Druhy a struktura organizací	
Žák zná nejčastější formy podnikání. Žák má představu o tom, co obnáší soukromé podnikání.	Nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy

6.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační

období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů průběžně prostřednictvím Školy OnLine, popřípadě žákovské knížky, před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkum klasifikace žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad.

Přezkum se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Zásady pro hodnocení chování ve škole

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka, k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím Školy OnLine, popřípadě žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

6.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí

pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.3 Podklady pro hodnocení a klasifikaci

Pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel podklady zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- analýzou různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

6.4 Evidence klasifikace

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního

poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

6.5 Klasifikace po absenci

Vyučující neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden. Žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací.

Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí. Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí provádí až po dostatečném procvičení učiva.

Doporučení psychologů

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6.7 Autoevaluace školy

Autoevaluace – jsou veškeré plánované a cílené aktivity školy směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy, vymezených ve školním vzdělávacím programu.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitel školy. Na rozdíl od stěžejní evaluační role vyučujícího daného vzdělávacího předmětu, který hodnotí zejména úspěšnosti žáků při dosahování dílčích kompetencí v průběhu vyučovací hodiny, /za

čtvrtletí, pololetí atd./, úloha ředitele školy a jím pověřených pedagogů spočívá především ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, a to především na konci 1., 2. a 3. vzdělávacího období ŠVP.

Autoevaluace:

- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- vyučování a školní klima
- spolupráce s rodinami žáků a širší komunitou
- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- vedení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Cíle autoevaluace:

- zhodnocení aktuálního stavu školy, tyto informace slouží jako zpětná vazba a jsou podkladem pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy

Kritéria autoevaluace:

- zvýšit účast rodičů na školních akcích
- zvýšit docházku do doučovacích kroužků a monitorovat jejich efekt na výsledky slabých žáků
- podporovat vznik skupin „spolupracujících učitelů“, poskytovat si vzájemnou zpětnou vazbu a ověřovat inovace ve výuce
- stále zvyšovat podíl žáků, kteří vystudují zvolenou střední školu, doporučovat při volbě povolání vhodnou střední škou

Nástroje autoevaluace:

- řízené rozhovory s učiteli, rodiči
- rozbor dokumentace školy
- výsledky žáků – srovnávací prověrky, testy ve čtvrtletích nejen z Čj, Aj, M, které škola řadu let vykonává, ale i z ostatních předmětů

- standardizované evaluační testy institucí – SCIO, CERMAT, ČŠI apod.
- hospitace
- výsledky hodnotících zpráv ČŠI apod.

Plán autoevaluačních činností:

- zpracování všech výsledků do Výroční zprávy o činnosti školy a projednání i na pedagogické radě – červen-září
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok – začátek školního roku
- posouzení práce školy podle stanovených kritérií a projednání na pedagogické radě, vypracování vlastního hodnocení školy za uplynulý školní rok – konec září
- srovnávací prověrky – pravidelně každé čtvrtletí
- srovnávací testy žáků – CERMAT, SCIO, ČŠI – dle nabídky (upřednostnit 6.-9. ročník)
- hospitační a kontrolní činnost – v průběhu celého školního roku
- rozhovory s rodiči, s učiteli a žáky – průběžně
- výstupy z jednání školské rady – průběžně

Evaluační činnosti a aktivity, kterými škola zjišťuje úroveň kvality vzdělávání a hodnotí dosažené výsledky žáků, se zpracovávají na každé vzdělávací období v písemné podobě formou plánů evaluačních činností a aktivit. Na úrovni vzdělávacího předmětu je zpracovává vyučující daného předmětu. Na vyšší úrovni – vzdělávací oblast, „škola“, srovnání škol apod. - je zpracovává ředitel školy nebo jím pověřený pedagog, jako součást plánu kontrolní a hospitační činnosti. Základními časovými horizonty pro souhrnné hodnocení jsou: čtvrtletí, pololetí, závěr školního roku.

Neodmyslitelnou součástí každé evaluační činnosti je její vyhodnocení, které mj. zahrnuje i návrhy vhodných korekčních opatření, případně i návrhy na další úpravu ŠVP.